శ్రీరస్తు.

శ్రీమదఖండమహీమండలమండనాయమానంబగు

శ్రీభద్రాచలంబున నెలకొన్న

శ్రీమత్కోదండరాముని కరుణఁబడసిన

పరమభాగవతశిఖామణియగు

రామదాసుచరిత్రము.

శ్రీహరిభోజన శింగరిదాసుగారిచే రచియింపఁబడిన

తోహారాతోడ

అచ్చుటప్పట రామదాసుగారిచే రచియింపఁబడిన కీర్తనలును

ఆయా కీర్తనలకు ముందు సందర్భానుసారముగా

వచనంబులును.

శ్రీరామస్తుతిప్రతిపాదకంబులగు పద్యంబులునుఁ జేర్చి

పుదూరు.

అల్లాడి, నారాయణశాస్త్రిచే

శంకరగుణదర్పణముద్రాక్షరశాలయందు

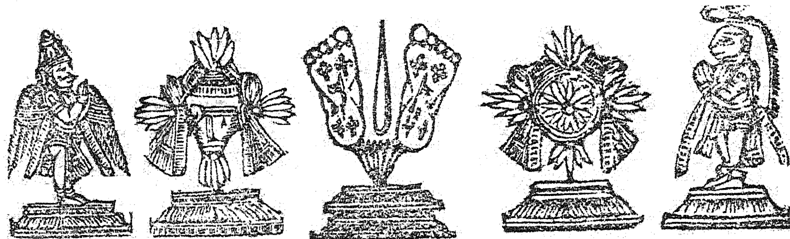
ముద్రింపించి ప్రచురింపఁబడియె.

తండయార్పేట.

చెన్నపట్టణం.

1896.

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీభద్రాచల మాహాత్మ్యము.

శ్లో॥ శ్రీరామం జనకాత్మజా కుచతటీశ్రీగంధ పంకోల్లస
ద్వక్షోవీధి సుదారహారశ్రితమునిప్రాదుర్భవత్కల్పకం।
బ్రహ్మేశానసుఖామరస్తుతభుజంబ్రహ్మాండభాండాధిపం।
వందేకోసలకన్యకాసుతమహంవారాశిగర్వాపహమ్॥

శ్రీమద్భగవద్భక్తాగ్రగణ్యుండగు భద్రాచల రామదాసు చరిత్రంబునకు మొదట శ్రీబ్రహ్మాండ పురాణస్థ గౌతమీ మాహాత్మ్యంబునందు వివరించిన ప్రకారంబున సంక్షేపరూపంబుగా దెలుపునట్టి భద్రాద్రిక్షేత్ర మాహాత్మ్యంబునకు కథాక్రమం బెట్టిదనిన. * * *

సకల పురాణ కథాశ్రవణ కుతూహలాయత్త చిత్తులగు శౌనకాది మునీంద్రులు పౌరాణిక శ్రేష్ఠుండగు సూతునవలోకించి యో మహాత్మా సకల జనులకు ప్రీతికరంబై యుండునట్టి యొక్క పుణ్యకథ దెలుపుమని యడిగిన నతండా సభకులంజూచి మునీంద్రులారా వినుండి భూలోకంబున దండకారణ్యమధ్యంబున గోదావరీతీరంబున శ్రీరామక్షేత్రంబై జనన మరణ వ్యాధి బాధా పీడితులగు నరుల కమృత పదం బొసంగుటకై తారకనాముండగు శ్రీరాముండు సీతా లక్ష్మణ సమేతంబుగా వేంచేసియుండునట్టి భద్రాచలంబను పర్వతశ్రేష్ఠం బొకటి గలదది పుణ్యప్రదంబును సేవక నికరాభీష్ట ప్రదంబును గాన నా క్షేత్రమహిమ యిట్టిదని యెఱింగి వక్కాణింప బ్రహ్మదేవునికైన శక్యంబుగాదు అయినను నా నేర్చుకొలంది దెలిపెద సావధానచిత్తులరై వినుండని పలికి సూతుండు మరల వారల నాలోకించి పూర్వకాలంబునందు సర్వ పర్వతంబులకు నధిపతియగు మేరుపర్వతంబు తన భార్యయగు మేరుదేవితోడంగూడి పుత్రార్థియై బ్రహ్మదేవునుద్దేశించి బహుకాలంబు వాన గాలి యెండవలన గలిగెడి శ్రమకు నోర్చి యత్యుగ్రంబగు తపంబు సలుపుటయు నప్పరమేష్ఠి యమ్మేరు వొనర్చెడి తపంబునకు మెచ్చి ప్రత్యక్షం

పై నీకిష్టంబగు వరంబు గోరుమిచ్చెద నవుడు నప్పర్వతశ్రేష్ఠుండా చతుర్ముఖుని నే
కప్రకారంబుల బ్రార్థించి దేవా నాకు శ్రీరామధ్యానపరాయణుండగు సుపుత్రుండు
గలుగునట్లనుగ్రహింప రక్షింపు మనిన నంగీకరించి బ్రహ్మదేవుం డవ్వరం బతని కిచ్చి
యంతర్ధానంబు నొందెను తదనంతరంబున గొంత కాలంబునకు మేరువునకు బ్రహ్మాను
గ్రహ ప్రకారంబున మేనకాదేవివలన భద్రుండను పుత్రుండు పుట్టె నాభద్రుండు రామా
నుగ్రహంబువడసి యాదేవునకు నివాసంబగుటకు మూల కారణంబగు పురాతన కథ
యొకటి కలదు తత్ప్రకారం బెట్టిదనిన పూర్వకాలమునందు దశరథకుమారుండైన
శ్రీరామచంద్రుండు తండ్రియాజ్ఞ ప్రకారంబున వనవాసంబు సేయంజని దండకారణ్యం
బు ప్రవేశించి యయ్యరణ్యమునం దిరుగుచుండు కాలంబున నొక్కనాడు సీతాలక్ష్మణ
సమేతుండై పోవుచు నొక్కచోట శిలాతలంబును నతినిర్మలంబునునైన గొప్పశిలంజూచి
మార్గాయాసంబుపోగొట్టుకొనుటకై యాపాషాణంబుపయిం గూర్చుండియుండుటవల
నంగలిగిన సౌఖ్యాతిశయమున కానందించి యాశిలనుజూచి నీవు మాకిచ్చుట సంప్రా
ప్తమైన మార్గాయాసమును బాపితి గావున నీవు సుకృత విశేషంబునం జేసి పరకాలంబు
నకు మేరు పర్వతంబునకుం దద్భార్యయగు మేనకాదేవివలన బుత్త్రుండవై జన్మించి శైల
రూపధారివై మాకత్యంత ప్రియభక్తుండవు కాగలవని యానతిచ్చి యథేచ్ఛం జనియె.
తర్వాత నాపాషాణంబు కడస్వరూపంబయ్యును శ్రీరామప్రసాదంబువలన జ్ఞానవంతం
బై కొంతకాలంబునకు మేరుగిరికిం గుమారుండై పూర్వజన్మ జ్ఞానముగలిగి తొల్లి సీతా
వల్లభుండానతిచ్చిన వాక్యంబుల దలంచి భక్తపరాధీనుండును లోకనాయకుండును
నగు శ్రీరామదేవుని నత్యంతభయభక్తియుక్తుండై ధ్యానించుచు బహుసహస్రవర్షం
బులు మహోత్తరంబగు తపంబు చేసిన దయానిధి యగు శ్రీమన్నారాయణుండు శ్రీవైకుం
ఠంబున లక్ష్మీసమేతుండై సనకసనందనాది నిత్యసూరులు పరివేష్టించి కొలువ శేష
శాయియై లీలావినోదంబులం జేయుచుండియు భక్తవత్సలుండుగావున నిజభక్తుండగు
భద్రునిం గడతేర్చి రక్షింప గోరి శ్రీరామభద్ర రూపంబు ధరించి శ్రీదేవియు నాదిశే
షుండును సీతాలక్ష్మణులై వెంటనంటి రాగా ధనుర్బాణములు నంపుల పొదియును
చేకొని భద్రుండు తపోనిష్ఠుండై యున్నచోటికి కరిగి యతనితో నీతపంబునకు మెచ్చితి
వరంబు లడుగు మిచ్చెదనని యానతిచ్చిన రామచంద్రుని గంభీర వాక్యములు విని భ
ద్రుండు కనులు దెరచి తనకెదుట నీలమేఘచ్ఛాయగల దేహంబుతో కోటిమన్మథాలం
కారుండై నీలమేఘ మధ్యంబున తళతళ మెరయుచుట్టి మెరుపుపోలిక తనప్రక్క జానకీ
దేవి నిలువగా స్వర్ణవర్ణశరీరుండును సర్వభూషణాలంకారుండునగు లక్ష్మణుండు
ను ధనుర్బాణంబులు కరంబులం బట్టి తనకన్నెదుట నిలువ జగన్మోహనుండును రత్న
భూషణ కిరీటాంగదహారాద్యాభరణంబులు ధరియించి సాక్షాత్కరించిన సీతా
పతింజూచి నిజస్వామింగా నెఱింగి భయంబును సంభ్రమంబును మనంబున బెనగొనగను
గొనల నానందబాష్పంబులు గురియ పులకాంకితశరీరుండై భద్రుండు రామభద్రు
నకు సాష్టాంగదండప్రణామంబు చేసి కరంబులు ముకుళించి స్వామీ శంఖచక్రగదా
పద్మ శార్ఙ్గాద్యాయుధంబులు ధరియించి సమస్తలోకంబులకును శుభమునిచ్చుచు ద
యాపరమూర్తివై నాబోటిజనులకు మోక్షంబిచ్చి రక్షించుచు ననంతకోటిసూర్యప్ర
కాశ తేజోమూర్తివై ప్రకాశించుచుండెడి నీకు నమస్కరించెద నన్ను జడుండనియును

మాఘమందెవరియును పరిహరింపక ననుగ్రహించి మెచ్చి వరంబడుగుమిచ్చెదనని యానతిచ్చి
ని బ్రహ్మరుద్రాది దేవతాసాధ్యులకయిన నుపాసకనియమమ్ముంగాంచి మీవలన ననుగ్రహింపబ
డితిని గావున నాకింతకంటె నెక్కుడువరంబుకోరుటకుతోచలేదు కాబట్టి జానకీ లక్ష్మణస
మేతంబుగా నాశిరంబున నివసించియుండునట్టి వరంబిచ్చి రక్షింపగోరుచున్నవాడనని మఱి
యు నుంబ్రార్థించుచున్న భద్రునియందు దయగలవాడై రామచంద్రుండు భద్రుడా నీవుకో
రిన వరంబిచ్చితి చంద్రసూర్యులును నక్షత్రంబులును భూమ్యాకాశంబులు నుండుపర్యంతం
బును నన్ను మస్తకంబున ధరియించి నాకు సేవ జేయునట్టివారికి సకలసౌఖ్యంబులను గలుగ
జేయుచు మిగుల ప్రసిద్ధుండవై పర్వతస్వరూపంబున నుండుము కల్పాంతంబున నాయనుగ్ర
హంబువలన నీజడస్వరూపంబు విడిచి నిర్మలజ్ఞానసంపన్నుండవై మత్పదంబగు వైకుంఠంబు జే
రి సుఖించుచు వేదాదిగా నెవ్వరేనియు భక్తిశ్రద్ధాపూర్వకంబుగా నిన్ను జూచిరేనియు నన్ను
మస్తకంబున ధరియించియుండెడు నీకుభాగమూలంబున స్నానసుస్నానంబులు సలిపి భక్తి
యుక్తులై నూటెనుబది ప్రదక్షిణంబులు చేసిరేనియు నిర్మలజ్ఞానసంపన్నులై మదీయనివాసంబు జే
రి సుఖించుదురు మఱియు నగస్త్యనక్షత్రప్రకారంబున నాకుప్రియంబగు సీతారామోత్సవంబున
లిపిరేనియు నియమయుక్తులై యజ్ఞోపవీతదానాదులొసగిరేనియు సంతోషచిత్తులై యథా
విధి నన్నదానంబుచేసిరేనియు నట్టివారు దయాళులై ఐశ్వర్యసంపన్నులయి యంత్యకా
లంబున నన్నుగాంచి సుఖించుచుందురు గాక పూర్వకాలంబునందు భగీరథుండు ఆకాశ
గంగను భూలోకంబునకు గొనివచ్చిన చందంబున గౌతమమహామునీంద్రుండు సహ్యాచల
యానలమధ్యంబున నుండి జగత్పావనియగు గోదావరీనది దోడ్కొనిరాగలండు గావు
న నానదినికటంబున గౌతమియనుపేర ప్రవహించుచు నిజసలిలధౌతదేహులగు జనుల
కు సకలపాపంబులం బోవ మ్రగ్గించుచుండుం గావున నానదియె విరజానదియును నేను
నివసించియుండెడి నీశిరఃప్రదేశంబె వైకుంఠంబని తలచి యెవ్వరిందు వసించియుండుదురో
వారు పూర్వజన్మంబునం జేసిన పాపంబులం బాసి పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిగలిగి సమస్తసంపద
లొసగినంబుల నెల్ల భోగంబుల ననుభవించి యంతంబున మన్నిలయంబగు వైకుంఠంబున
వసింతురని యివ్విధంబున శ్రీరామభద్రుండు భద్రునితో నానతిచ్చి తదీయమస్తకంబున
నివసించె కావున నదియాదిగా నీభూలోకంబునంగల జనంబులకు సేవ్యంబై కలియుగవైకుం
ఠంబనం బ్రసిద్ధమై శ్రీరామచంద్ర తద్దాత్మ్యప్రాప్తి విశేషంబువలన భద్రాద్రియను నామ
ధేయంబున శుభస్వరూపంబై వెలింగెం గావున నిప్పుడీలోకంబున నెవ్వరేని వేలుగోరున
ట్టివారు భద్రాచలంబున శ్రీరామనవమినాడు దేవాదిదేవుడైన భక్తులకభయంబిచ్చి రక్షిం
చుచుండెడి శ్రీరామదేవుని దర్శించి తులసీదళపుష్పగంధాక్షతంబులచే నాదేవుని పాదార
విందంబుల నర్చించి రామకీర్తనంబులు పాడుచు నారాత్రిజాగరణంబు సలిపిరేని శ్రీరామ త
దాత్మ్యంబునొందుదురు నవమినాడుపవసించి మరునాడు పారణంబుసేయునపుడు బ్రా
హ్మణులకు ప్రియపూర్వకంబుగా భోజనంబుపెట్టిరేని గంగాతీరంబున గాని దివ్యక్షేత్రం
బున సహస్రబ్రాహ్మణసంతర్పణంబు జేసినఫలంబునొంది సప్తజన్మంబుల జేసిన స్వర్ణస్తే
యగురుపత్నీసంగమబ్రహ్మహత్యాది మహాపాతకంబులెల్ల నశించి ముక్తులగుదురు, మఱియు
నీభద్రాచలంబుచుట్టును రెండుకోసులదూరంబునకులోపలనైత్రిలోక్య ప్రశస్తంబులగు
పుణ్యతీర్థంబులన్నియు శ్రీరామాజ్ఞవలన సన్నిహితంబులై యుండును గావున నచ్చటమూ
డురాత్రులు నివసించినవారలు శాశ్వతసుఖప్రాప్తినొందుదురు. అదియెట్లనిన త్రిలోకసం

చారియగు నారదుండు బ్రహ్మదేవునివలన నీక్షేత్రమాహాత్మ్యమును విని యారాఘవక్షేత్రంబునకువచ్చి గోదావరీతటంబున రామకథాగానంబు సేయుచు బహుకాలంబు నివసించి పిదప దేవలోకంబునకుం జనియెను.

*

కావున నీయాభద్రాద్రిమహిమంబు సవిస్తరంబుగా వర్ణింప సహస్రదివ్యసంవత్సరంబులైనను జాలవు గాన నాశక్తికొలంది నీసంక్షేప రూపంబుగా మీకుం దెలిపితినిది గాక మరియు నొక్కవిశేషంబు గలదు వినుండు. ఈభద్రశైలంబున కాగ్నేయభాగంబున రెండుకోసులదూరంబునందు గోదావరీగర్భంబున శేషేశ్వరంబనియు యూష్మకుండంబనియు నున్నయవి వానిమాహాత్మ్యం బెట్టిదనిన పూర్వకాలమునందు సర్పములకు ప్రభువైన శేషుడు నాగలోకమునకు ప్రభువై యున్నకాలంబున క్రూరులగు రాక్షసులు కొందరు రసాతలంబునకుబోయి యానాగలోకంబు నాక్రమించగా నారాక్షసులతో పోరాడజాలక బ్రహ్మలోకమునకుం బోయి బ్రహ్మతో తనకు రాక్షసులవల్ల గలిగిన పోరామి నెఱింగించెను. అప్పుడా బ్రహ్మదేవుడు శేషునింజూచి నీవు భూలోకంబునకుం జని భద్రాచలనికటంబున గౌతమీతీరంబున మహేశ్వరధ్యానతత్పరుండవై తపము సలుపుము నీకార్యసిద్ధియగు నని పలికిన శేషుండును దత్ప్రకారమున భూలోకంబునకువచ్చి గౌతమీతీరముజేరి యం దొక్కప్రదేశంబున శివప్రతిష్ఠగావించి యద్దేవునుద్దేశించి జపతపములు నియమపూర్వకముగా జేయుచు నొక్కయగ్నిగుండమును గావించి యందభిచారహోమము చేసిన భక్తసులభుండగు కాలకంఠుండతని నియమకృత్యంబునకు మెచ్చి ప్రసన్నుండై సర్వశత్రువినాశనియును ప్రతీకారమునగు నొక్కశూలంబొసంగి దీనివలన నీకు కీడుసేయుచుండెడి రాక్షసులంజయించి నిజపదంబేలుకొనుమని యానతిచ్చిన నాగేంద్రుండు సంతసించి యమ్మహాదేవుననేకప్రకారములం బ్రస్తుతించి యచ్చోటనుండి రసాతలమునకుజని శివదత్తంబగు శూలంబుచే శత్రులనెల్లం బరిమార్చి రాజ్యసుఖములననుభవించుచు స్వజనపోషకుండై యుండె. శేషుండు పాతాళంబుననుండి భూలోకమునకువచ్చి గౌతమీ నదీతీరంబున నిజాభీష్టసిద్ధి నొందిచనినదా నాకాలంబున శేషుండు భూలోకంబుననుండి నాగలోకంబునకుం బోయిన బిలద్వారంబున భోగవతీజలంబులు పైకి గౌతమీనదీప్రవాహంబునం గలిసె గావున నాచోటు రసాతలగంగాసంగమంబన ప్రసిద్ధినొందెనది యాదిగా శేషునివలన ప్రతిష్ఠింపఁబడిన దగుటవలన నాశివక్షేత్రంబు శేషేశ్వరస్థానంబనియు నాశేషుండభిచారహోమంబు గావించిన గుండంబు మహాగ్నిజ్వాలాసహితమై శమింపక నందలి జలంబుష్ణంబుగ నుండుటం జేసి యూష్మకుండంబనఁ బ్రఖ్యాతంబయ్యె నిట్లు ద్విధంబున శేషేశ్వరుండును నూష్మకుండంబును రసాతలగంగాసంగమంబును శేషునివలనం బ్రవర్తిల్లుటం జేసి యాతీర్థంబు శేషతీర్థంబనఁ దనరి సర్వజనమనోభీష్టదాయకంబునఁ బవిత్రమై వెల్లుచుండు గావున మానవులెవరేనియు నీతీర్థంబున భక్తియుక్తులై స్నానంబును దానంబును జపంబును దపంబును దమశక్తికొలంది నిచేసిరేని వారలకు ముక్తికరతలామలకంబుగనుండునట్లు చేయునో పనివారలు త్రికరణశుద్ధిగలిగి ఈభద్రాద్రిమహిమయును శేషేశ్వరప్రభావంబును రసాతలగంగాసంగమ ప్రకారంబును వినియానందించిరేనియు మనంబునం దలంచిరేని నిజాభీష్టసిద్ధి గలిగి యంతంబున శ్రీరామపాదారవింద పరాయణులై వైకుంఠప్రాప్తిగలిగి కైవల్యసుఖంబుల ననుభవింపగలరని బ్రహ్మాండపురాణోక్తప్రకారంబున సూతుండు శౌనకాదిమహామునీంద్రులకుం జెప్పెను.

ఇది శ్రీమద్భద్రాచలమాహాత్మ్యము - సంపూర్ణము.

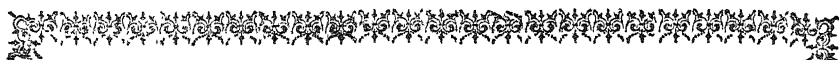
శ్రీరస్తు.

రామదాసుగారు భద్రాద్రిరాముని కైంకర్యము చేయుటకు కారణము.

భద్రాచల సమీపంబున నొక గ్రామంబున తమ్మల దమ్మక్కయను నొక్క భక్తురాలు తనకూతురితో నివసించియుండగా శ్రీరామచంద్రుండా దమ్మక్క యొక్క మనశ్శుద్ధినెరిగి యొకనాటి రాత్రికాలంబున నామె నిద్రించుచుండగా నామె స్వప్నంబునం గనంబడి యో భక్తురాలా నేను భద్రగిరిశిఖరమునందుండెడి శ్రీరాముడను నీవు మిక్కిలి భగవద్ప్రేమాశక్తిగలిగిన దానవు కాబట్టి నాకుపూజచేసి నేని పర్వతమునందుండెడు సమాచారము సమస్త జనులకును తెలియపరచి నాకు షట్కోత్సవాదులు జరుగునట్లుగా చేయుచుంటివేని కొన్ని దినంబులలో నాశ్రితుయభక్తుడైన వాడొకండీ గ్రామాధికారియై రాగలడతండు నాకు కోవెల గోపుర ప్రాకారమును కట్టించును అదివరకు నన్ను బూజింపుచుంటివేని నీకు కైవల్యప్రాప్తియగునని చెప్పి అంతర్ధానమాయెను అంతటనా తమ్మలదమ్మక్క నిద్రదెలిసి తెల్లవారగా తనకొమార్తెను పిలిచి తనస్వప్న వృత్తాంతమును చెప్పి తర్వాత నూరిలోనుండెడు జనులకందరికిని తెలియపరచి గ్రామస్థులును దానును నాటిమధ్యాహ్నమునకు భద్రాచలశిఖరము నెక్కి యచ్చట నొక్కప్రదేశమునందు చెట్టుతీగెలు మొదలైన వానిచేత కప్పబడి యుండెడు సీతారామలక్ష్మణ విగ్రహములను చూచి సంప్రోక్షణాది సమస్తకృత్యములను జేయించి పూజించి అది యాదిగా నిత్యము నా గ్రామాధికారియగు భద్రరెడ్డి యను కాపువాని మూలకముగా నివేదిత ద్రవ్యములను కొంత జనమును కొండ యెక్క పోవునపుడు వచ్చునపుడు సహాయముగా నుండుటకొరకు అమరప్పించుకొని తనశక్తికొలదిని చిన్నమంటపమును కట్టించి అందులో స్వామిని ప్రతిష్ఠ చేసి ఆ గ్రామస్థుల సహాయమువలన బ్రహ్మోత్సవము మొదలైనవి సేయించుచుండె ఇట్లుండగా నెలకొండపల్లె కాపురస్థుడైన గోపన్న జననాదిగా సద్భక్తియుందుండువాడు కాబట్టి భాగవతాది పురాణకథలు వినునపుడు బ్రహ్మాండ పురాణమునందు గౌతమి మాహాత్మ్యమును భద్రాచల ప్రభావంబును విని భద్రాద్రికింజని శ్రీరాముని సేవించి రామభజన సేయుచుండునట్టి భాగ్యం బెన్నటికొనగూడునో యని తలంచుచుండ నొకదినంబు స్వప్నంబున శ్రీరాముండు పూర్వము తమ్మలదమ్మక్కకు ప్రత్యక్షమైనట్లుగానే గోపన్నగారికిని ప్రత్యక్షమై నీకు భద్రాద్రి తాలూకా తహశ్శీలుదారిపని కాగలదు కాబట్టి నీవు శీఘ్రముందే బయలుదేరి గోలకొండపట్టణమునకు పోయి తానీషాను చూడుమనగా

నతడదరిపడిలేచి రాముడు తనకు సాక్షాత్కరించి చెప్పిన వాక్యములను తన మిత్రబాంధవులతో జెప్పి యాదినమే బయలుదేరి గోల్కొండకు పోయి తానీషా గారివల్ల ఫరవానా తీసుకొని భద్రాద్రికివచ్చి సర్కారు ద్రవ్యమని మనసున నెంచక ద్రవ్యమును వ్రయపఱచి గుడిగోపురప్రాకారాది కైంకర్యములును బ్రాహ్మణ సంతర్పణంబులుంజేసి తరువాత వచ్చిన బాధలకునోర్చి రాముని యనుగ్రహంబున పరమపద ప్రాప్తిని పొందిన వాడాయెను.

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీభద్రాచలరామదాసుచరిత్రప్రారంభము.

శ్రీతారకనామస్తుతి.

శ్లో॥ శ్రీమద్దివ్యమునీంద్ర చిత్తనిలయం సీతామనోనాయకం । వల్మీకోద్భవ వాక్పయోధిశశినం స్మేరాననం చిన్మయం । నిత్యంనీరద నీలకాయ మమలం నిర్వాణసంధాయినం । శాంతంనిత్యమనామయంశివకరం శ్రీరామచంద్రంభజే॥

త్రిమూర్తిస్తుతి.

ఉ॥ శ్రీకరలీలబ్రాణులసృజింపదలంచివిధాత తానవై । చేకొని వానిబ్రోచునెడశ్రీవిభుడైయువిసంహరింపభీ। మాకృతిదాల్చిమువ్వురకునవ్వలనొక్కటినై వెలుంగుసు । శ్లోకుంబురాణపుణ్యపురుషుఁ బరమాత్ముని భక్తిగొల్చెదన్॥

త్రిశక్తిస్తుతి.

ఉ॥ శ్రీయనవిష్ణుపేరురముచెన్నువహించియలంకరించిదా। వాణినాగశంభుమెయిసామునకొనినాణినాగనా। తోయజగర్భునెమ్మొగముదూకొని యేలెడునాదిశక్తిను। శ్రీయుఁజిరాయువున్ సరససిద్ధకవిత్వముమాకునీవుతన్॥

వినాయకస్తుతి.

క॥ ఘనవిఘ్నప్రతికారుఁ । మనఘుఁడుపురుషుంఁడుబ్రహ్మ మాద్యుండునిరం।

జనుఁడనుచు బ్రాహ్మణులెవ్వరి । గొనియాడుదురవ్వినాయకుని బూజింతున్॥

సౌరాష్ట్రరాగము - అటతాళము.

మూషకవాహనమునిజనవంద్య దోషరహితదళితాసురబృంద- శేషభూష
ణశైలవారధీచంద్ర-పోషితపరిజనపుణ్యైకకంద జయజయ-స్వామిన్॥ జయజ॥
జయజయహితవైరివర్గప్రచండ-జయజయగజముఖవక్రతుండ॥జయ॥౧॥అద్రిసు
తాసుతఅనవంద్యచరిత-భద్రభక్తభవభయహరముదిత- రుద్రాదిదిశరుజుమస్త
కసహిత-సద్రూపసరసజనముదితవినుత॥జయ॥౨॥లంబోదరధీరలావణ్యసార-
కంబుసుధానిధికర్పూరగౌర-సాంబసదాశివసత్కృపచతుర- సామవేదగీతసక
లాధార॥జయ॥౩॥శక్రాదిసురగణసన్నుతచరణ- శాతకుంభమణిదివ్యాభరణ-
ధిక్కృతసురవిఘ్నతిమిరాపహరణ-ధీరనారాయణతీర్థసుకరణ॥జయ॥౪॥

గీర్వాణాంధ్రకవిస్తుతి.

సీ॥ సంతతార్చితరామచంద్రపాదాంభోజు ప్రాచేతసు విగ్రప్రథము దలతు।
భారత।గ్రంథకల్పనదక్షుభజనంబు సేతు నాసత్యవతీతనూజు। శైలరాటనయాప్ర
సాదవర్ధితవాగ్విలాసు బ్రస్తుతి సేతు గాళిదాసు। పార్వతీవల్లభోపాసను నెమ్మది
బాముదు వేములవాడభీము।దనకవిత్వంబు నారాయణునకొసంగి। యవ్వ్యయంబై
నకైవల్యమందినట్టి।పుణ్యచరితుని బమ్మెరపోతరాజు। నాత్మగణుతింతు మతాం
వ్యాసులరుకొఁజు॥

శ్రీమదాంజనేయస్తుతి.

మ॥ తనరంగాయము చేత రామచరణద్వంద్వైకదాస్యంబు హెచ్చినభక్తిద
గువాక్కుచే నశేషముగ శ్రీరామనామప్రకీ। ర్తనముం జిత్తముచేత రామపరత
త్త్వధ్యానముం జేయు శ్రీ। హనుమంతున్ సముపాశ్రయింతు మదభీష్టార్థంబు సి
ద్ధింపగన్॥

సురటరాగము - ఆదితాళము.

ఆంజనేయుని గొలుతు శ్రీరామ- దాంజనేయుని గొలుతు॥ లంకలోనున్న సీ
తా జేవిశంక మాన్పినట్టి సంజీవరాయుని-లంకిణి పరిమార్చి రావణాసురుని-లంక
గాల్చినట్టి లాంగూలబలుని॥ ఆంజనేయు॥౧॥ నిండగు భానుమండలమును పండని
పట్టిన పరమసాహసుని- మెండగు రావణుమూలబలంబుల - పిండిచేసినట్టి భీమ
పరాక్రముని॥ఆంజ॥౨॥ దిట్టమైయక్షయకుమారుని- రెట్టలు పట్టిచీల్చిన బలుని
మట్టుబెట్టిన రావణాసురు- నట్టిట్టు జేసిన యంజనీసుతుని॥ ఆంజ॥

పరమభాగవతస్తుతి॥ క॥ మదిప్రహ్లాదార్జుననా। రదసనకసనందశుకపరాశ
రరుక్మాంగదభీష్మశౌనకాదుల। సదయాత్ముల భాగవతుల సతతము దలతున్॥

మానసబోధ.

శా॥ కాండవ్రాతము సల్పంగా నిలుపంగా ఖండింపగా నేర్చి తా । నిండార్తైయతిశాంతుడై సులభుడై నీకోరినల్లేదయా । భాండాగారము నంగజెన్నగు పరబ్రహ్మంబు నౌనవ్విభున్ । జెండించేవ్వ నలంప లేరు మనసా నశ్వేశు జింతింపవే॥

శా॥ ధీరా గౌరిసరనందనందన హరీ దేవౌఘచూడామణీ । ఘోరాఘౌఘహరా ముకుంద నృహరీ గోవింద శ్రీకృష్ణ సం । సారాంభోనిధికర్ణధార కమలాక్షా శౌరి దామోదరా । శ్రీరామాచ్యుత జానకీరమణ నిన్ సేవింతు నిష్టాప్తికిన్ ॥ ❀

నాటరాగము-జంపెతాళము.

జయజానకీరమణ జయవిభీషణశరణ-జయసరోరుహచరణ జయదీనతరణా॥హ॥ జయత్రిలోకశరణ్య జయభక్తకారుణ్య- జయగణ్యలావణ్య జయజగద్గణ్య॥హ॥ సకలలోకావాస సాకేతపురవాస--అకలంక నిజహాస యబ్జముఖహాసా॥హ॥ శుకమునివినుత సాత్రశుభరమ్యచారిత్ర మకరకుండలకర్ణ మేఘసమవర్ణా॥హ॥ కమనీయకోటీరకౌస్తుభాలంకార-కమలాక్ష రఘువీర కమలావిహారా॥హ॥ సమదరిపుడయాధీర సకలగుణగంభీర - అమలహృత్సంచార యఖిలాత్మిహారా॥హ॥ రూపనిర్జితమార రుచిరసద్గుణశూర-భూపదశరథకుమార భూభార॥హ॥ పాపసంఘవిదార పత్తృముఖసంహార శ్రీపతే సుకుమార శీతావిహారా॥హ॥

చ॥ ఘనులు మహానుభావులు జగన్నుతపుణ్యకథాప్రవీణులా। గ్వనదులు మీరెయుంగ నవప్రతసంఘము లేను నేర్తునే । రసనవాక పెద్ద జేసి కృపచేవినగోరుటగాడె తామ్ము షెం। చినశుకవాక్యము స్వీనగజిత్త మెలర్చెడు వారికై వడిన్॥ ❀

వ॥ ఇట్లు ఇష్టదేవతాభివందనంబును గీర్వాణాంధ్రిక విస్తుతియును జేసి పరమభాగవతశిఖామణియగు శ్రీరామదాసుచరిత్రంబు వక్కాణింపను పక్రమించెద॥

చ॥ జనవర వింతనీదు గుణసంపద మారుష వేషధారివై । ఘనయము సోహితాత్ములగనందర జేయుదు నిశ్చలుండవ । య్యనఘ జరింభుంతు వన్నిటను నాప్పియునోర్పటనున్న వెల్లమా । యనుస్వవశంబొనర్చియుద దాసు సరత్వ మునర్తువంతయున్ ॥

నాటరాగము- ఆదితాళము.

నమోస్తుతే రఘునాయకా॥ న॥ నమోస్తుతే రఘునాథపరాత్పర-రమామనోహర రణజయశూర॥న॥౧॥ పారావారవిహారగంభీర-పాథోధిశయన పంకజలోచన॥న॥౨॥ మందరగిరిధర మహితవిచార-మానితకాసార మణిమయహార॥న॥౩॥ వారణదుఃఖనివారణశుభకర- నారసింహ దాసావనలోలా ॥నమో॥౪॥

శా॥ శ్రీరామా రఘునందనా రఘుపతీ సీతామనోనాయకా । కామగ్న్యాభయ

దానహ స్తవర దా కాకుస్థవంశోద్భవా। వారిద్యా్రిస్థతమిస్రి తాపహారణాంత త్వాబ్ధిచంద్రోదయా। రాం రానాఇదిలోవసించిక్రుపతోరక్షింపరామొ్రిక్తైదక॥

సౌరాష్ట్రరాగము-రూపక తాళము.

భజన జేసేవిధము తెలియక డీ - నరులారమీరు-నిజముగనుగొని మోదమందండీ॥భ॥భజన జేసేవిధము తెలియక- నిజముగాహరిభక్తులనుకొనిమదగజము రీగవే్రియలేకనుసుజనులనిరిరుగంగ నేలను॥భ॥౧॥ వారువీరసి యెంచబోకండీ జనులారమీరు- నోరుచచ్చినవారుగాకండీ-వారువీరసియెంచు టెల్లనుసారము లేనట్టిహీనత-పౌరుషుల కేకాకపుణ్యాదారికథలం జేమియున్నది॥భ॥జ్ఞానులనుకొనియెగసిపడకండీ జనులారతత్త్వ-జ్ఞానమం దేమనసునిలుపండీ- జ్ఞానులనుకొనియెగసిపడియజ్ఞానములుపై బెట్టుకొనినను- మానసంబునమిట్టిజచ్చియుపూనిమరిజన్మించవలయును॥భ॥౩॥ ఝూటమాటలాడబోకండీ-నరులారకలియుగనాటకములోజిక్కబోకండీ- ఝూటమాటలాడిపొట్టకూటికే వేషములుదాల్చుక-మాటికియమబాధలచే కాటికేబోవంగ నేటికే॥భ॥౪॥మూలస్థానము తెలిసిబ్రతుకండీ-జనులారమీరు-మేలిమిగశ్రీహరినివెదకండీ- మూలస్థానము దెలిసిమీలోచాలగావెలిగేటిజ్యోతిలో-లీలమై వెలుగొందుబాలునినీలమధ్యమునందుదలచుక॥భ॥౫॥ధరణిశ్రీనరహరినిగొలువండీ-జనులారమీరు- పరమపదవినిబొందగోరండీ-భువనశ్రీఘటికాద్రినరహరిపరమభక్తవరులమనుకొని విరివిగానరసింహదాసుని-వరకవిత్వముసారమనుకొని॥భజన॥ ※

సీ॥ భూలోకముననొక్క బుధజనాగ్రణికథ జెప్పెదవినరయ్యా చెనుమీర। గోల్కొండపట్టణాంతర్వర్తియైయొప్పిభద్రాచలంబనిపరిబలుమన్న।పురమునతహశీలుపొలుపొందజేసెనుధీరుడైగోపన్నధీసమేతు। డతిభక్తియు క్తుండమనమృతగుణాఢ్యుండుప్రేమతోహరిసేవప్రబలజేసి। పరముకైకొనె దెను శ్రీరామభద్రకరుణ। నట్టిభక్తునిచరితంబునయముగాను। జెప్పెదనుచెవులవినరయ్యాసంభ్రమముగ। పరమభక్తులుసజ్జనుల్ప్రేమమీర॥ ※

సంధిచరణములు-తోహరా-నాదనామక్రియరాగము-ఆదితాళము.

శ్రీకరముగభద్రాచలమందును చెలగుశ్రీరాములకృపనూ-

ప్రాకటముగరామదాసఘనుడరిగె-పరమపదమునకునూ॥౧॥

ఇదివినరయ్యాశ్రీహరిగోవిందాయనరయ్యాజనులూ-

సదయుడుశ్రీరామదాసుకథవినిసద్గతిగనరయ్యానరులూ॥ఇది॥ ౨॥

సీ॥శ్రీకరంబైబుధసేవ్యమైసుజనావలోక్యమైకుజనావిలోకమగుచు।

నీసునై నను గాసిచేసి వాసికినెక్కు రాసింగములచేత భాస్యమగుచు।
మేటిజేరాలబల్పాటవంబున ద్రవ్య ధాటిగల్గుకిరాట కూటమగుచు।
స్వకులోచిత క్రియాదికములచే జెలువొందు శూద్రసమాజసుభద్రమగుచు।
గలితకాసారవనవాటికాయుతంబు। ఫలితనారంజజంబీరపనసవకుళ।
నారికేళాదితరువితానావృతంబు।నగుచుధరనొప్పుగోల్కొండనగరమొలమి॥

రగడ॥ అదిగడునున్నతమయ్యెడికోటలు- సదనంబగు నచ్చపుపూదోటలు- మాణిక్యంబులమయమగు వేదులు-నానాముల గుతిన్నని బహువీధులు- కడునైష్ఠికతలుగలిగినయాజులు- పుడమిన్ ధర్మముబూనిన రాజులు- భర్మవినిర్మితబహుసౌధంబులు-నిర్మలమణిమందిరయూథంబులు- పచ్చలుగూర్చినబహుతోరణములు- మచ్చికలెసగెడిమదవారణములు-కట్టుందముల గగట్టిన తేరులు- సెట్టనసాములసేర్చినశూరులు-నవరత్నంబులనయమగు మేడలు-కవగూడినపటికంపులగోడలు పటుతరగేహప్రాసాదంబులు-స్ఫుటతరభేరీపుటనాదంబులు- వేలుపు చేడెలవెలగొను వేశ్యలు-శ్రీలకు బేరుంజెన కెడవైశ్యులు- నింములబొడవగునిలహోమంబులు-కమ్మని గృష్ణాగరుధూపంబులు-నిరుపమమాగధనిజగానంబును-గరిమవహించినఘనయానంబులు-విమలోదకములవెలసినబావులు-సమచతురములగు చల్లనితావులు-మహితబలంబులమను సామంతులు-బహువిద్యలనేర్పడిధీమంతులు- నీతులుపతులకు నేర్పెడిమంత్రులు-ద్యూతాదులకును దోడగుతంత్రులు- వంగడిబుష్పములం మెడిబోటులు - సంగతిగలవిటజనములనీటులు- గలిగిధరిత్రిని ఘనతవహించెను-అలకాపురమునకన్నరహించెను॥

క॥ అన్నగర మేలుచుండును। మన్నీలందరును గొలువ మదనసురూపుం।
డన్నిటవెరవదిమైయా। వెన్నుడకోయనుచుజనులు వినుతియొనర్పన్॥

శా॥ తానీషాయను నామధేయములనాతారేశబింబోపమం।బౌనెమ్మోమును గాంచనాంకమును బైపైనీడలం దేర్పగా।జానొప్పేరెదదారహారములు తేజఃప్రాపణీయంబులై।యానందంబొసగంగ సూరిజనమాన్యంబై నసత్కీర్తితోన్॥

క॥ కులమున మ్లేచ్ఛంబెన్నగ। నిలనాతని పుణ్యమెట్టిదో మెరుగుటకున్।
జలజాతాత్మభవాదులు। కలవియె శ్రీరామదేవుగాంచెన్ బ్రీతిన్॥

క॥ఎన్నగ వానీషకున।క్కన్నయుమాదన్నయనగ వనితసురవరుల్।అన్నయుదన్నుడుగడుసం। పన్నులుమంత్రులును నీతిపాలితులరయన్॥ వారికి మేనయల్లుండు.

తోహరా॥ శ్రీమించిన నెలకొండపల్లెలో శిష్టజనులుపొగడగనూ-
కాపాడాబహుగుణసౌజన్యజనితానురాగమతులుఇక్కడవరమునసూ॥ ఇది॥ 3॥

ఆత్రేయసగోత్రంబునకంచర్లాంధ్రార్యుల వంశంబుననూ-
పుత్రుడగుచులింగనమంత్రికి దాబుట్టెనుగోపన్ననసూ॥ ఇది॥౪॥

క॥ భూసురవరుమునియోగియు। బాసురకంచర్లకులజ భవ్యయశుండై।
వాసరపతివంశజచర। ణోపాస్తుడు గోపనయన వర్ణనకెక్కెన్॥

తోహరా॥ పుట్టినపుత్రునిజన్మదినంబున భూసురులందరువేగా-
దిట్టముగాగోపన్నయనుచుబహు దీవెనలొసగిరి బాగా॥ ఇది॥౫॥
ఉపనయనంబునునొనరగనడిపెను యుక్తకాలముననూ-
ఉపముగలదుపుత్రునికని నేర్పిరి యురుశాస్త్రంబులునూ॥ ఇది॥౬॥

గీ॥ శాస్త్రచింతన సేయుచోశాస్త్రవిదులు। బాలరామాయణంబుతాత్ప
ర్యమొప్ప। దనకుజెప్పినరామునిఘనమహిమ। తెల్లదలపోసియుల్లమితల్లడిల్లె॥

వ॥ ఇట్లు దినదినప్రవర్థమానుండై యాదేశ ప్రాయంబున పెద్దలుగానుండు బాలురతోటగూడి రామాయణంబు పారాయణంబు సేయుచు వినువారలకు తాత్పర్యంబు దెలుపుచుండ సీతారాములు డా రామాయణంబామూలాగ్రముగ వినినవారై నేనా రాములతోడ గూడి వనసమొందక పోతినిగదా యాటుల జననమొందియుండిన సుగ్రీవాదివానరులవలె శ్రీరాములకు శేవ సేయుదుగదా అనితనయుభిప్రాయము నుగీర్తనజేయుచున్నారు.

ఆనందభైరవిరాగము - ఏకతాళము.

ఆశపుట్టెనే శ్రీరాములతో హాహా నేపుట్టనైతిని-రఘురాములతో-అయోధ్యనేపుట్టనైతిని-శ్రీరాములతోబుట్టి సేవలుసేయనైతిని శ్రీదశరథనందనుడై-దాశరథిరాముడు-వశిష్ఠుని బాలురతో వరదుడై యాడగ-వనజనాభునకు దాసుడనైనే-భక్తియుక్తిప్రేమతోడ శ్రీరామరామ-సకలసేవలు సలుపుచుమురియుచు- ఆకటా ల్లుతో నాడుకుందుగద- అయోధ్యాపురిలో గజము నెక్క-అచ్యుతుడు రాగాను- నాట్యమాడుచున్నప్పుడు నేనుంచుమందును- విశ్వామిత్రునివెంటబోగా నేబోదును- జనకుడు హారికి- జానకినిపెండ్లిసేయంగా వారిద్దరికి నెత్తిబియ్యము నేదెత్తును-అమ్మకు హారతి కలుమ విడియిత్తును-సరులాటయుత డే నారాయణుడని నేజాటుదును-మనలనురక్షించేమాధవుడు వచ్చెననుచును-మనగతియేమందు- ప్రభు దశరథు నేబంపమాలుదుగద-కైకేయిని నేగాదనంటుగద-రాములకైపోరాజ్యమిత్తుగద-పృథ్వివైదేహ లగపనులుచేతుగద- అడవికిపోగానంటిపోదుగద-గుహునితోగూడుచు కూడిమురుతుగద-నిలిచిదానవులనెత్తిగొందుదుగద-ఖరయుద్ధంబునకొగిలితుగద॥ఆశపు॥౧॥ కనకమృగము రాగాగాంచి తెచ్చెదమంటె-ఓనిర్దయులార అయ్యపాతిర-అమృగముననుదెచ్చెదమ కిత్తుగద-హారసి ననుబోయ్యకుండుగద-అమృగముపెంటదిశమున్ముందంతటంతపోవమున-శశిమణితనశౌర్యముజూపంగ జానకిపణకంగ-ఆరావణుడు సీతమ్మనుచెరబట్టగ-అప్పుడు నేనులైరమ్మకుభయమును దెల్పుదును ఆశ్రీపాదములువట్టి ట్టుకనేమొక్కుదును-హారిదుః ఖములమాపనేదెత్తును-సర్వజ్ఞసూతికి చాలుసకరహామందును-విశ్వములోనందరు నసత్తైయుంపకుండెదు-సురవరులందరుముఖముచూచుచుండిరి-అయ్యోయిదియేమనిఆబ్ధి దాటుటకుయుంత్రుసుగద-విక్రమవంతులనేముచేతునెవ్వరివెపదుము- ఏమరియుండిరి- యీ విషయమెవరు-మ పోయెనువధిరబ్ధి నీడదశరథుని యజ్ఞముచేసెను ఎందుకబుట్టిరి ఈ

లోకమునను-ఎందుకువచ్చిరియీవనమునకును- ఇట్టివరములుగామేలావేడిరి- ఎక్కడిదోచనుయింతటీజాలి॥ఆశ॥౨॥పంపాతీరమునబరిమార్చికబంధుని-యింపుగశబరివిందులుయిష్టముజేసి-యింద్రతనయసూనునిహితవుగావించి- అంజనేయఅంగదముఖ్యాదులు- మంజులవాణీనిమరువకవెతుకగ-వారలతోగూడివెదుకుదుగద వైదేహినిప్రేమతోను- సహాయముగగమ్మి-పంపాలిపోకుమందును-సముద్రమునేదాకలించివేగదుముకుదును- లంకగాల్చిపంకజాక్షినినేసేవింతును-అంగుళ్యమిచ్చిఆమ్మాహరివచ్చెనందును- అవృత్తాంతము హరికివిన్నవింతును-జానకీరామజాగంలెమ్మందును-అపరాధినినేనని- హరికివాహనముఆంజనేయులటు-ఆలక్ష్మణునకుఅంగదరాజట్టు ప్రభురాములనేప్రార్థితునుగద-సేనఁగూడుకచెల్లాడుదుగద-కపులతోవారధిగట్టిషేతుగద-సముద్రుడాయిదిసమయమందుగద- హరిసేనలపనులాదరింతుగద-బలిషుఖులనుగలబలను జూతుగద-శుభరాములతోసొంపుగందుగద॥ ఆశ॥ ౩॥లక్ష్మణాగ్రజనుసేనారావించి లక్ష్మికొఅకుకపులులంకజుట్టంగ- రక్షించెభద్రాద్రిరామదాసుడనై-రణములోరావణుత్రుంతును-ఆక్షణమునరఘువరునప్పుడెనేభిలుతును-మంగకపతివ్రతనుమాధవుకర్పించిమురుతును-ఆప్పవంతుకుఅగ్నిలోజొత్తును ఆపుష్పకమెక్కిహరితోఅయోధ్యకుబోదును-భరతులానందభరితులై వేడుకొనంగ- భోరునవాద్యములుభువనములేనిండిమ్రోయంగ- పట్టాభిషేకముపరమపురుషులుసేవింపంగ- జయములుపాడంగ-రాముతోడలక్ష్మియుండంగ-లక్ష్మణానుజులురమణివిసరగా- వాయుసుతుడుపదవనజములొత్తగ-చేంకిభీనణుడాహాయనగా-ఆదికపులుహరిగోవిందనగా-బ్రహ్మాదులుహంతెబ్రస్తుతించగా శల్లిమారుతకిదండవెయ్యగా-నాతల్లప్పుడునాకువేసుగద-కష్టపడితిననికరుణించునుగద-సీతారాములుసిరులిత్తురుగద॥ఆశ॥౪॥

గీ॥ ఇవ్విధంబునదలచుచునిందిరేశు। పైనిగలిగినచాళితోబాలుడయ్యె।
సర్వశాస్త్రార్థసారవిస్తారమెల్ల। నేర్చిసంతోషజలనిధిదేర్చెజనకు॥

తోహరా॥ ఈగతిజననీ జనకులు పుత్రుని నీతిమంతునిగజేసీ-
వేగమెశ్రీహరినిలయముజెందిరివేరుజన్మములువాసీ॥ ఇది॥ ౭॥
బాల్యమందుశ్రీరామనామమునుభజియించుచుదానుండెక్-
శ్రీలక్ష్మీశునిచరణకమలములచింతయనుఫలముపండెక్॥ ఇది॥ ౮॥

నవరోజురాగము- అటతాళము.

భజరేమానసరామం-భజరేజగదభిరామం॥ భజ॥ కరధృతశరకోదండం-కరితుండాయతభుజదండం॥భజ॥దాశరథేనరసింహం- భజ- దాశరథేసురసింహం॥భజ॥కౌసల్యాబహుభాగ్యం-భజ-మైథిల్యాలోచనయోగ్యం॥భజ॥ అవనతజలజభవేంద్రం భజ అగణితగుణగణసాంద్రం॥ భజ॥ మాయామానవదేహం-ముని-మానసరుచికరగేహం॥భజ॥రూపమదనశతకోటిం-తప-భూపమదనశతకోటిం॥భజ॥శ్యామలజలధరశ్యామం-భజ-సాంబశివాశుత్రితికామం॥ భజ॥ భద్రాచలనిధివాసం-పరి- పాలితశ్రీరామదాసం॥ భజరే॥

ఆనందభైరవిరాగము - చాపుతాళము.

రామనామ మేజీవనము- అన్య-మేమిరామకృపావనమా॥ రా॥ రామ నామసుధామధురముమది- నేమరకభుజియించుమాకిక॥ రా॥ శ్రీల మేలుభయాన కము-రఘు-వీరులీలలేపానకమూ- పాలుమీగడజారు దేనెయు- పాలకన్నా మేలి మైనది॥ రా॥ ౧॥ ఈగసములెల్లనీరసము-రఘు- వీరుకథలెల్లపాయసము- సారెకు మాకుచేరూడె నాకలి-దీరెతృష్ణచల్లానాభళి॥ రా॥ ౨॥ ఘోరభవసింధుతారక ము-హృద-యారివర్గనివారకరము సారమాఘనసారకదళీఫలోరుసౌఖ్యమపార సారము॥ రా॥ ౩॥ సుందరశ్రీరాజములు-రఘు-నందనాంఘ్రిసరోజములు- నెంచి బ్రహ్మానందభావము-నందివిముక్తినింపొందజేసిన॥ రామ॥ భాసమానశుభాకర ము-నిజ-దాసలోకవశీకరము- భూసుతాహితుడైభద్రాద్రిపలవాసుడై రామదా సునేలిన॥ రామ॥ ౪॥

తోహరా॥ గృహపతిధర్మము నెఱపుచు గోపన్నగృహమందున తానుండఁగ-
విహగవాహనుని దాసుండొకఁడు వీరిగృహముదండఁగ॥ ఇది॥ ౯॥
పంచబాణునిజనకుని బాదునంచితమతితోనుండఁగ-
వంచనలేనిమహాత్ముడీతడని యెంచిచెంతనిలుచుండఁగ॥ ఇది॥ ౧౦॥
గోపనముఖమై లక్షణములగను గురుతిడి దాసుడుచూచెఁగ-
గోపననేనీకునొకటిజెప్పెద నోడకుమని చేచూపెఁగ॥ ఇది॥ ౧౧॥

వ॥ చేతులుచూపి గోపన్నను బిలిచి యితనియందు భగవద్భక్త లక్షణంబులుండు టగాంచి నీయందు శాంత్యాది గుణంబులున్న యవి నీకు నఖండ యోగంబును శ్రీరామ చంద్రానుగ్రహంబును గలుగునే దెల్పెదను వినుమని యిట్లనియె.

శ్లో॥ శ్రీరామ రామ రామేతి రమే రామే మనోరమే ।
సహస్రనామ తత్తుల్యం రామనామ వరాననే ॥

వ॥ ఈప్రకారముగా కబీరు దాసుగారు గోపన్నకు రామ నామము నుపదేశిం చుచు నుండుమని రామ మంత్రంబు జెప్పి యథేచ్ఛం జనువాడై.

తోహరా॥ సామగానలోలాయని సొక్కుచు సరగ కబీరుడు వచ్చెనూ-
వేమారుడుగోపన్నయుండెను వేద వేద్యు బాడుచునూ॥ ఇది॥ ౧౨॥
కబీరుదాసులకటాక్షమున తా గాంచె రామనామమునూ-
జపంబు సేయుచు జలజనయనుని చరణ సేవనిత్యమునూ॥ ఇది॥ ౧౩॥

వ॥ గోపన్న కబీరుదాసు సన్నిధిని రామ మంత్ర ప్రభావంబువినియానందించుచుం డెను వలెను

శ్లో॥ జయతుజయతుమంత్రంజన్మసాఫల్యమంత్రం । జననమరణభేదక్లేశ వి చ్ఛేదమంతం। సకలనిగమమంత్రం సర్వశాస్త్రైకమంత్రం । రఘుపతినిజమం

త్రంరామరామేతిమంత్రం। నిఖిలనియమమంత్రంనిత్యతత్త్వాఖ్యమంత్రం । భవకులహారమంత్రం భూమిజాపాణిమంత్రం। పవనజనుతమంత్రం పార్వతీమోక్షమంత్రం। పశుపతినిజమంత్రం పాతుమాంరత్నమంత్రం । ప్రణవనిలయమంత్రం పాణినిర్వాణమంత్రం । ప్రకృతిపురుషమంత్రం బ్రహ్మరుద్రేంద్ర మంత్రం। ప్రకటదురితరాగద్వేష నిర్నాశమంత్రం । రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతి మంత్రం। సంసారసాగరభయాపహవిశ్వమంత్రం।సాక్షాన్ముముక్షుజనసేవిత సిద్ధమంత్రం। సారంగహస్తముఖహస్తనివాసమంత్రం । కైవల్యమంత్రమనిశం భజరామమంత్రమ్॥ ధన్యాసిరాగము-ఆదితాళము.

తారకమంత్రముకోరినదొరికెను ధన్యుడనైతినిఓరన్నా- మీరినకాలుని దూతలపాలిటిమృత్యువయనినమ్ముకయున్న॥ తారక॥మచ్చికతో ఇతరాంతరంబులమాయలలోబడబోకన్నా- హెచ్చుగసూటయెనిమిదితెరువతులెలమితిరుగ పనిలేదన్నా- ముచ్చటగాయాపుణ్యనదులలో మునుగుటపనియేమిటికన్నా- వచ్చెడిపర్వపుదినములలోసుడిపడిపడుటయుమానుకయున్నా॥ తా॥౧॥ఎన్నిజన్మములనెంచిచూచిన ఏకోనారాయణుడన్నా- అన్నిరూపులైయున్నపరాత్ముని ఆమహాత్మునికథవిన్నా-ఎన్నిజన్మములజేసినపాపము ఈజన్మముతోవీడునన్నా- అన్నిటికిదికడసారిజన్మముసత్యముయికపుట్టుటసున్నా॥ తార॥౨॥ నిమ్మలఅంతర్లక్ష్యభావము నిత్యానందముతోనున్నా - కర్మంబులువిడిచి మోక్షసద్గతిని కన్నులనేజూచుచున్నా - ధర్మమోక్షప్రకభద్రాద్రీశుని దనమదిలో నమ్ముకయున్నా- మర్మమునుదెలిసినరామదాసునిమందిరమునకేగుచున్నా॥ తా॥ ౩॥ తోహరా॥ సామజవరదునినామముదలచుచు సర్వముమిథ్యనితలచేక-

కామాదికషడ్వర్గములెల్లను కడువడదోలిచటుసిలిచెక॥ ఇది॥ ౧౪॥

ధన్యాసిరాగము - ఆదితాళము.

శ్రీరామనామమేజిహ్వకుస్థిరమైయున్నది - శ్రీరాములకరుణ లక్ష్మీకరమైయున్నది॥ ఘోరమైనపాతకములుగొట్టెనన్నదిమంము- చేరకుండఆపదలను చెండేమన్నది॥ శ్రీ॥౧॥ దారితెలియనియమదూతలుదరిమేవన్నది శ్రీమన్నారాయణునిదాసులకునదుకైయున్నది॥శ్రీ॥౨॥మాయవాదులపొందుమానుమన్నదీ యీకాయములస్థిరమనితలపోయమన్నదీ॥ శ్రీ॥౩॥ పాయకగురురాయనిబోధబాయకన్నదీ-ఏడజూచినతన్నేడబాయకున్నదీ॥ ౪॥ కామక్రోధ లోభాంకారములమానుమన్నదీ ముదముతోపరస్త్రీలపొందు మోసమన్నదీ॥ శ్రీ॥౫॥ దలవని దుర్విషయవాంఛవిడువుమన్నదీ-నామదిలోహరిభజనసంపత్కరమైయున్నదీ॥

శ్రీ॥౬॥ కోపమని యేటప్రకృతి కొట్టుమన్నదీ - యిపుడు పాపిష్టి వేయసిన దారిజూపేమన్నదీ॥ శ్రీ॥ ౭॥ ఏవుమీర నోరులదోషమెన్నకన్నది - ఈ పాపబంధము లాలపట్టు బట్టుమన్నదీ॥ శ్రీ॥ ౮॥ భక్తిభావన వెలసి మీరు బ్రతుకమన్నది - పరమభక్తుల సేవ జేయుచు ప్రబలుమన్నదీ॥ శ్రీ॥ ౯॥ ముక్తిమార్గమునకిది మూలమన్నది - వరభద్రాచల రామదాసుడన్నదీ॥ శ్రీరామ॥ ౧౦॥

తోహరా॥ దేహపోషణకు నుపయుక్తంబుగ దేవని తావధియించెక్ - సహజముగా చక్కని సుతు నాక్కని సద్గతికేతాగాంచెక్॥ ఇది॥ ౧౫॥ ఉదరపూరణా ణంబునకును దానుంఛవృత్తి మెచ్చించెక్ - ముదమున శ్రీహరిదాసుల గూడుక మోదమలర వర్తించెక్॥ ఇ॥ ౧౬॥ ద్రవ్యమంతటికి దానధర్మముల దారిజూపె గోపన్నా - అవ్యయాత్ముడగు శ్రీరాముల పదమందదల చెబుధులెన్నా॥ ఇది॥ ౧౭॥ పట్టువదలిత నధనమంతయు వ్యయపరచి నిశ్చలుండై - కట్టువస్త్రముల తో నిలబడెకమలాపతి దాసుండయి॥ ఇది॥ ౧౮॥ కన్నవారలాఘనుని లేమిగని కన్నులనీరిడుచుండక్ - వన్నెదిరిగియును మన్ననతో రామన్నను గొలుచుచు నుండక్॥ ఇది॥ ౧౯॥ ఇటువలెనొక యేడిడుములు పొందగ వటుకునవాకతల పొదవెక్ - ఎటకేనియు జని రామోత్సవమున చేచిజ తెత్తుధన మొదవక్॥ ఇది॥ ౨౦॥

నాదనామక్రియరాగము - చాపుతాళము.

శ్రీరామనామం మరువాం మరువాం - సిద్ధయమునికి వెరుబా వెరువాం॥ ౧॥ గోవిందు నేవేళ గొలుతాం గొలుతాం - దేవుని గుణములు దలుతాం దలుతాం॥ శ్రీ॥ ౨॥ విష్ణుకథలు చెవులవిందాం విందాం - వేరెకథలు చెవులమందాం మందాం॥ శ్రీ॥ ౩॥ రామదాసులు మాకు సారాం సారాం - కామదాసులు మాకు దూరాం దూరాం॥ శ్రీ॥ ౪॥ నారాయణుని మేము సంమేం నంమేం - నరులనయిక మేము నంమాం నంమాం॥ శ్రీ॥ ౫॥ మాధవ నామము మరువాం మరువాం - మరియము బాధకు వెరువాం వెరువాం॥ శ్రీ॥ ౬॥ అవనిజపతి సేవ మానాం మానాం - మరియొకజోలం బేమానాం మానాం॥ శ్రీ॥ ౭॥ భద్రగిరీశుని కందాం కందాం - భద్రముతో మనం వుందాం వుందాం॥ శ్రీరామ॥ ౮॥

తోహరా॥ ఐదరుబాములలో మేనమామలు అక్కన మాదనగారు -
సరయూలు తానిమ పద్దమంత్రులై సౌఖ్యముతో నున్నారూ॥ ఇది॥ ౨౧॥
అని యోచించి తావైదర బాదుకు ఆరిగెను యెన్నికతోనూ -
అనయము వారలవలన బాదుషా అధిపుని సముఖమున గనెనూ॥ ఇది॥ ౨౨॥
చూచి తానిషనుసి పాసనమున చూడక్కులకింపొదవక్ -
దాచెసు చుంగులు చుట్టిగ తుమున దనవినయము దెలియక్॥ ఇది॥ ౨౩॥
చూపుమేరలో నుండ వేసుక సుభగచరితుడప్పుడు -
ఏపునననుగు సలాములు చేయుచు నీగతి భూసురుడూ॥ ఇది॥ ౨౪॥
భయభక్తులతో రత్నాంచితమగు పాదుషశక్తుచు జూచి -
రయమొప్పతి వాసీ ముట్టడి రైతువలె నతానిలచి॥ ఇది॥ ౨౫॥
తానీషను గని గోపన్నయు తాచతురత భాషింపా -
మానఘనుని నిరీక్షించి యాతడతి మానియు నుచు నూహింపా॥ ఇది॥ ౨౬॥

గోపనసామర్థ్యమును భయవితరణగుణములు తానిప చెప్పెనెక్ ।
ఏపనియితని యిప్పించుదమనియింపుగ మంత్రులజూచెన్॥ఇది॥ ౨౭॥
బల్లిమడో యాతానప పలుకీబలు జూమంత్రి వేగమునా ।
ఢిల్లీ సంస్థానములో చేరినయెల్ల సరహద్దులలోనా॥ఇది॥ ౨౮॥
భద్రాచలమను తాలూకాముఖంబు ప్రముత హశీల్ పనిగా।
ముద్రనిషానితో హుకుం యిచ్చుము సరావులందును వివేగా- ఇది॥ ౨౯॥
ఇటువలె బల్కిన మంత్రులమాటలకిలపతి సమ్మోదించెన్।
అటు భద్రాచలమునకు బొమ్మనుచును వనీపతి సెలవిచ్చెన్॥ ౩౦॥
అనిన భాగ్యమునకు యానందంబున హరినారాయణయనుచూ।
వినయంబున సెలవంది వెడలెదన మనిచె రామ డనుచూ॥ఇది॥ ౩౧॥

క॥ భద్రాద్రికి నధిపుడవై । భద్రయశుండగుచు ప్రజల బాలించుచు నే ।
చిద్రము లేకను స్థైకము। భద్రంబగ గూర్చిమనుచు బతినియమించెన్॥

తోహరా॥ హుకుం చేకొని గోపనయప్పుడు హంటూహంటిని తారాగా।
ముకుందనిలయంబగు భద్రాచలమును మనుగను గోనె బాగా॥ఇది॥ ౩౨॥

వ॥ ఇట్లు భద్రాచల తాలూకాకు తహశ్శీలు చేయవచ్చును గోపన్న గారా భద్రగిరికి దూరంబునందుండ కాంచి గోపురప్రాకార మంటపాదులను వర్ణించుచున్నారు.

వరాళి రాగము- ఆదితాళము.

అదిగో భద్రాద్రి గౌతమి యిదిగో చూడండి- ముదముతో సీతా ముదిత. లక్ష్మణులు- కలసికొలువగా రఘుపతి యుండెడి॥అది॥ ౧॥ చారుస్వర్ణ ప్రాకార గోపుర ద్వారములను సుందరమైయుండెడి॥అది॥ ౨॥ అనుపమానమై యతిసుందరమై దనరు చక్రము సధగధగ మెరసెడి॥అది॥ ౩॥ కలియుగమందున గల వైకుంఠము నలరుచునున్న దిలయము గ్రమ్ముకుండి॥అది॥ ౪॥ పొన్నల పొగడల పూపొదరిండ్లను చెన్నుమీరిన శృంగారంబగును॥అది॥ ౫॥ శ్రీకరముగ నిల రామదాసుని ప్రాకటముగ బ్రోచే ప్రభువునివాసము॥అదిగో॥ ౬॥

వ॥ ఈప్రకారముగా కోవెల గోపురప్రాకార వైభవంబు చూచుచు భద్రాచలంబు చేరి గౌతమీనదిం గాంచి సేవకులుం దానును స్నానంబు చేసి సీతారామలక్ష్మణుల సేవించి యానందంబు నొంది భద్రగిరిం డిగ్గి తహశ్శీల్ కచ్చేరి ప్రవేశించి కాపులం బిలిపించి యిట్లనియె॥

తోహరా॥ సాలాఖరులో సర్కారు పైకము చక్కగ నదీసుకరండి।
వాలాయము శ్రీరాముల గొలుచుచు వర్ధిల్లిన మేలండి॥ఇది॥ ౩౩॥

ఆసికాష్ఠల పర్షఱకరించిస్థియథిక ప్రీతిబ్రోచునూ।
కనకాంబరధరుసేయుచు ఘనుతెన్నగ మెలగుచునూ॥ఇది॥౩౪॥

క॥ అవనీశునాజ్ఞగొనియు। య్యావనీసురుడుసునీతి నాభద్రగిరిన్। భువి పతిమెచ్చగనేలెను। భవహరశ్రీరామపాదభక్తినిరతుఁడై॥

తోహరా॥ ఎప్పుడీతదేయూతహస్కీల్ పనినిండుండగజను లెన్నా।
ఒప్పగనైకమువసూలుచేసెను ఓర్పుతోడగోపన్నా॥ఇది॥౩౫॥
సర్కారికైకము సాలాఖరులో సర్వముజూరికిపనుపా।
షేర్కానిపాగ్భాక్రేమగల్గి తా వెంపల రగవత్రిగంపా॥ఇది॥౩౬॥
దానధర్మములను ప్రకారంబులదై వభక్తిగోపన్నా।
మానక చేయుచునుండెనప్పుడుమహిలో ప్రజలెన్నా॥ఇది॥౩౭॥

క॥ భూమిసురులెంచ జేగిన। సేవంబునసన్నమిడుసునెమ్మదిలో శ్రీరామార్పణ మనిచేయుచును। ధీమంతుఁడగోపనకవిదిసకరవిభుడై॥ గీ॥ అంతనొక్కనాడు సంతర్పణము సేయ। నవనిసురులు ప్రేమనారగింప। నతని ప్రీతితనయుడందున్నతత్తయ। వాగునందుబడి సవనట జెందె॥ గీ॥ ఆతనిపత్ని సాధ్వియతిరూపసుందరి। యతిసుశీలతనదుపతికి। సేవజేయుచుండు శ్రీరాముడని ప్రీతి। నిలయునీడుగాదు నెంమిజూడ॥ గీ॥ అవనిసురులుగుడుచు సంబాళపతితోడ। దెలుపరాదటంచు దెంపుమీఱ। మరణమైనసుతుని మఱుగునబడనైచి। పిదప దెలిపెదనని ప్రియునకెలమి॥ వ॥ ఇవ్విధంబున దైవగతింజెందిన కుమారుని జూచి భగవద్భక్తుండగుట వివేకదృష్టి చేధైర్యంబవలంబించి భగవద్భక్తులకు రామచంద్రభూపాలుండు రాజగుటంజేసి రామరాజ్యంబుననొక విప్రనిపుత్రుండు పంచత్వంబునొందిన నాబ్రాహ్మణుండా చిత్రశవంబు నెత్తుకొని రామచంద్ర ప్రభునాస్థానమంటపంబునకెదురనైచి రాభద్రా పుత్రమరణశోకాతురుని నొరనాలింపుమని మొరలిడినవాని మొర నాలించివిప్రవంతునింజేసెనని పురాణంబుల వింటినదినిజంబైన నావిప్రునేలబ్రతికింపదని దుఃఖంబునూనిగోపన్న పుత్రకళేబరంబునభుజంబునకైనిడికొని యాచిన్నవానిబ్రతికింపరమారమణుండుండ చింతయేలయని కీర్తనంబుచేయుచున్నాడు॥ శా॥ మందాగస్థలహేమరత్నమయ సద్యద్యోతసత్పుష్పకం। బందునైజసభాసుభాసనమునందాసీనుడైవానిస। ద్బృందాసాధిపలక్ష్మణాన్వితుడునై పృథ్వీసుతాయుక్తుడైకుందేందీవర వర్ణుడా రఘువరుంగంజాక్షు సేవించెదన్॥

నాథనామక్రియరాగము- ఏకతాళము.

కోదండరామ కోదండరామ కోదండరామ కోదండరామ॥ నీదండ నాకునీవెందు బోకు। వాదేలనీకువద్దుపరాకు॥కో॥౧॥ శ్రీరామమమ్ము చేపట్టుకొమ్ము ఆదుకోరమ్ము ఆరోగ్యమిమ్ము॥ కో॥ ౨॥ జయరఘువీర జగదేకశూర భయవనివారభక్తమందార॥ కో॥ ౩॥

మణిమయభూషమంజులభాష। రణవిజయభూషరమణీయవేష॥ కో॥౪॥ ఏల కావయ్యావేమంటినయ్యా। పాలించవయ్యా ప్రౌఢిగనవయ్యా॥కో॥౫॥ తల్లివినీవె తండ్రివినీవె। దాతయునీవెదైవమునీవె॥ కో॥ ౬॥ అచ్యుతకుండలామలగండ। సద్భుజదండసమరప్రచండ॥ కో॥ ౭॥ సరసిజనేత్రసౌందర్యగాత్రపరమపవిత్రభవ్యచరిత్ర॥ కో॥ ౮॥ ఏబుద్ధివీడువెఱుగనివాడు। పాపడువీడుబడలియున్నాడు॥ కో॥ ౯॥ పాపనులేపిప్రజలనుగల్పి। యాపదబాపియాటుప్రీతిజూపి॥ కో॥౧౦॥ నందునచిన్నవాడెందఱున్న - మందమౌలగన్నమాయన్నవన్న॥ కో॥ ౧౧॥ ఎవరుమీతోటిఎవరుమీపాటి - రారుమీపాటిరాజులమేటి॥ కో॥ ౧౨॥ దశరథబాలధాసానుకూల- దశముఖకాలధరణీశపాల॥కో॥౧౩॥ మారుతభీమమాల్యాభిరామ। కల్యాణనామకారుణ్యధామ॥ కో॥ ౧౪॥ మంజులభామ మణిమయభూష - కుంజరపోషకువలయవేష॥కో॥౧౫॥ పుట్టించనీవెపోషించనీవేఫలమియ్యనీవెభాగ్యమునీవే॥ కో॥ ౧౬॥ శరణన్నచోటక్షమసేయమాట బిరుదునీదొటవెరిగున్నమాట॥ కో॥ ౧౭॥ రామయ్యవీనిరక్షింతుగాని- సేవజేసెదనీసుతుడగనుగాని॥ కో॥ ౧౮॥ మురళీవిలోలమునిజనపాల-తుంబసేవనమాలతుంబురలోల॥కో॥౧౯॥ పావనభంగరమణీమయపాంగ-పావనలింగపాదాబ్జభృంగ॥కో॥౨౦॥మందారహారమన్మథాకార- మందరోద్ధారమాత్రికహార॥ కో॥ ౨౧॥ వందనమయ్యావాదేలనయ్యాదండనజెయ్యతగదుమీకయ్యా॥ కో॥౨౨॥లాలితహాసలక్ష్మీవిలాస-పాలితదాసభద్రాద్రివాస॥ కో॥ ౨౩॥ శ్రీవిజయరామశ్రీతులసీదామ-పావననామభద్రాద్రిరామ॥కో॥ ౨౪॥

వ॥ఇవ్విధంబునరామచంద్రుదేవునిస్తుతించుచుతనబ్బాలుండుశ్రీరామప్రసాదంబుననిద్రించువాండువేలొన్న తెఱంగునబునర్జీవితుండైనంజూచి పరమానందంబునొంది శ్రీరామభజనంబుసేయుచు.

తోహరా॥ ఇక్లుబిహారింప్రచుఇంవుతోనుండెను అలభద్రాచలమనచునూ।
అటుతర్వాతార్లతులవరహాలనురేఖజానాలోనూ॥ఇది॥ ౩౭॥
అప్పుడుశ్రీభద్రాచలరాములహర్షముతోసేవించెన్।
మప్పిరిగానిశ్రీపాదపద్మములుముదమలరగధ్యానించెన్॥ఇది॥ ౩౮॥

రేగుప్తిరాగము- రూపకతాళము.

వందేవిష్ణుం దేవమదేవస్థితుహేతుంత్వామధ్యాత్మజ్ఞాని భిరంతర్హృదిభావ్యమ్॥ హేయాహేయద్వంద్వవిహీనం పరమేకంసత్తామాత్రం సర్వహృదిస్థందృశిరూపమ్॥ వ॥ ౧॥ ప్రాణాపానౌనిశ్చయబుద్ధ్యాహృదిరుద్ధ్వాత్యాసర్వంసంశయబంధంవిషయౌఘాన్। పశ్యంతీశంయంగపమోహాయత

ఘు స్తం వందే రామం రత్నకిరీటం రవిభాసమ్॥ వం॥ ౨॥ మాయాతీతం మాధవ
మాద్యం జగదాధ్యం నిత్యానందం। మోహవినాశం మునివంద్యం యోగిధ్యేయం
యోగవిధానం పరిపూర్ణం వందే రామం రంజితలోకం రమణీయమ్॥ వం॥ ౩॥
భావాభావప్రత్యయహీనం భవముఖ్యైర్యోగాసక్తైరర్చితపాదాంబుజయు
గ్మం। నిత్యం శుద్ధం బుద్ధమనంతం ప్రణవాఖ్యం వందే రామం వీరమశేషాసురదా
వమ్॥ వం॥ ౪॥ త్వం మే నాథో నాథిత కార్యాఖిలకారీ మానాతీతో మాధవరూ
పోఖిలధారీ। భక్త్యాగమ్యో భావితరూపో భవహారీ యోగాభ్యాసైర్భావిత
చేతస్సహభావీ॥ ౫॥ త్వామాద్యంతం లోకతతీనాం పరమీశం లోకాతీతం
లౌకికమానైరధిగమ్యమ్। భక్తిశ్రద్ధాభావసమేతైర్భజనీయం వందే రామం సుం
దరమిందీవరనీలమ్॥వం॥౬॥ కోలాజ్ఞాతుం త్వామతిమానం గతమానం మానా
సక్తో మాధవశక్తో యం మాద్యమ్। బృందారణ్యే వందితబృందారకబృందం వం
దే రామం భవముఖవంద్యం సుఖకందమ్॥ వం॥ ౭॥ నానాశాస్త్రైర్వేదకదం
బైః ప్రతిపాద్యం నిత్యానందం నిర్విషయజ్ఞానమనాదిమ్। మత్సేవార్థం మానుష
భావం ప్రతిపన్నం వందే రామం మరకతవర్ణం మథురేశమ్॥ వందే॥

తోహరా॥ జగధీశునియిట్లుభజియించితనజన్మసాఫల్యముకాంచెన్।
తగునీసన్నిధిజీర్ణోద్ధారణతా జేసెదననితలచెన్॥ఇది॥౩౯॥
ఒక్కదినంబునదనగృహంబునకునానరగకాపులబిలచి।
వెక్కసపడకనువినుడదెల్పెదనువేరుగదలపకనిలిచి॥ఇది॥౪౦॥
ఎన్నిదినంబులుబ్రతికినమరణమునున్నయగుటలేదా।
పన్నగశ్రీవారిపదములుగొలిచినగ్రన్ననటుగాదా॥ఇది॥౪౧॥
చేమపలచితినిరామునికోవెలజీర్ణోద్ధారణమేనూ।
పాయకమీరలుప్రక్కబలముగాప్రబలుడుకార్యములోనూ॥ఇది॥౪౨॥
అనవినికాపులుహర్షమునొంది చుహరిభక్తునకిట్లనిరి।
మ:వి:నుడుమీమర్జీచొప్పునమనగదలతుమనిరి॥ఇది॥౪౩॥
ఆమాటలువినియానందమునవప్పుడెశిల్పులబిలిచెన్।
కామాటలుగొనికడువేగంబునకార్యముప్రారంభించెన్॥ఇది॥౪౪॥
రామరామతానీవద్రవ్యమీరాత్రినిల్వయార్లక్షల్।
భీమవినుతనీకైవ్రయపరచినస్వామికిందునేశిక్షల్॥ఇది॥౪౫॥
దేహమనిత్యంబనితానెంచుధీరతగానూహించెన్।
సాహసమునతానిమ్పైకమునుసతగునతావ్రయపరిచెన్॥ఇది॥౪౬॥

వ॥ మరణకాలంబున నొకటియు తనవెంటరాదుగాన జీవనకాలమం
దే భగవత్కైంకర్యములజేయవలయునని రామదాసుగారు తలంచుచున్నారు.॥

సాధనామక్రియ రాగము - ఆదితాళము.

పోవ్వేటప్పుడు వెంటరాదు ఒకవ్వీసపైకైనను - వెయ్యారులు దాచకొ
వేరర్థులకియ్యలేనిలోభికయ్యయో ॥ పో ॥ ఇచ్చినమాత్రము ఇచ్చును దైవము
హెచ్చడిగిన రాదు - వచ్చేటప్పుడు వెంటనేమైన తెచ్చుక రాలేదు - హెచ్చుగ
ఇది తెలియని పామరులు దురాశలో తగులుకొని - యిచ్చటసార్జించినధన మెచ్చ
టికుత్తుక పోవ్వేరయ్యయో ॥ పో ॥ తనురత్నకైవములాలములను ధనములు
దాచే రుతనువ్వులు మలభాండములస్థిరమనితలచి కానలేరు - తలతు రుదారలుప
శుపుత్రాదులు - తమవనిభ్రమసేము - తనవారెవకరడతానెవరడనోత - నువ్వువి
డిచియీజీవుడు ఒంటిగ ॥ పో ॥ ఇరవుగతొలిజన్మంబుల పేదలకియ్యలేసిదోషముల -
ధీరిపము తెత్తైవారుదలంచుట తెలిసితెలియరేక - పరులకుపలి భిక్షముల పెట్టని
పరమలోభులిలనూ - ధరలో వెంకటవితలుని దలచక ధనకాంధమునదగిలి
యీజీవుడు ॥ పో వ్వే ॥

వ॥ ఈప్రకారముగా తలచి గోపన్నగారు ఏమి చేయుచున్నారనిన.

కల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

కైంకర్యముచేసెను రామదాసు - కైంకర్యముచేసెను - కైంకర్యముచేసెగా కు
త్- స్థకులునకు - సంకటహరణా సర్వాత్మయని మ్రొక్కి ॥ కైంక ॥ శ్రీకరమగు రాజితమణి
శాలల - ప్రాకారంబులిబహుమరపట్టులు - మంజులతరమగు మధిమంటపముల - కంజరాగ
మణికలితాంగణములదాక చక్య కాంచనకూటంబులనాకాశంబునునంటెడుతేరుల గోపు
రముమెరసెడి గోపురవితతుల - దీపి చుచువిత్తర్దికల బెడంగుల తళుకుగులుకు పగడంపుగంబ
ములకలుపడంబులను గలగలవడమును - రంగగుమత్స్యపురంగవల్లి కలశృంగారములగుచి
త్రవాళికల - మకరతోరణసమాజంబుల మణిముకురతోరణసమూహంబులకడు - ఘగఘ
గవలచెడుపూచప్పరముల - నగరుసాపనులన్నాలవట్టముల మెరసెడిరీతిని మేలిమిగాగ
ను ॥ కైం ॥ ధారాళములగు ధ్వజబంధముల - చారురత్నకాంచనశిఖరంబుల - గమగమ
యనివెడుగంధవాసనల - ఘుమఘుమయనుబలుకుంకుమరసముల - ఘణఘణయనుఘంటల
తలవెల - ఢణఢణయని సెడుమృదంగవాద్యముల - మిసమిసమెరసెడి మేలిమగోడల - కనక
మయంబగు గరుడధ్వజములు - రామరామయను రామశుకంబుల - వేమరుపొగడెడు విబుధ
గణంబుల పొసగమ్రోయు తంబురులరవంబుల - కొసరియాడుభక్తులన్నృత్యంబుల తైనతే
యనుసుఖవాహనచయములన్ పూని శంఖుదుందుభివాద్యమ్ముల - మెరసెడిరీతిని మేలిమిగాగ
ను ॥ కైం ॥ వెల్లగొడుగులన వి-జామరముల - మల్లెలమొల్లలమంచివాసనల - కిల్లనగ్రొవి

గభీరస్వరముల- ఝల్లనిధకార్జయనాదంబులపల్లవపాణులపాటలనాటుల- సల్లలితోత్పలసయపరిమళముల- వనమాలాసంపత్సౌరభముల - ఘనతులసీవనగణగంధంబుల। రామభజనసంరావోత్కారముల। రామతీర్థసారసములతావుల- రామస్మరణలరవమధురంబుల- రామభద్రవిగ్రహదర్శనముల హనుమద్గజవాహనములఘనముల- ననుపమశృంగారానందంబులరమణభద్రగిరిరామాలయ మత్యమలానందంబై ధరలోపల- మెరసెడిరీతి నిమేలిమిగాగను॥ కైంకర్యము॥

తో॥ గర్భగృహప్రాకారమంటపాల్ కట్టించెసుకడుబాగా।

నిర్భయుడైయార్లతులవరహాల్ నెమ్మదిసెలవటుకాగా॥ ఇది॥ ౮౭॥

కరుమజేసికోవెలలాగాగలకైంకర్యముచేసెక ।

గురుతరముగతనకోర్కెదీరెననికడువడియానందించెక॥ఇది॥ ౮౮॥

వ॥ గోపన్నభద్రాచలమందు గోపుర ప్రాకారమంటపాది కైంకర్యములుజేసి శ్రీరామచంద్రస్వామినిసేవించియానందించెనటమొటువలెను.

మోహనరాగము- చాపుతాళము.

వందేరఘురామా- శుభనామ- శుభనామతులసీదళదామాభిరామా- శ్రీరామా కనకమణిమయహారాసుకుమారా- సుకుమార-పత్రిరథమహిపకుమారా - సువిహారా అతిశూరా। భూధరధీరా। కల్మషదూరా। పాలితవారణ తారణకారణమదహరణ। రఘువీరా। రఘువీరనీరదాభవిమలశరీరా। నిర్వికారా॥ వందే॥ వందితయమినిమేష। సత్యభాషాసత్యభాష। సీతాననపంకజపూషా। బుధతో[illegible]లితదోష। సజ్జనపోషమానుషవేష సంగరభీషణభూషణయూషణశోషణనిపతోషా। రత్నభూషా।రత్నభూషసురాంభోజ। కుంజప్రత్యూషసుమవాసా॥వందే॥కుంతలజితనీలా । భక్తసాలసురద్వేషపటువిశాలావరశీలాకనలేచేలా। కీరకపాలా। మానుషలీలా। తాసవచాలక। తావకసేవకసురనాలా। భూపాలా। భూపాలకౌస్తుభవనమాల।విశాల॥ శుకపాలా॥ వందె॥ ధరణీజసత్కళత్రానుచరిత్రా।సుచరిత్రమునిస్తోత్రా।హృదయాబ్జమిత్రా।సత్పవిత్రా।త్రిశిరజైత్రాసితరజనేత్రరాచిరగాత్రా విపులశాత్రవభేరదకైరవపదమిత్రా। అజపవిత్రా। అజపవిత్రభీషణవరభృతజైత్రా। అమరత్రా॥ వం॥ భూసురకల్పవృక్ష । సత్కూటాక్ష సత్కూటాక్ష వీరాభీమదేహార్యక్షా । మృదుపక్షాపరుకహాక్షానిజరూనాక్ష । శత్రువిపక్షా । సువక్షణ। వీక్షణశిక్షణ। దాక్షిణ। రామదాసాభద్రాద్రీశా అహోరామదాసా । భద్రాద్రీశా॥ వందే॥

వ॥ మరిన్నేమనివతిశంపుచున్నారనిన.

వరాళిరాగము - రూపకతాళము.

ఎంతోమహానుభావుడవు।నీవుఎంతోచక్కనిదేవుడవు॥వింతలునీవుచేసి తిచిలోకమందుసంతతభద్రాద్రీస్వామిరామచంద్ర॥ఎం॥ తొలివేల్పుజాంబవం

తుసి జేసినావు। మలివేల్పు పవనుజుగా జేసినావు। వెలయ సూర్యసుగ్రీవుగ జేసినావు అల సర్వసురుల కోతుల జేసినావు॥ ఎం॥ కారణ శ్రీసీతగ జేసినావు। గరిమ శేషుని లక్ష్మణుని జేసినావు। ఆ రెంటిని భరతశత్రుఘ్నుల జేసినావు। నారాయణనీవు నరుడవైనావు॥ ఎం॥ రాతికి ప్రాణము రప్పించినావు। నాతి వెంగిలి కానందించినావు కోతిమూకల నెల్ల కొలిపించినావు। నీటిపై కొండల నిల్పించినావు॥ ఎం॥ లంకపై దండెత్తి లగ్గకెక్కినావు రావణకుంభకర్ణు ద్రుంచినావు। పంకజాక్షి సీతను పాలించినావు లంకేశు దివ్యపుష్పక మెక్కినావు॥ ఎం॥ పరగ నయోధ్యకు బరతెంచినావు పట్టాభిషిక్తుడవై పాలించినావు। భద్రగిరియందు వసియించినావు। ధరలో రామదాసు దయనేలినావు॥ ఎంతో మహాను॥

తో హ దా॥ కొందరు పురజనులప్పుడు కోవెల కొత్తనాయెనని చూడ।
అందరు సంతసమందిరి గోపన నతిధార్మికుడనియా॥ ఇది॥ ౪౯॥
హితులాప్తులు తనకైన వారలు ఎంతో యోచన సేయ।
మతిలో సర్కార్ పైకము సుచనణు మాత్రమెంచ లేరాయె॥ ఇది॥ ౫౦॥
సర్కార్ పైకము చెలవు సేయుటిది సరిగాదనియెవరన్నా।
ఆక్కాకులుండ గురఘుపతి నాకొకయల్పము రానియడన్నా॥ ఇది॥ ౫౧॥

వ॥ గోపన్నగారి హరిభక్తులు సరాకరు పైకము వ్రయము చేయుటచే నాపత్తు సంభవించుననిన శ్రీరామచంద్రుల నమ్మినవారల కాపద గలుగదని చెప్పుచున్నారు॥

ఉ॥ హాళిని దాటకన్ దుమిమియాగము గాచి యహల్య బ్రోచి సీ। తాలలన స్వరించి రణదర్పిత రావణకుంభకర్ణముఖ్యాళి వధించి రాజ్యము నయంబుగ నేలిన రామచంద్రభూ। పాలుడు రంగ కాయుమన పాలగలండు విచారమేటికిన్॥

నాదనామక్రియ రాగము- ఆదితాళము.

తక్కువేమి మనకూ। రాముడొక్కడుండువరకూ॥ పక్కతోడుగా భగవంతుడు మనుచక్రధారియై చెంతనుండగ- తక్కు- ముచ్చసోమకుని మునుజంపిన యా మత్స్యమూర్తి మన పక్షమునుండగ- తక్కు- సురలకొఱకు మందరగిరి మోచిన। కూర్మావతారుని కృపగలిగుండగ- తక్కు- దురాత్మ హిరణ్యాక్షు ద్రుంచిన వరాహమూర్తి మనవాడై యుండగ- తక్కు- హిరణ్యకశిపుని యిరుచెక్కలుగా బరచిన నరహరి పక్కనుండగ- తక్కు- భూమిస్వర్గమున పొందుగ గోలిచిన వామనుడు మనవాడై యుండగ- తక్కు- ధరలో క్షత్రియులను దండించిన। పరశురాముడు మనపాలిటనుండగ- తక్కు- దశగ్రీవుమును దండించిన యా దశరథరాముని దయగలిగుండగ- తక్కు- ఇలలో యాదవకులమందు ద

యించి। బలరాముడును నబలిమైయుండగ - తనకు - దుష్టకంసునిద్రుంచినట్టి శ్రీకృష్ణుండును నపైకృపగలిగుండగ - తనకు - కలియుగాంత్యమునగలిగెడు దైవము కల్కిమూర్తిమయముగాచియుండగ - తనకు - నారాయణదాసులగాచెడి శ్రీమన్నారాయణుని నెరనమ్మియుండగ - తనకు॥

తోహరా॥ బ్రహ్మోత్సవములు బ్రహ్మగ్రామని భాగవతుడు చేయించన్।
బ్రహ్మజనకపదమందుసునీ గోపన్నయనుచు ప్రజతెంచన్॥ఇది॥౫౨॥
ఈగతిభద్రాచలమున గోపన్న యోగభోగములనుండన్।
త్యాగభోగములసిరుల జెలగుమాదన్నగారు గోల్కొండన్॥ఇది॥౫౩॥
అలగోల్కొండదివానులప్పుడు లెక్కలుతనకీలటు సేయన్।
చిఱుకార్లక్షలపైకము భద్రాచలమున నిలిచినదాయెన్॥ఇది॥౫౪॥
కలకచెంది మాదన్నగారు అక్కన్నగారికిది దెల్పన్।
అలగోపన్నకు ఇది దెల్పగనాశయాప్తుని వేగటుపనిచెన్॥ఇది॥౫౫॥

వ॥ ఈప్రకారంబున అక్కన్నగారియొద్దనుండి వచ్చిన పరమాప్తుండు గోపన్నగారితో గోల్కొండలో చేసిన తాలూకాలెక్కలు తనికీసేయగా మీతాలూకాకిస్తీ ఆరులక్షలపైకము నిల్వయేర్పడె తానీషాకు తెలియచేయక మిమ్మును దుఱెలియజేయుమనె అక్కన్నగారు జెప్పిన వాక్యంబులు వినుమని యిట్లనియె॥ క॥ అన్నా ద్రవ్యము బంపక। యన్నానికనృపతితోడ నార్జితముగ నే విన్నపము జేతునని యు। క్కన్నయు దెల్పమనె నన్న నటుల నియెన్॥ క॥ శ్రీరాములకైంకర్యం। బారూఢిగ జేసి భద్రనగమందున మీ। కారుణ్యకటాక్షమునన్ ధీరుండవై యున్నవాండ వేదేనమదిలోన్॥ క॥ రాములకటాక్షవీక్షణ। మామోదముగాంగనున్న రలేకను మీభూమీశునికృపవేమిని భూమీశునికృపయు లేదు భూతలమందున్॥ క॥ అనియిటుల జెప్పువారలు। వినియాశ్చర్యంబునొంది వెసజని చటన్। గనియామంత్రులతోడను। వినిసీ తెలుగు జెప్పి రధికవిశదముగాగన్॥ క॥ శ్రీరామరామయనవే। తారక శ్రీరామనామసారము గ్రోలన్। రారారామాయని వే। మారును బిల్చుచును నటైమైచామిటుచున్॥ వ॥ ఇవ్విధంబున బల్కిన గోపన్న వాక్యంబులను నడతయును జెప్పగా విని వారు దీనాననులై యుండిరంత నిశ్చేష్ట గోపన్నగారితోడ తమవారు అనేకవిధంబుల గా పండలించి సర్కారుపైకము వ్యయమైనందుకు రాజాజ్ఞకలోబడక తప్పదెట్లనో విచారించుకొమ్మని చెప్పినవిని॥

తోహరా॥ ఆతమవారలు నాడెడిపలుకులనాలకించి యోంచకనూ।
మనమున రాముని మరువక యుండెను మానఘనుల పొగడగనూ॥ఇది॥౫౬॥

ఉ॥ నమ్మితి రామచంద్రపది - మ్మితి రాజకులేంద్రమేలుగా। నమ్మితి కీర్తిసాంద్రకటమ్ము నమ్మితి దాసచకోరచంద్రనా। దమ్మిక లేమిజేసెదవొనమ్మగనర్హులుగానివారల। నమ్మినయాందయాబ్ధివననమ్మితి నిన్ను దిజాసపతీ॥

నాదనామక్రియరాగము- ఆదితాళము.

ఏతీరుగ ననుదయజూచెదవో యినవంశోత్తమ రామా। నాతరమా భవసాగరమీదను పశివదళేక్షణ రామా॥ఏ॥ శ్రీరఘునందన సీతారమణా శ్రితజనపోషక రామా। కారుణ్యాలయ భక్తవరద నను కన్నది కాచుట రామా॥ఏ॥ మురిపముతో నాస్వామివి నీవని ముందుగ దెల్పితి రామా। మరువక నాకభిమానముంచు నీమరుగుజొచ్చితిని రామా॥ క్రూరకర్మములు నేరక జేసితి నేరములెంచకు రామా దారిద్ర్యము పరిహారము సేయవె దైవశిఖామణి రామా॥ గురుడవు నామదిదైవము నీవని యురుశాస్త్రంబులు రామా। గురుదైవంబని యెరుగక తిరిగెడు క్రూరుడనైతిని రామా॥ఏ॥ తాండవమున అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా రామా బంధనమున నీనామము దలచిన బ్రహ్మానందము రామా॥వాసవకమలభవాసురవందిత వారబంధన రామా। భాసురవర సద్గుణములుగల్గిన భద్రాద్రీశ్వర రామా॥ఏ। వాసవనుత రామదాసపోషకా వందనమయోధ్య రామా। దాసార్చిత మాకభయమొసంగవే దైవశిఖామణి రామా॥ఏ॥

తోహరా॥ అప్పుడు పాచ్ఛాకొలువున నాయా తాలూకాల్ సహజముగా।
ఒప్పుగ పైకము వచ్చెనె యని తన ఉద్యోగస్థుల నడుగా॥ఇది॥ ౫౭॥
అన్ని తాలూకాల్ పైకము వచ్చెను అని యిచ్చిరి తమ లెక్క।
తిన్నగ జెప్పిరి హజరత్ యా భద్రాచల మొక్కటి దక్క॥ఇది॥ ౫౮॥
ఏల రాదు భద్రాచల పైకంబేమి ముఖాంత్రంబని నా।
చాలగ వ్రయపరిచెను గోపన్న యా సర్కార్ పైకము లోనా॥ఇది॥ ౫౯॥

వ॥ గోపన్నగారు సర్కారుపైకమును వ్రయము చేసి భద్రాచల సీతారామస్వాములవారి కైంకర్యము చేసినారని యుద్యోగస్థులు చాడీలు చెప్పుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము-ఆదితాళము.

వినవయ్యా తానిషగారు। మామనవి చేకొనవయ్యా మహారాజ మీరు॥ వి॥ దినదినమును వారింటిలో। విప్రవరుల సంతర్పణ విందులటుంటూ చేసేది సరికారుతంటూ॥ ఋజావు చేస్తాము హర్కారుల బంపువెంటూ॥ వి॥ దండికాపులు బలసిరంటూ। చేరి చేసేటి తంటలు ఏమనుకొందూ। ఆరులక్షల పైకమందూ నిలిచి సర్కారుకు రాకపోయెను ఇందూ॥ విన॥ బొక్కసములు పాడాయే। దేవాలయములు బహుశా చక్కగనాయే। లెక్కలు సరితేడాయె। హజూరికి రూకాలు రాకానే పోయె॥ విన॥ తక్తాధికారులు మీరు। తహశీలు చేసేటి యా గోపన్న గారూ। చాలా తంటలు చేసినారూ తానీష పైకమంత కొల్లగొట్టుచున్నారూ॥ విన॥ రామచంద్రుల నమ్మినారూ॥ శ్రీభద్రాద్రియందు జాగ్రైయున్నారు। జాగుసేయక యింక మీరూ। వారి నిరప్పె స్తై తెలుసునన్ని కారుబారూ॥ విన॥

తోహరా॥ ఇట్లని చెప్పిన పాచ్ఛా కన్నులు ఎర్ర చేసి కోపించె। ఎట్టు కిర్పు జేసెను గోపన్న

కు నెంతకుదర్శనిచ్చెంచెన్॥ ఇది॥ హర్కారులుమీరాగోపన్ననరలేకండరుకూడా। సర్కార్ పైకము లెక్కలతో తెంచిసకలఖాయిదాతోడా॥

క॥ గోపన్ననుదోషమ్మని। భూపతినియమించెఘోరభుజఙ్గమ్ములనుద్దీపితయమభటసముల౯। పాపయుతులక్రూరమతులుకుటిలులఖలుల౯॥

తో హరా॥ హుకుంచేకొనియిరువురుహర్కార్లూర్జితంబుగావచ్చి।
గ్రక్కునగోపన్నగారికార్ కచ్చేరిలోపలజొచ్చి॥ఇది॥౩౦॥
క్యాజీగోపన్నసలాంతుందేఖో తానీషాబల్ హుకుం।
ఆవుజీహుటోజీచెల్జియనివాడాడిరినిష్ఠురవాక్యం॥ఇది॥౩౧॥

వ॥ హర్కారులురామదాసువారికితానీషహుకుమునుచూపిరమ్మనిచెప్పుచున్నారు.

అసావేరిరాగము- రూపకతాళము.

ఆవుమ్యాఆమారబాషాక్పాల్ - చెల్ మ్యా - గోల్కొండకుచెల్ మ్యా - అరే లేవుమ్యా - అంచేయేమోయోచించేవుమా - అరేవుటోవుటోవుటోచెల్॥ అవు॥ తివాసిదిండులెక్కాలోడు, దిగూనబాబుహుకుమిదిజాడు, జవాబుమాతోసరిగానేడు। చెప్పినీమాననుగాగాడు॥అవు॥అవరంగబాదుతగత్తులోనాఅనేకతహశీల్ దార్లున్నారు వారుపైబాకిల్ నున్నారేమోసీపైబాకిశానా॥ అవు॥ నిమినుమైనానిలువనీయము। నిలవలన్నిర్ఘూడాపైకము। చెకౌనువేగమెయిప్రదుజేర్చిందుచేకొందినునుచూడు॥ ఆవు॥ అక లెకానీచేయీసీమా। కధికారైనవెరువాముమీదొరభద్రాద్రిశ్రీరామదాసుడవనితాళితిమిసుంమా॥అవు॥

తో హరా॥ ఈవిధినాడిరహర్కారులతోఎంతోహితవుమీగసూ।
భావముదెల్పుడిసాధులాపిర్యాదేమిసర్కార్లోనూ॥౩౨॥
అనియడిగినహర్కారులుచెప్పిరియన్నిఖజానాల్ వచ్చెన్।
వినుసీతాలూక్ బాకిలేబహాల్సండయునుచూకోపించెన్॥ఇది॥౩౩॥
ఇట్లనిచెప్పినగోపన్నమనయునసామిమీరయోచించెన్।
ఎట్లుచేసిననురఘుపతియుండగనెందుకుభయమనుకొనుంచెన్॥ఇది॥౩౪॥

వ॥ ఈప్రకారంబున భద్రాద్రినుండి గోపన్నగారిని ఖండితమైన విచ్చు కత్తి పారాలతో తెచ్చునప్పుడు భద్రసింగయుసింగూర్చి ఏమనిమనవిచేయుచున్నారనిన॥

చ॥ కటకటరామచంద్రననుగావగదేయిటువేగరాగ జేపటెల మనస్కులైరిపుల క్రూరభయంకరతర్జనంబుల౯। బటుతరరోషధీషణతబాధలఁబెట్టగదాళఁజాలనే। పటుకశిఖంబులందుసిమిపారఁగఁదోలవెజానకీపతీ॥

పూరికల్యాణిరాగము- ఆదితాళము.

నీసంకల్పంబెటువంటిదోకననెంతవాడరామా । వాసిదొలగినిదాసజనులుసువిగాసిపడినయాఘుంమెవ్వరిదో॥ నీసం॥ బ్రోచినమహిమబూచిననీకృపగాచియుండగానీ లోచితా చకనతోడరికాంబుల-సాచిపరులనేయాంపనసేయుదుసు॥ నీసం॥ పటుతరముగనీమహిమాయలానినాఁఎటువకైనోరుతును- చాలులతిరంబుననీగుభవాంబుధి-ఎటుకడతెమును

ఏకాకినై మాయురే॥ సీస॥ భావజరిపునుత పరమపుణ్యప్రభావను గాలిగా నెనగా భావ సేత నీసేవకజను నేనుసే కుశసునను గావుము క్రమ్ముకొ రె ద॥ సీస॥ వరిజేస్పదవని శైర్యము చేసీద రి జేరితిగాని- అన్నే పోవకను ఆరడి పెట్టుట మేరుగనైతి నాదారవనుకొ టి॥ సీస॥ శర ణాగతరక్షణభవసాగరతరణారిప్రహరణా- కరుణజూడుము భద్రాద్రినివాసా- అరవింద నే యనుహంసను నమ్మితి॥ సీ॥

వ॥ గోపన్నగారు దేహమనిత్యంబని తానేసహించుమును జూచి స్థైర్యంబవలంబించి శ్రీరాముని స్తుతించుచున్నారు॥ శా॥ శ్రీరంజిల్లెడు మోముతో నురువుగా జీరాడు పేల్ శాలుతో। కారుణ్యామృతధారతో ఘనలసద్దైత్రివేయహారాళితో సారోన్నత్స్వవిభూషణ ప్రతతితో శాంతస్వరూపంబుతో। రారా నాకభయప్రదానమియ రారా మానవహేంద్రాధి పా॥ శా॥ పోకన్నాడదు దేహమే విధమునన్ బోషించి రక్షించినన్। రాకన్నానవుహానివృ ద్ధికలు మహారణ్యంబులో డాగినన్। కాకన్నానవు పూర్వజన్మకృతముల్ కాగిన్నానర్థంబు లన్। లేకన్నానవు యెంతజాలిబడినన్ లేనుల్ సిరుల్ రాఘవా॥

వ॥ ఇట్లు చింతించుసమయంబున.

తో॥ హా॥ ఖలుడు చేసిక్రోనిగోపన్న నప్పుడు కాలుబారుపెడలించి।
హయిదర బాదుకుతోడుక పోచురియటు వారాలో నుంచి॥ ఇది।
శపథము గోపన్ను హర్కార్లెప్పుడు సగౌన పోవగి నూ।
భావజగన్నభద్రాచల రాములకావమంతుని డుకొనెనూ॥ ఇది॥

ఉ॥ నమ్మిననన్ని మ్మనమ్మవలె నొకటి। శిష్టు విరోధితంము నీ। న్నంమిన రాజు పైనితివ నాఫలపాలిటి దైవరాయనే। నంమమ రెవ్వరిన్ మిగులనంమితి నిర్మలకర్మచత్రఛా। గ్యంము ననిన్ను నంమితిన ఖండకృపానిధి జానకీపతీ॥

తోడిరాగము- అటతాళము.

రామ దైవశిఖామణి। సురరాజవనోజ్జ్వలభూమణీ॥ తామరసాక్షసుధీమణి। భ వ్యతారకభక్తచింతామణీ॥ రా॥ నాడే మిము వేడుకొంటిగా। శరణాగతబిరుదనివిటి గా। దుక్కైయిమ్ము పొడగంటిగా। నన్ను దిగవిడనాడేవద్దంటిగా॥ రామా॥ ఓంతి సేయ గనేమి లేదుగా। యిందుచేసినగతితప్పబోదుగా। ఇంతకుమిక్కిలి రాదుగా। నేనితరుల గొలచేది లేదుగా॥ రామా॥ తమ్ముడు సౌమిత్రి జంటనూ। రామదాసుని రక్షించుకుం టనూ। సంమతిను ఉండుమా యింటనూ। భద్రాచలవాస రిబంటు బంటనూ॥ రామా॥

నాదనామక్రియరాగము- చాపుతాళము.

దీనదయాళో దీనదయాళో। దీనదయాపర దేవదయాళో॥ దీన॥ కనకాంబరఘ నశ్యామదయాళో। సనకాదిముని యోగినుతదయాళో॥ దీన॥ శరధిబంధన రామచం ద్రదయాళో। వరనామబ్రహ్మాహ్వానదయాళో॥ దీ॥ నారదముని దేవనాధదయాళో। సాక్షాద్రఘునాధదయాళో। దీ॥ దశరథసుతలోకాధారదయాళో। పశుపతిచాప త్రుటితదయాళో॥ దీన॥ అగజాకల్పితనామదయాళో। భోగిశయనపరమపురుషదయా

ప॥ దీన॥ వరభద్రాద్రినివాసదయాళో। పాలితశ్రీరామదాసదయాళో॥ దీన॥

ఉ॥ అంటినిన్నాశ్రితచేతనుభయంబాకయించుకలేకనంమినే । నుంటినిబంటుబంటు ననునొప్పినమిక్కిలితాళవంటినీ । కంటకమేటికొంటననుగాచుటనీకిదిధర్మమంచునో। టికిరెప్పరీతిననుగావుమటంటిని జానకీపతి॥

యమునాకల్యాణిరాగము- ఆదితాళము.

గరుడగమనరారా।ననుకరుణనేలుకోరా॥ పరమపురుషయేవెరపులేకనీ । మరుగుజొచ్చితినరమరసేయకు॥గరు॥ పిలువగానేరంమీయభయముతలపగానెయింమీ। కలిమిబలిమిలకిలలోనీవని।పలవరించితినినలువనుగన్నయ్యా॥ పాలకడలిశయనా । దశరథబాలజలనయనా పాలముంచునననునీళ్ళముంచునీ। పాలబడితినికజాలముసేయకు॥గ॥ ఏలరావుస్వామీననునిప్రడేలుకోవదేమీఏలువాడవనిచాలనంమితిని । ఏలరావుకరుణాలవాల హరి॥ గ॥ ఇంతపంతమేలా। భద్రగిరీశవరకృపాలా। చింతలణచిశ్రీరామదాసుని। అంతరంగపతివై రక్షించుమి॥ గ॥

తోహరా॥ రామరామనన్నిటుచేయుటనావ్రాతఫలమోనీవదిగో।

కోమలదేహముకుజనులచేతనుగొట్టించనుమతిగలిగెగో॥ ఇది॥

ఉ॥ ఏమిరరామచంద్రఇకనేటికినెచెడుమాటిమాటికి । న్నామరుడౌటనోమిగులజాతకజాలములోననుంటనో । యేమియొనర్చినన్నతువిరోగ్యులదంఢ్రికిగిన్కపుట్టునే । నీమదిచిత్తగింపుమికనిక్కముసంమితిజానకిపతి॥ వ॥ ఓభద్రాద్రీశ్వరానేనుపూర్వజన్మంబునజేసినకర్మశేషమోలేకమీకరుణకుపాత్రుండనుకానని యోయీదుర్మదులచేతగొట్టించుటకుమనస్సుకలిగియోయివ్విధంబుగానన్ను చేయించుటకుతగునాయనిస్తుతిచేయుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము-రూపకతాళము.

ఏమిరారామా। నావల్లనేరమేమిరారామా ॥ ఏమిరామఈలాగుకష్టమునీవహిమోనాప్రారబ్ధమో॥ఏ॥ కుండలిశయవేదండవరక్షజా। ఖండతేజనాయడనుండవే॥ఏ॥ పంకజలోచనశంకరనుతనా। సంకటమాన్పవెపొంకముతోనూ॥ ఏ॥ సుందరధరనీసుందరపదములు।ఇందిరేశకనుగొందుజూపవే॥ఏ॥ దీనమొకరయేదుంఘనముగగడిపెద। తనయునిమీదసుదయలేదయయో॥ఏ॥ సదయహృదయనీమృదుపదములునా।హృదయకమలమునవదలకనిల్పెద॥ఏ॥ రామరామభద్రాచలసీతా॥రామదాసునిప్రేమతోనేలవే॥ఏ॥

తోహరా॥ బాగాయెనునినునంమినందునకుబోగిశయనరఘురామా।

బాగుసేయకనుబ్రోవుసమయమునజగదీశాపరంధామా- ఇది॥ ౭౦॥

వ॥ స్వామీనిన్నునంమినందుకుఇటులజేయదగదురక్షించుటకిదిసమయమనిమొరలిడుచున్నారు.

శంకరాభరణరాగము- రూపకతాళము.

రక్షించుమిదియేమోరావకార్యముబుట్టెరామచంద్రా । నన్నురక్షింపకునన్నురక్షకులెవరింకరామచంద్రా॥ రక్షిం ॥ అప్పులవారొచ్చిఅరికట్టుకున్నారురామచంద్రా ।

స్వామీ- చెప్పశక్యముగాదుచతుర్గోచరమా యెచంద్రా - రక్షి- కుక్షిలోమీమీదకోరిక పుట్టెనురామచంద్రా స్వామీ-ఇక్ష్వాకులకులతిలక ఇకనైన గావవేరామచంద్రా । పక్షివాహ ననన్ను పాలించిదయజూడురామచంద్రా-స్వామీ- అక్షయకటాక్షఅభిమానముంచవేరా మచంద్రా॥ర॥ అధికునిచేపడితిఅడ్డమేమనుకొంటిరామచంద్రా- స్వామీ - అధమలక న్ననుఅన్యాయమైపోతిరామచంద్రా- రక్షి- భయమేమినేరామదాసుడననుకొంటిరామ చంద్రా- స్వామీభయముబాసిబ్రోవుభద్రాద్రిపురనిలయరామచంద్రా॥ రక్షిం॥

వ॥ ఓభద్రగిరినిలయానానుతులనంగీకరించి యీయాపదనుదాపిరక్షించుమనిమన వి జేయుచున్నారు.

అసావేరిరాగము- రూపకతాళము.

రామానామనవిచేకొనుమాదైవ - రాయపరాకుసేయకుమాస్వామి భద్రాచల ధాముపావనదివ్య- నామగిరిజనుతభీమపరాక్రమ- రా- దరిలేనిదీనజనులనుగాచే। బిరు దుబూనితివిఖ్యాతిగనూ। గురుతరశమనకింకరబాధలకుని। మరుగుజేరితినన్నగమరసేయ క- రా- కపటమానసుడనిమతిని-నెన్న- కిపుడురక్షించుసంమతినీ। అపరాధములకేనా లయమైతిని। కృపజూడుమీనాదునెపములెన్నస్వామీ- రా- పతితపావనమూర్తివైనా। నీవే। గతియనియుంటిమతిలో॥ సతతమురామనామపతివైభద్రాద్రిని। అతులితవైభవ గతులచేనెలకొన్న- రా॥

వ॥ ఓభద్రాశైలాధివాసామింములనుతప్పఅన్యమెరుంగనుకన్నడసేయకకాపా డుమనుచున్నారు.

శంకరాభరణరాగము. ఏకతాళము.

ఇతరముతెరుగనయ్యా నాగతినీవేరామయ్యా॥ సతతముసీతాపతినీవేయని। మతి నంమితిసద్గతి జెందింపుము- ఇత- కోపముసేయగవద్దు- నాకోరికలొసగుమీప్రొద్దు- పా మరుడనివిడువవద్దు- నాపాపముబాపుమీప్రొద్దు- ప్రాపుదాపునాప్రాణమునీవే- యీపా ట్టునమిమ్మువట్టుసళ్ళనిక- ఇత- తప్పులెన్నవద్దటి- నాతల్లితండ్రివీవటి - మా యుప్పు లకుప్పవటంటీ- మాయొప్పవుసీవనకొంటీ- అప్పటప్పటికితప్పకనీవే- నెపములేకను నేర్పననేలుమి- ఇత- నామీదనుదయరాదా- రామనామనవినినరాదా- వేమరునాతో వాదా- నన్నువెరువకుమీయనరాదా- ప్రేమమీరమాభద్రాచలపురి - ధాముడవై రామ దాసునినేలుమ-ఇతరము-

వ॥ నేనపరాధినైననుక్షమించిరక్షింపుమనిస్తుతించుచున్నారు.

అసావేరిరాగము- ఆదితాళము.

నాతప్పులన్నిక్షమించుమీ- జగన్నాథనీవాడరక్షించుమీ । పాతకుడనియెంచకని లేదుపోషింప। దాతవనుచునీపాదనులేనంమితి। నా॥యీయెడనానేరమెంచకుమా। నాహి తవునద్వేషముబంచకుమా । చేయరానిదెల్లచేసితిక్షమచేయు । కాయతీగకుఎగ్గుగాదని బ్రోవుమిక్కడ॥ నా ॥ కమలభవునబుట్టినతనయుడమా । దొంతులోనుగనుకీర్తనముచేసేనప్పుడు ।

కొడుకరంపనిచేకొనుగానినూతిలో। పతక్రోధియునాయెంతపాపాత్ముకుడైన। దాసునిదునవిడేకొంటివా। చక్రధరయికనన్నేలుకొంటివా। నాస్వామినీవనినమ్మితిభద్రాద్రి। వాసుడవై రామదాసునేలినతంత్రి- నా॥

తోహరా ఈవిధమునశ్రీరాములదలచుచువిగెను పాచ్ఛానభకూ-

భూవరుడగుతానీషడెంద ఫెనుభరాసురవరుతనబకకూ-ఇది-౨౦॥

తెచ్చిరిగోపన్ననుపారాతో తేజరిల తెంపుననూ-

వచ్చినభరాసునుజూచితానీషావైతమించియిట్లనెనూ-ఇది।

నాదనామక్రియరాగము-ఆదితాళము.

రండీగోపన్నగారు॥ చూపైక మొప్పించండీవేగమేమీరు భరామండలమలోన గోలకొండాతురకవాదుచాలా। బండాడనిసుంతైననిగుండెలోనుంచావై తివి- రండీ। గోపన్నగారివాక్యం।వినండీతానీషగారు। ఏలానాపైరుద్దండకోపముచేసేరు। కండక్రొవ్వుచేతనేను। తుంటారికము సేయను। భరామండలములోనుమీకీర్తినిండాగల్ల జేసినాను। వినండీ। పాదుషావాక్యం। తాసంపాదించిచేసినా। ధమాణాదగల్గునుకీర్తి। యేశాస్త్రజ్ఞుడుయిప్పుడు। నీకీమతిగల్పించినాడు-రండీ॥ గోపన్నగారివాక్యం। ఘనమైనమీనగరు। కొక్కదినముఖర్చుగనదుస్వల్ప। ధనమిదోమీభద్రాచల। పురములోగుడికట్టుసు-వినండీ॥ పాదుషావాక్యం। బలవంతులధనమూ। వారిసెలవులేకఖర్చుసేయ। తలపోవుననిమదిలో। తలపోయవైతివిదేమి- రండి। గోపన్నగారివాక్యం। స్థిరమాయీదేహపింప్పట్లో। నెరనమ్మలేమనీయట్లా। దొరభద్రాచలశ్రీరామదాసుడనైచేసితిసుమ్మా। వినండితానీషగారు॥

తోహరా॥ గోపనధైర్యస్థైర్యములనుగనికోపమందితానీషా-

ఏపుననీమదమణగించెదనేనిప్పుడుజూడుతమాషా-ఇది-౨౩॥

సాలాఖరులోసర్కారుపైకముసరిగనేలరానోయీ-

చాలాతప్పులుచేసినావునాచనువునీపైలేదోయీ-ఇది-౨౪॥

నన్నుదెంచకపోయిననునాజాతినియెంచగరాదా-

నిన్నుతెలియకసెలవుచేయుటవితానివపైకముగాదా-ఇది-౨౫॥

వెక్కసమెంచకవ్రయిపైకంబలివేగమెయిస్తున్నావా-

కక్కసమైనహింసకుమేరకునైనవుంటున్నావా-యిది-౨౬॥

పైకంబడిగినపలుకులుతడబడి కలుమాటలనాడెదవూ-

పైకమందినటువలెనున్నావుమూర్ఖుడుగవునీవూ-యిది-౨౭॥

అనితానీషాయడిగినపల్కులనాలకించిగోపన్నా-

వినుతక్సీల్ నేజేసినతప్పులువినిపించెదమనుతెన్నా- ఇది-౨౮॥

నీవుబంపినతహశీలుపనిలోనిజముగానునేనున్నా-

భావములో హరిభక్తిలేక బహుభద్రముగా సేయుచున్నా-యిది- ౭౯॥
జీవాధారుడగు రామునికై వెలజేర్చి ధారణ జేసినా-
నీవాడై నే జేసే స్తోత్రనికా జరతె నిధనుడంబడియనైనా-యిది-౮౦॥
గోపన చేసిన కైంకర్యమునకు కొంతదడవు దూషించి-
ఏపున మును పటిసుకృతము తనమునసనైలవిమీర యోజించి-యిది- ౮౧॥
గోపనపై సేకోపము సేయక కొంచెముగా విడిచిననూ-
ఈపగిది గతహాశీలుదారులు ఎంచక నడుతురు తుదనూ-యిది-౮౨॥
అనుచు తానీషా యునందరు షినహర్కారులతో నిట్లనెనూ-
వినుడికనొకవారములో పైకము ఎల్లవసూలు కావలెనూ-యిది- ౮౩॥
అని తానీషాయా గోపన్నను నవుడు బంధికానకు నూ-
గొనిపొమ్మని క్రూరముగా బల్కె నసకొంకు లేక మనమున నూ-యిది-౮౪॥

వ॥ తానీషా గారు శ్రీరామదాసులవారిని ఖయిదు తీసుకపొమ్మని హర్కారులకు సెలవు ఉత్తరవు చేయు సమయంబున రామదాసుగారు శ్రీరాములవారిని రక్షించుమని మొరపెట్టు చున్నారు। ఉ॥ దీక్షవహించినాకొలది దీనుల నెందరిగాచితో జగ। ద్రక్షకమున్ను నా ప్రదపదాజతనూజ దలంచినంతనే । యక్షయమైనవల్వలిడితక్కట నామొరయాలకించి ప్రత్యక్షముగావ దేమిటికి దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ॥

వరాళిరాగము- ఆదితాళము.

ఏడనున్నాడో- భద్రాద్రివాసు డేడనున్నాడో - నాపాలిరాము డేడనున్నాడో॥ ఏడనున్నాడో జాడ దెలియరాదు నాడు గజేంద్రునికీడు బాపిన స్వామి॥ ఏడ॥ ద్రోణబాణజ్వాల దాకినబాలునికి ప్రాణమిచ్చిన జగత్త్రాణరక్షకుడు॥ ఏడ॥ పాంచాలిసభలోన భంగమొందిననాడు- వంచనలేకను వలువలిచ్చినతండ్రి॥ ఏడ ॥ దుర్వాసుడుగ్రముతో ధర్మసుతు జూడ సర్వహించిన నవనీతచోరకుడు ॥ ఏడ ॥ అక్షయముగ శ్రీభద్రాచలమందున - సాక్షాత్కరించిన జగదేకవీరుడు॥ ఏడ॥ తోహరా॥ గోపనప్పుడు బంధిఖానకు కొంచుబోవుటది చూచి ఆపట్టమున నందరువగచిరి యనుతాపము మదిదలచి॥ఇ॥౫౮॥ పోవుచుండ బ్రజలందరు వురవుర బొరలుచు తమమదిగుంది చేవనిరాముని దూరుచు నన్దరు దీనతనొందిరికన్ది॥ వ॥ ఇవ్విధంబున దరశథకుమారస్మరణాయత్తచిత్తుండై తన్నుంగనిన పౌరజనంబులార్త్రహృదయులై పరవేదనంబునొందుచుండ ప్రభు నియమనానుసారులైన హర్కారులు బంధిఖానాకు పోవు సమయంబున గోపన్న శ్రీరాముని ఇట్లు పేక్షింపందగునాయని వేడుకొనుచున్నారు॥

శంకరాభరణరాగము- రూపకతాళము.

తగునయ్యా దశరథరామచంద్ర దయదలచవేమి-నీకుపగవాడా నామొం

తోఁబతిమాలిన గానిబలుకవేమీ॥త॥ నగుమోముజూపరనాయన్న నినుచాలనమ్మి నానూ। ఇంత అగడుగజూచి తేనావలనెవరిపాలయ్యేనను॥ పతితులనెల్ల పావనులజేయుదునని పలుకనేలా- ఇట్టి అతిఘోరఖలులమనుచు మంచుకడనాడనేలా॥ త॥ అన్నన్నగాని రాకున్నావుర ఓ రామనిన్నుమానా- నేనిన్నెగాని పరులనెన్నబోనునాకన్నులాన॥ త॥ పదపడితిమముచేరబడినవారలను చేపట్టలేదా- నన్నువదలితేమీవంటివారికిఅపకీర్తివాదుగదా॥ త॥ అనుదినముభద్రాద్రీ రాముడవనినిన్నరసినానూ నేనువినయముతో రామదాసుడనని విన్నవించినానూ॥ త॥

చ॥ కుక్షినజాండపఙ్క్తులొనగూర్చి చరాచరజంతుకోటిసంరక్షణ సేయుతండ్రివి పరంపరగా తనయుండనైననా । పక్షమునీవుగాగదవె విన్నపమొక్కటి యాదనుంచుమోజగద్రక్షక కర్తవీవెకద దాశరధీకరుణాపయోనిధీ॥

నాదనామక్రియ రాగము. ఏకతాళము.

సెలవామాకు సెలవాయీ చెరకేగ॥ సెలవా॥ సెలవామాకిక జలజసంభవనుత-జలజాతనేత్ర సజ్జనమిత్ర శ్రీరామ॥ సెలవా॥ నీవాననేలుకోవాయిటు వేగరావా సమయముకావా రామయ్యా॥ సెలవా॥ వాసిగ భద్రాద్రివాసావర రామ-దాసహృదయనివాసా రామయ్యా॥ సెలవా॥ వ॥ ఇట్లువిధంబున రాము నిదలచు సమయంబున. తో హరా॥ భూపతియుంచెనుబందిఖానాలోభూరిబలులసంఘముతో గోపనన్నపుడు ద్వాదశసమములు ఘోరమైన శిక్షలతో॥ ఇది॥ లాలి॥ తాపమునోంచు చింతించెను శ్రీసీతారామాయనుచూ- శ్రీపతిరక్షకుడనితానుండెను శ్రీహరిహరియనుచూ॥ ఇది॥ లాలి॥ వ॥ ఈప్రకారముగా రామస్మరణసేయుచువచ్చుచుండెడి రామదాసుగారిని హరాకారులుకారాగృహప్రవేశము సేయించినతరువాత నప్పరమభాగవతకులాలంకారుడేకచిత్తుండై దేవా నామొరయాలకింపక నెందరిగితివని శ్రీరామదేవుని వేడుకొనుచున్నారు॥ ఆనందభైరవి రాగము - అటతాళము. ఎటుబోతివో రామా ఎటుబోతివో॥ ఎటుబోతివో నిన్నునే వేడుకొనుచుండే క ?కటాక్షముడునాకనులచూతామంటే॥ ఎటు॥ అంధకారమువంటి బందిఖానాలో నున్న-నిందలనెడబాపనేలనిక్రమోకేలను స్వామీ॥ ఎటు॥ పాపములన్ని యెడచాపేటిదొరవునీవు- ఆపదదీర్చివన్నాదుకొంటివి స్వామీ॥ ఎటు॥ తానీషాగారువచ్చితగిలితీర్పజేస్తున్నారు- సైకమునుబంపించి వేగబందీఖానావదలించ॥ ఎటు॥ అపరాధినిసిచాలచేసి మొరలిడగ- వెనుకటినేరమునెంచుక॥ ఎటు॥ అప్పులవారువచ్చి యుకట్టుకున్నారు- ఒప్పుకొంటనని చెప్పక దాగున్నావె॥ ఎటు॥ నీవుభద్రాచలనిలయుడవ స్వామా- శ్రీవ?? రామదాసునేలెడి స్వామీ॥ ఎటు॥

చ॥ అగణితజన్మజన్మకృతదుష్కృతతాంబుధిలో బహుప్రకారములచిక్కితిన్ తెగిపడజాల దలేక జగతీధవనీపదభక్తినావచే। దగిలితరింపగోరితటమందు బడినాడు భయంబు దీర్పవే। జిగిబిగిబిట్టులన్నడక దాశరథీకరుణాపయోనిధీ।

వ॥ ఈప్రకారంబున రామదాసుగారు ఆగ్రహంబునంబడి మరలి మూసమయంబున బందీఖానాలేఖకులు పాపునేరుబియ్యమున్న పాపునేరుపు పన్నుకలిప భత్యముతోలుపగా రామదాసుగారు అన్నమునేలాగిన వండి పక్వముగా భద్రాద్రినిలయాయని మొరబెట్టుచున్నారు.

కాంభోజిరాగం - చాపుతాళము.

కటకటనీదుసంకల్పమెట్టిదోకాని- కనవేంతవాదరామా నిటలాక్షు డుతోల్లినీమాయగనలేక - తటుకుననీవల్లగలిగెనుగనుకా - కట॥ శరణన్నజన ములబిరబిరబ్రోచెటబిరుదుగల్గినదొరవే-ఓరామ - పరిపరివిధములమొరలిడ ఎనకనన్నరనురచేసితెహారిని స్నేహమందు॥ కట॥ భావజజనకనాభావమెరుంగవే నేగదయజూడవే- దేవా - దేవాయోదీనశరణ్యాసిపేడికలని సికలముసమ్మి॥ కట ॥ గీర్వాణనుతభద్రగిరివాస సర్వయోగీశ్వరేశ్వరరామా - సర్వా త్మరామదాసహృదయాబ్జనిలయా- సర్వాధారపరాకేలబ్రోవను॥ కట॥

తోహారా॥ కనుగొనగోపన్నకడుదీనుండైకరుణాసాగరరామా-
దినగలసేయాయన్నముదినియే మార్గమునాకికరామా॥ ఇది॥ కట॥

బేగడరాగం - ఏకతాళము.

ఏలాగుతాళుదునేమిసేతురామా - యింజాలిచేతనుతాళజాలనురామా-దీనజనులకెల్లదిక్కునీవేరామా - మనమునకిన్నునేమరువనోరామా॥ఏ॥ పావనమూర్తియోపట్టాభిరామా కావవేయీవేళకౌసల్యారామా॥ ఏ॥ శరణనీమరుగుజేరితినిరామా-శరణంటికాచేటిబిరుదుగలరామా॥ ఏ॥ వెన్న గానిప్రేమనెందుదాతురామా - ఆపన్నరక్షకుడవైనపాలిశ్రీరామా ॥ ఏ ॥ నీసొమ్మునేననుటనిజమేరామా - నాదోషములన్నియుదొలగించవేరామా॥ ఏ॥ రాతికైనాచెమటరంజిల్లురామా- ఆతీతననిబునసునాండుదురామా॥ ఏ॥ యమబాధలొందగానేలననిరామా- యమదండనలులేకయెడబాపురామా॥ ఏ॥ వాసిగరామకీర్తనజేసితిరామా- రామదాసునిమీదదయయుంచుమీరామా॥ ఏలాగుతాళుదునే॥

వ॥ ఈరీతినిస్తుతియించుచు తరిన తండుపచనంబు సుకొనిన యన్నంబు దివ్యాన్నంబై యుండె గాంచి ప్రతిదినంబు నాలేఖకులొసంగుభత్యంబును పచనంబుచేసిభుజియింపుచు నబాధితుండైయుండెంగొన్నిదినంబులకు తానీషగోపన్నను బందీఖానసుంచిబహుదినంబుల య్యెను తామువసూలుగాకయున్నదియతండెట్లున్నవాడోవిచారింత్రమనిబందిఖానా

కొఱఁత రఘుకులతిలకుండు మాఱుగ వారి అగోచరుండై కాద్వయ మింతగాలము నిరీక్షింపఁబు చేసినా ఫలము లేక రేయుంబవలుఁ రాముండని నీకని జేరఁ గ్రాని యుండుచు చేటుగ నిదెం దరిమిం... బాని మైకంబిచ్చునాలోచనచేయుట లేదని నిశ్చయించి కోపోద్దీపితుండై క్రౌర్యహంబు నా కొరడాలతో కొట్టునటుల నాజ్ఞాపించ నా బాధికారులు వారు కొరడాలతో కొట్టుట కు ఆరంభించఁగ రామదాసుగారు ఆశ్రయాసకు తాళజాలక రాముని గూర్చి విలపించుచు న్నారు॥ ద్విపద॥ రామదాసు భటుల్ గాజసు ... సీమలో జనులచే లేచి చూడ। ము క్తిదాశ్రాళ్ళను మొదసి రెట్టులకు- తెప్పన దగిలించి దేజంబు దూల। పురములో నిజసంఘులరయ గ్రన్నచును-తరము గాని దురుక్తులు రుభుజసేడ। సంఘులకొప్పల నార్భాటమున -యంభోది మొరయు పంపంబున బేసి। దొరెబాతకు దనియబ్బు అంచెదము- పేరుబుట్టు వాసి వినుము మాపకు। గొట్టిన చెల్లించెగ లోకుండదన్ను నిబ్బరంబు గుఁ దనియబ్బ సామె। చెల్లించ కున్న దెప్పరగ్గ సిపోయి-విన్నపవిడి గాను సేధిగు మనుచు। మ డతేంద్రుని మంభమం టపంబు నకు-దండి బాడీతు జేయత గురితి దెబ్బ। కట్టిరి చేతులు కాళ్ళుకంబమున- కొట్టిరి కొరడాలకా యు నయార్వ। పట్టెమిగా నక భాగవతుండు-అట్టె మొరబిడ బూనె హరినిట్లంచు॥

ఆసావేరిరాగము- ఆదితాళము.

అబ్బబ్బా దెబ్బలకు తాళలేరా-రామప్ప గొబ్బున నన్నేలుకోరా॥అబ్బ॥ మేలుసేయగ లేనంటిగదరా-మేలుచేసితిం కేమిభయమంటిగదరా- పగవారలు మొహరీలుజమచే స్తిగద రా- నీపరిచారకులకు నేపంచిపెట్టితిగదరా॥అ॥ పరులకొక్క కాసుఈ లేదుగదరా-ఓ తర మాత్మ నీపాదములు నమ్మినారా - కొరడాలు తీసుకకొట్టిరిగదరా- హరి శ్రీతగోవిందహరి తాళలేరా॥అబ్బ॥ఆత్మలోపలనిన్నె నెరనమ్మినారా-శరణాగతత్రాణబిరుదు లేదా యా- శరధిబంధించిన శౌర్యమెక్కడరా-రాక్షససంహార రక్షించరారా॥అబ్బ॥ శాశుభద్రాద్రి శ్రీరామ రామా నీ- నామమెప్పుడుభజియించితిగదరా- రామదాసునిబుటుల చేయింపితే రా॥అబ్బ॥ వ॥ ఈప్రకారంబున శ్రీరాములం గూర్చిపలవించు తెరరాముండు భక్తపరాధీ నుండుగావున నాతనిమాహాత్మ్యంబున నాదెబ్బలవలనం గలుగు శ్రమనివారణంబగుచుండ యొకతరి నాభటులు సేయుబాధలకు దలంచుకొని యిట్టిదుర్జయుల యాజ్ఞాబద్ధుండనై యుం డునటుల జేసితివిగదా స్వామీయని విచారింపుచున్నారు॥ ఉ॥ ఎన్నటికి నాకనోర్తు నికే వెన్నడు నాకనుగుణ్యమయ్యెదో।విన్నపమింత చేసినను వీనులు మూసుకయున్నయట్లనీ। పున్న జయేమికారణముయొక్క నిమాత్రము నున్నగావునీ। కన్నను నాకు దిక్కెవరుగల్గుమరే జానకీపతీ॥

బిలహరిరాగము-రూపకతాళము.

రక్షించే దొరవనినమ్మితి- నన్ను- శిక్షింపత ప్పేమిజేసితి॥ రక్షిం॥ రక్షింపమికం కెరాజులెవరున్నారు-దాక్షిణ్యమింతైన తలపునసుంచవు॥రక్షిం॥ నీప్రాపె నెరనమ్మియుం టినీ- నన్ను- కాపాడేబిరుదనీవంటినీ - చేపట్టివిడనాడ జెల్లయుండదురాకు - దావృదండ యుమీరెదైవముసాక్షిగ॥ రక్షిం॥ ఎంతో వేడియేల పల్కవు - నీవు- నెంతద్రోహినాదయ జూడవు - ఎంతేసివారల నేలేటికతనావు - అంతకంత కునా పైయరమరజూచేవు॥ రక్షిం॥

భద్రాద్రివాసమిబటంటినా- ఇతర- పాపములేటనా పెంటనూ అద్రిజసన్నుతయమరారి పంచిత- భద్రేభవగదనాపాలిటిదైవము। పది॥

ఉ॥ నిన్ననిబాలనమ్మితిని నేటికినాదుంప స్తవాయనో । పన్నగతల్పయోజనకథా వమునందయజూచియోపవల్ । అన్నియుభారదోలిసుఖమందగ జేయనె రామచంద్రనీ। కన్నకుమారునింవలెనెగావవె శీఘ్రముజానకీపతీ॥ వరాళిరాగము- ఆదితాళము.

రామనీదయరాదుగా- పతితపావననామమేనీబిరుదుగా- సామజావరదనిన్ను యేపనిదూరుదు- ఏమదృష్టమొకానియెంతవేడినరావు॥ రామ॥ యీవులమగజాలగా హీ- శ్రీపాదసేవమాకుపదివేలుగా- భావజజనకనీభావముదెలిసియు - నీవెదైవమనుచు నేనమ్మియున్నాను॥ రామ॥ నీచేమరులుకొంటిగా- నేనితరులకులోనుగాకయుంటిగా- ఆకొన్నవాడనైయునవలసియుంటిగాని - నీకేదయరాకుంటేనేనేమిసేయువాడ॥ రామ॥ ప్రేమనిబ్బరమాయగా - భద్రాచల- ధామయిదేమోమాయగా - భూమిజనాయకనా స్వామినీవనుచు- కామించిసేవించెరామదాసుబ్రోవ॥ రామ॥

వ॥ ఇవ్విధంబున దయజూడుమని మొరలిడుచుండం గొన్నిదినంబులకు తర్వాత తానీషమదల గోత్కన్నశైకముచెల్లించెనాయనిఅడుగ ఖజానాజీలేదని నీదినంబు మొద లాదిపుప్రతిదివసంబు నాకొక్కజామ ముండ్లకంపలపై నడిపింపుండని యాజ్ఞాపిం పగా రాజభటులు ముండ్లకంపలమీదనడిపించగనప్పుడు రామదాసు శ్రీరాముంజేర్కొని యిట్లనుచున్నారు॥ ఉ॥ కానలలోననీవు బహుకష్టమునొందుచు రాక్షసావలిన్। బూని వధించవెయొక్క మునుబొందుగనేలినయట్టినీక్రియ। న్నేనును గ్రామమున్విడిచి యొక్కడ వోచకనున్న రాదనోభానుకు తేకగ్రామమున బట్టుగనిల్పవె జానకీపతీ॥

కల్యాణిరాగము - రూపకతాళము. రామదయజూడవే - భద్రాచలధామానను బ్రోవవే॥ నామాపదయజూచి తత్తించిమమునేలు - రామా రణరంగభీమా జగదభి॥ రామా॥ రాజీవదళలోచనా- భక్తపరాధీనాభవమోచనా - రాజరాజసురరాజరాజా ర్చిత- రాజితవైభవరాజలలామా॥ రామా॥ తాటకసంహారణా- మేటిరాక్షసకోటిసంహారణా - నీతులతో శ్రీరామకోటివ్రాసిననీకుసాటిలేదనిసారెకువేడితి॥ రామా॥ దిక్కని పనినమ్మితినీ- పాదములమక్కువగనిమ్మొక్కితి- చిక్కులుపెట్టకుచిన్నిభద్రాద్రిలోన్ గ్ర క్కునవెలసినచక్కనిసీతా॥ రామా॥

వ॥ ఈతీరున స్తుతించగా నాబాధనివారణమగుచుండ మరియొకలగి తానీషగో పన్నచేతులనుకట్టి కోలలువేసికొట్టుడనగానప్పుడు శ్రీభద్రాచలనిలయునిందలంచి రా ము దాసుగారు యిట్లని మొరబెట్టుచున్నారు॥ ఉ॥ రామయిదేమిరా నిరపరాధుని బిగ్గ ను ంచుచుండగా। నేమియెఱుంగనట్టులసహించుకయున్నవనేమిచెప్పరా । నీవారు అ పదప్పగు , ని చెప్పరు లీడురక్షకుల్ । కోమలనీలవర్ణ ర ఉకుంజరమస్తకజానకీపతీ।

అసావేరిరాగము - ఝంపతాళము.

బ్బదెబ్బలకోర్వలేరా - జబ్బునేకరాం దెబ్బగొట్టియునా- అబ్బనినపూ

జంటపట్టి చేతులనిడుగో - కట్టికట్టి కొట్టిరెట్టు తాళుమనయ్య॥ అ॥ చట్టుగిద్ది యీవేళ గట్టిగాసిపెట్టినా - చెట్టుబట్టి యేలుకో బట్టాభిరామా॥ అ॥ శరణాగతత్రాణబిరుదాంకుడవుగాదా- శరధిబంధించిన శౌర్యమేమాయెరా॥ అ॥ పరంధామ నీపాదముల యానపెట్టి నరా- పరులకొక్కకాసు నేనివ్వలేదురా॥ అబ్బబ్బా॥

క॥ తానిష్ఠ యొక్కనాడును। దానుల బిలువంగ ఖైదువదలంగ నెపుడున్। మానవనాథద్రవ్యము। దానివ్వగ దలపదు తన దండింపదగున్।

వ॥ అని యిట్లనేకవిధంబుల విన్నవించి రాజాజ్ఞను పొందినవాడై॥

ద్విపద॥ రామదాసుని చెఱసాలలో నిల్పి - కోమలంబైన యాకోకలు విప్పి। కట్టి స్తంభంబున గట్టిగా బిగిచి - కొట్టి కొరడాల కుంటెలు వెట్టి। యెవ్వరావగనోపలేని మోహరీలు- యెవ్వరాదారల యుప్పుగా నిప్పించు। తెప్పించుకున్నని దేవరలోభము - నాప్పించు మిప్పుడు నోర్వంగగలనే- పద్దురారూకలు వరుసతో నిపుడె। పద్దులు సేయుము జాకి చెల్లింప - ప్రొద్దులు పుచ్చకు పోవలేమేము। హద్దులు గట్టుము వడ్డి సేయుము మా- యికమీద నేమనీ వేఱక్క పనులు। వలగొని చేతుమా బాగుగా వినుము - అని చేతి కొరడాల నదలించగాను। ముని చేతులెత్తుకొ మొరలిడి వాడగా॥

క॥ గొబ్బున రావె శ్రీహరి। దిబ్బరముగ బాటకట్టి యీడ్చి బిగింపన్। దెబ్బల కెట్లో తాళసునే। సబ్బబ్బా తాళజాల నాతజ శరణ్యా॥ బిలహరిరాగము - చాపుతాళము.

రావయ్యా భద్రాచలరామా - శ్రీరామ - రమణీయజగదభిరామలలామా॥ రా॥ కేశవభక్తి విలసిల్లగ - భావము దెలిపిన దేవుడవైతే॥ రా॥ ప్రొద్దుప్రొద్దున నిన్ను పొగడుచు నెల్లప్పుడు- పద్దుమీరగా నుభజన చేసెను - గద్దరితనమున ప్రొద్దులు పుచ్చేను- ముద్దులు గులుకు వదనము కనుపట్టవలెనిటు॥ రా॥ నన్నుగన్న తండ్రి నామదిలోన - కన్న నితరులగోలిచెనా- శ్రీకరదివ్యప్రభాకరకులర- త్నాకరపూర్ణసుధాకరతేజా॥ రా॥ అంజలిసేయనివ తమరలేని- అడిదియెనిసి కటాక్షము పూని- ముజ్జగములకును డమిడి పదములు- గజ్జెలు గదల ఘల్లుఘల్లుమన॥ రా॥ దోషము లెంచని దారవని నికు- దోసిలియొగ్గితి దాలుత పరాకు। దాశరథి తప్పులు దండముతో తీరు- మీసము గరిగిన రోషరివైతే॥ రా॥ మరిన్నెమై కొనియాడుచున్నాడు॥ చ॥ దినకరచంద్రనేత్రములు దివ్యకిరీటము కుండలంబులున్ ఘనమగు కౌస్తుభంబు కనకాంచనచేలములొప్పు చెంగట। న్ఘన గరుడుండు నట్టి రూపము నను దాసుడెంతె సమయందునట్లుగా। ననిశము జూపి యాపదలనన్నియు బాపవె జానకీపతీ॥

కల్యాణిరాగము - రూపకతాళము.

ఇన్నిగల్గి మీరూరకున్న నే నెవరికి మొరపెట్టుదు॥ కన్నతండ్రివై వెఱపించుటకు సుకరు గాదు రామా। ఇన్ని॥ ఆపదల మిన్నగ దలచి శ్రీరామ నీకు తెలియలేదా- రక్షించగ వలసి గలిగి తెలియ మియు రక్షగా దా॥ ఇన్ని॥ పక్షపాతము లెంచి పాదములు పట్టుకొనిన వాడ- యీ తుణమున దయగలిగి రక్షింపతగ మున్నటి గాదా॥ ఇన్ని॥ కనుగొని నిను వేడుక కృపజూపి తెలిసి తిరుపతి లేదా- మనవాడనని నేరుపి తెలియ వాడు యున్నదిగాదా॥ ఇన్ని॥

పెనుబడు వెత దీర్చు శరణాగత బిరుదు నీది కాదా - సనంబు [illegible] ఉండ [illegible] తొరలు జేవర
వాగ లేకాంచా॥ ఇన్ని॥ కరి ప్రహ్లాద విభీషణాదులను కాచితి వని విం[illegible] - హరసుర బ్రహ్మాదుల
కంటే నిను - అధికుడవని యుంటి॥ ఇన్ని॥ సిరినాయక నీ [illegible] గొప్పతనాన్ని చేపట్టుము అటంచు -
కరుణతో భద్రాచల రామదాసుని కాపుమయ నిరం[illegible] ॥ ఇన్ని॥

వ॥ [illegible] స్మరించుచుండ నా బాధ నివారణంబగుచుండ రాజభటులు రాజాజ్ఞ ప్రకారంబున మరికొన్ని దినంబులకు ఖడ్గంబులపై యీడిపించ నుద్యమించిన నీ శ్రమంబుని వారించుటకు రాముల కంటె నన్యులు లేరని స్తుతి చేయుచున్నారు॥

చ॥ పరులకు చేతికిచ్చి యిక నెవరు పంక బలోపనసీదు మహత్వముగ । [illegible] సుందరనీ నాచినరీతిని నా శిరంబున। స్నిరవు గహ స్తనున్ని లిపించిన [illegible] గదంబున నేయ నేలకో। నర సఖ వాసుదేవ సుర నాయక మాధవ జానకీపతీ॥

పున్నాగవరాళి రాగం - ఆదితాళము.

రామ ప్రభో నీదయ రాదేమయా - నామీద నీకు రాదేమయా॥ శ్రీరా॥ పామరుడను నీ దాసుడను - నేమవర్జితంబునను పశువను నీ మహత్వమెన్న - నెంతవాడను రామ రామ యని దలతుని గంజనన॥ రామ॥ పరుల వేడనంటిని నీపదయుగము లేనమ్మియుంటిని - నన్నరమర సేయవద్దంటిని - శ్రీహరి నారాయణ నీ వేడుకొంటిని - మొరలిడి [illegible] నెకరువరు నీలినదా రవని నమ్మితి - నిరసించ తగదు సుందరగిరిధర త్రిభువన సుందర - యిందిరా సుందర మనోహర॥ రామ॥ యేలనా పయి కోపము - మున్నే మి చేసితి నో పాపము - నీలవర్ణ నీ రూపము నిరతము కన్నులజూడ్పను - పేలోన రించెడి శ్రీలోలుడవని చాలగ నమ్మితి. జాలము సేయక యేటు కొనుము - గానలోలను [illegible] జాల నాలకరుణాలవాల హరి॥ రామ॥ యీ సమయమున నను గావర జగదీశ జనకసుతా వర - చేసితి నఘమున నను గావర నేను జేసెద నమస్సే వర - ఆసించిన శ్రీరామ దాసునిటు మోసము జేసిన దోస - మేమరిదా - వాసవార్చితా, ఘోరజలజయుగ కైలాసవాసభవ్య భద్రగిరిహరి॥ రామ॥

వ॥ మరిన్ని మనికొని యిట్లనుచున్నారు॥ ఉ॥ తాటక జేసిత త్తనయుదర్పమణంచియు వాలి ద్రుంచియు। న్నేటుగ రావణాసురులను సేమణగించిన నీదు శక్తి యు । న్నాటి యుడప్పె నేయకుడు పస్నకిలోచన నాదు శత్రులన్। దీటుగ నియున్న వారని దెతెప్పుచు ద్రుంపవె జానకీ పతీ॥

మధ్యమావతి రాగం - ఆదితాళము.

ఓ రఘునీ దయ నాపై చూపవే నిలిచి తెల్పి హాయన రాదా - సారెకు మరి వేసారియున్నాను పెరమునాము దిమెరాధీశ ॥ ఓర॥ ఇటు జక్కి కరిమా నీటికి జేసరినాటుకథర నీపాటలు పాడగ మెటిమకరితలమీటు కాచు దయయేటికి నాపయి నేటికి రాదో॥ ఓర॥ మా నన్ను సభను నాపన్నతనే సేయగ మిమ్ము కృష్ణయని వెన్నగ ద్రౌపది - కెన్నో వలువలిచ్చిమన్నన బ్రోచిన వెన్నుడ నా మొరవింటివో లేవో॥ ఓర॥ బంటు నైలిన నీయందె వారసవుంటివి దెలిసె ముక్కంటివి నుతినా - బంటు బాయకన నెంకరమ్మని వేడుకొంటి భద్రగిరి రామదాసపోషక॥ ఓర॥

వ॥ అంటు యిట్లు సెర ప్రకారము [illegible] నాశ్రిత వాంఛ పూర్ణుడగు రామచంద్రులం దలంచు

భాగవతుని నడిపించు వారినా ఖడ్గంబులు ధగధగలంబున క్రుంగిపోవుట రాజభటులు గాంచి యాశ్చర్యంబు నొంది మరల రాజగృహంబునకుం గొనిచనిరి తద్వృత్తాంతంబు తానీషాగారికి తెలియం జెప్పి యిటుమీదయూపాటుం బెట్లకోయనినుడివిన॥

తో॥ ఆనవినీయాజ్ఞ్యావహించి చేజాలిగెడి యగ్నిపాలెనుమండి – పెనగొనిపీఘ్రన గుండుజెట్టి క్రూరవీధులు త్రిప్పుచుండి॥ ఇది॥ ౯౦॥ ఆనీఖింపితముగ నాడిన పల్కులు నాలకించి వేగమునా – అటులసేయుటకు ప్రారంభించిన హరిదాసుదాసులరిపమున॥ ఇది॥ ౯౧॥

ద్విపద॥ తదనంతరజైల్కానతలుపులు తెరచి – జటుల కైవడి ధరాస్థలిబడియున్న – బాడబునేకాంతభక్తాగ్రగణ్యు – జాడబెలియక వారులాఘనుని – యిరుకు సంకెలలు నాపరపాదములను – కరములు బంధించి కరుణారహితులు – గ్రక్కున నుర్కు గుండ్లొక్కటి దెచ్చి సుకృకుంగగభూసురోత్తముశిఖను – బట్టి నేలకువంచి పదుగురుయెత్తి పెట్టిరనీవు సజ్జను భావమైన – పౌరజాలకపంక్తి మోరామయనగ – కావలివారలు ఖడ్గములూని – తన యిరుప్రక్కలదరుముచు రాగ – ఘనబారమగుటచే కాళ్లువడకాడ – భూతలాధిపువాకిలి పోరిపోరి భటులుని నీదప్పినయట్టి కాతలతో డ – గోల్కొండవీధులగొని త్రిప్పుచుండ – నాల్కయెండిన రమానాధునిమదిని – తలపోవ తలయూచియూచి వినుతించె నిట్లనికి శ్వేతుగూర్చి॥ ఉ॥ దంతము తామచంద్రశరదభ్రనినిర్మలకీర్తిసాంద్రపే। దంతవభరోగ్రవీరభటదండనకోరువజాలనీవునీ। దండకుజేరినాటబరదైవములేటగజాలనాకజాపే। దంపతరణ్యనాకభయమేదానమొసంగవె జానకీపతీ॥

ఆనందభైరవిరాగం – ఆదితాళము.

భాగములన్ని టికనిసపె ... సుచు నిర్భయుడనైయున్నానులే బాపిదప్పక నీవు దరిజేతు వనిధైర్యము బూచి దిలే – శ్రీరామ॥ భా॥ అతిసమ్మతముల వెన్నో చేసితి అయితేమరే మాయతే – పతితపావనబిరుదు వహించినావని ప్రఖ్యాతిగొన్నావులే। శ్రీరామ॥ భార॥ ఏరితివైన నేనిన్నమ్మియున్నానునన్నేలుకొనుటకేలిలాతే – నేరుపు నేరము లెంచిచూడ చటుపసనెంతవాడనులే శ్రీరామ॥ మునుపు నిను జేరికృతార్థులైన వారిమెచ్చుట విన్నానులే – విని విని నట్టున్నావేమని పలుమారు విన్నవించ నేరనో – శ్రీరామ॥ భార॥ శరణన్నవారిరక్షించేటి బిరుదు నిశ్చయమైయున్నదిలేమురిపము గానన్నిటికి నీబట్టించివిమదగ శ్రమ్మగాపులే – శ్రీరామ॥ భార॥ బహువిధములనిన్ను – బ్రస్తుతించుమని బ్రహ్మ వ్రాసినాడులే – విహితజనములలో నేనెవ్వడోయని వేరుజేయబోవులే – శ్రీరామ॥ భార॥ వాసిగభద్రాచలేశుడనవిని చాలప జేడించుచున్నానులే – భాసురముగ రామదాసునేలునట్టిభావముగన్నావులే – శ్రీరామ॥ భార॥ శా॥ అంతిక దాసుడు హేమరారియిటు నేనాతుకాంతనైయెద్దు। రంత్రైనాకరుణింపజూడవయయో హా పాపసంహారక శ్రీ – కాంతా యిట్టిఘనపాపకర్మములచే గాసింపగా జేయుదే – సంతాపంబు హరింపజేసినను నీసాన్నిధ్యముం జెప్పెదే॥ ౯౨॥ ... సమ్మెట్లకొట్టినాటి బ్రజలున గ। గాకలిమై వెన్నో కెక్కిరానక్కనకపసనగ ... హాత

కీదెరలనీ రాజనంగ। పస్మ్న సేయించుము శాఘలందలవపరమ్మ॥ వ॥ ఈక్రమంబున సీతాపతిని భజియించు నాభాగవతకులాలంకారుని శ్రమంబాశ్రితబాంధవుండగు రామునికటాక్షంబుచే నివారితంబగుచుండ నొకనాడు తానీషాయుతండె న్విధంబునం కష్టంబులకునోర్చియుండునాడో మరియును నేజా చెరసాలయత్యుగ్రుకమైనిండు వేసవిని యినుకదిన్నయశాలపై లుపఠించనియాజ్ఞాపింప భటులతసింగోనిచని యాలాగుననొసర్ప నా రామచంద్రపాదపద్మాశ్రితుండగు రామదాసుగారు స్వామినియేమని వేడుకొనుచున్నారు॥

యమునాకల్యాణి రాగం - ఏక తాళము.

శరణాగతలక్షణబిరుదునీశరణంటిగదయ్యా - వెఱవకుమనియభయంబొసగవె - నన్నుగన్నతండ్రివయ్యా॥ శర॥ కరివరదుడసిరులొసగను దశరథనందనరావయ్యా - నిరతమునీనామము నాజిహ్వకురుచిగొనసాయవయ్యా॥ శ॥ నరహరిబాలునిగాచినజగన్నాథుడవీనయా - కడుదూహాన దవై నాకన్నులిగానుపింపవయ్యా॥ శర॥ ఆదిదేవమిచిత్తముభాగ్యముభారతువదయ్యా- నీదాసులకును నేదాసుడదయయుంచి యేలుమయ్యా॥ శర॥ హాలినీతోటిసమానమైనయా ప్రభు రేవరయ్యా- కరుణాభాగరుడని మొరలిడినను యుకూ దేమిటికయ్యా- శర॥ కోరితినాదైవమునీవనిమారితిగదవయ్యా - నేరము తెంచక గారవించి కృపజూడునల్లయ్యా- శర॥ ముద్దులుగులుకరామదాసుడనిచుచ్చటాడుమయ్యా- సద్దులియాడేర్చితి భద్రాచలపతినీవేగదవయ్యా- శర॥

వ॥ ఇవ్విధంబునగోపన్న ఆశ్రమంబు సహించి రామకీర్తనంబు జేయుచుండ నావేసంగికీష్మంబతనియొడల నంటదయ్యె నట్టిరొడనిది రామానుగ్రహంబుగ నాయని మఱియును రామునిందలంచి నృత్యంబులను ఉ... వర్ణింపుచున్నారు. ఉ॥ రాముడురక్షకుండనుచు రామునినమ్మినబంటనేను నా।
కేమిభయంబు చింతలిక నేటికి యేమిఘటించినకారణము। స్వామిపకీర్తిసత్యమిది
సత్యము నాకిక నేమటంచు నే నీనుహానీయకీర్తి విని నిన్ను నమ్మితి జానకీపతీ॥

రామునివారమనమాకేమివిచారము- స్వామినీదేచారము దాశరథీజీవాధారము- రా॥ తెలసి తెలియనేరము- మాదేవుని దేవుపకారము - తలచినశరీరము- మదివులకాంకురపూరము- రా॥ ఘోరాంధకారము - సంసారనైన నిస్సారము - శ్రీరాముల అవతారము- మది- జింతించు టెసారము- రా॥ ఎంతో విస్తారము- ఆ- వింతలయొయ్యారము- యెంతో శృంగారము - మూసీతేసునియవతారము- రా॥ ఇతరసేవ ఘోరము- రఘుపతిసేవ నిస్సారము - అతి రాజసుంజేరమా- కీర్తజేయుందారము- రా॥ ఆమహిమ విస్తారము- భద్రాద్రిశికనగోన్నారము॥ రామదాసుల మైనారము మదిరంజిల్లు మత్సారము-రా॥

భల్యాగిరాగం - ఆదితాళము.

కోదండ రాములమపస్వగన్నవారు- ధరలోనాదరించి నెంచివిడనాడ తేరు॥కో॥ మోహనమునీ కరాముకళ్ళమ్మ జోము ఖలుల- బాధించు వేళలో నాకుభ క్తితోడు॥ కో॥ సీ [illegible] నా [illegible] మే తూజిహ్వయందు - యామునిమాతలబా రదా లేటిదొడ్డమందు॥ కో॥ పటాభిరాములచె ముపట్టినాము- పేముంగట్టిగను మునికి నామాలు బెట్టి రాము॥ కో॥ శ్రీమలో భద్రగిరిశ రావదేమ-రామదాసు నిరక్షింపవేగ రామస్వామి॥ కో॥

సీ॥ నిఖిలరోగంబులనిర్మూలముగ జేయు భవభయంబుల నెల్ల బాలిపో లు। బంధనంబులబటాపంచలుగావించు నానాయమునాపదలను పిమవయుచు। శా త్రవవిజయంబుసతతంబుసనుకూర్చుజ దూలించుబహువిధదుఃఖములను। ఒరి జూపకుండ నిర్ధనులను బోషించుసకలశుభంబులసంగ్రహించు। బహుమహాకస మంగళప్రదవగాన। నరికిధర్మార్థకామ మోక్షములలోన। నోసగసుభక్తులకొ సగనిదేదిలేదు। యేమి చెప్పుదు శ్రీరామరామమహిమ॥

గౌళిపంతువరాళిరాగం - ఆదితాళము.

శ్రీరామనీనామ మేమిరుచిరా- ఓరాము- నీనామ మెంతరుచిరా ॥ శ్రీ॥ కపిరాజ ప్రహ్లాద శరణిజ విభీషణులు - గాచిననీ నామమేమిరుచిరా॥శ్రీ॥కదళి ఖర్జూరఫలగిసములకధికము- పతితపావననామమేమిరుచిరా॥శ్రీ॥దధిఘృతమ ధురిసఫలములకధికము - పతితపావననామమేమిరుచిరా॥శ్రీ॥ నవరసపరమా న్నవసితములకంటెనధికమౌనీనామమేమిరుచిరా॥ శ్రీరా॥ పనసజంబుద్రా క్షఫలరసములకంటెనధికమౌనీనామమేమిరుచిరా॥ శ్రీరా॥ అంజనాతనయు హృత్కంజతలమునందు - రంజిల్లనీనామమేమిరుచిరా॥ శ్రీరా॥సదాశివుడు నిమసదాభజించెడి - సదానంద నామమేమిరుచిరా॥ సారము లేనిసంసార మునకుసంతారకమగునామమేమిరుచిరా॥ శ్రీ॥ శరణాన్నజనముల సరగునర క్షించుబిరుదుగల్గిన నామమేమిరుచిరా॥ శ్రీ॥ తుంబురునారదులుడంబుమీరగ గానంబుచేసెడినామమేమిరుచిరా॥ శ్రీ ॥ అరయభద్రాచలశ్రీరామదాసుని యేలిననామమేమిరుచిరా॥ శ్రీరా॥

గీ॥ ఇవ్విధంబున రాముని నేకచిత్త। భక్తిగొల్వగభక్తుని బాధబాపి।ద న్నయంబున నాతనిమనసు ప్రసన్నుడగు। [illegible] వసిజేష్ఠలుతెగి॥

వ॥ ఈప్రకారంబున [illegible] బులీల [illegible] చేసి [illegible] త్వంబుజెంది యెంతెరుంగక చిత్రరూపంబుకైవడి ను డిరరామభక్తసింగని యాభటులతండునిజికావుండపెట్టకాదలంచి కదలించిగోపన్నయనిబిలువగను

గస్సులం దెరచి యెదుటనుండుకింకరులంబూచి రామా యనవేబ్రాహ్మణుండు చావజాలడనితలంచి యతనింగొనిపోయి బందిఖానాలోనుంచి బరవుపదంబు ననుండగా నొకరినాడాగోపన్న యుదయంబునపల్లుదోము కొరకు నూవిసీళ్లు జేదబోవుసమయంబున నచ్చట నొకవృశ్చికంబతనిమీటిన నప్పుడాతండు బాధ వలనబరిభ్రమింపుచు స్వామికి తనబాధ నెరుకపరచుచున్నాడు.

ఆనంద భైరవి - రూపక తాళము.

మేలైనచిటికెనవ్రేలూ- ప్రాతఃకాలమందు నగుట్టు తేలూ॥ చాలత్వము ననేను బావిసీళ్లకుపోయి కాలుపెట్టగచిన్న తేలుపొడిచెనయ్యా. మే॥ చలివచ్చెనీ నొప్పిచేత తీనివేదనపాపిష్టిఘాతి-యీలాగై తేనేను యేలాగుతాళుదు మూాల మైనగురుమూర్తి పాపములాని- మే॥ మికిలిసలుపుచున్నాది- దీనిగ్రకుటినవా దరించేది- వెకటి నబెట్టుచుకడతేరనీయదు- మ్రొక్కుచునాసామీ నేనోర్వజాలను- మే॥ దరిజూపరాస్వామి కేశవా- ఇట్లునరులుచేసినరీతిజేసేవా- పుడమిలోప లభద్రగిరిరామదాసుని- బడలకనీకకాపాడుతంద్రిః నీవే- మే॥

వ॥ ఈప్రకారంబున వృశ్చికదంష్ట్రింబైనను రామునిస్తుతియించుచు బాధలనొందకయుండెడి రామదాసునిజూచి భటులితండు మహానుభావుం డనిచేరవచ్చి యీశ్రమంబు కేలాగుసహించెద నిదిచావుకొనమైననువాయూం తరంబున్నవాయనిన నతండాభటులకిట్లనుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - చాపుతాళము.

రామునివారమైనాము. యితరాదులగణన సేయము-అమహామహు డుసహాయమై విభవము- గామమ్ము చేపట్టిగారవించినచాలు-రా॥ యమకింక రులజంకించేము- పూనియముసై నధికరించెదము - అమరేంద్రవిభవముఅది యెంతమాత్రము-కమలజునై నలక్ష్యముసేయుకున్నాము. రా॥ గ్రహగతులకు వెరవబోము.మాకుగలిగుండుదైవానుగ్రహము-యిహపరాదులకుమాకికనె వ్వరడ్డము- మహిరామబ్రహ్మమంత్రముపూనియున్నాము-రా॥ త్రిభువనదేవ దేవుండు - రామతీర్థాలదైవరాయుండు - శుభదాయియైచాలవిభవముగా బ్రోచి- ప్రభుడైరక్షించెడిరామదాసులకికను- రాముని॥

వ॥ కావుననిట్టి ప్రభావముగలరామనామంబును సర్వకాలసర్వావ స్థలయందుదృఢంబగు భక్తిగలిగిస్తుతిసేయుచు పూజించుచుకీర్తింపుచునర్తిం పుచునుండుదినంబును దినంబనియాభటులకెఱింగింపుచు భక్తిపరవశుడైయా నందనృత్యంబుసలుపుచు కీర్తనచేయుచున్నారు.

సావేరి రాగము - ఆదితాళము.

దినమే సుదినము సీతారామస్మరణే పావనము - ||క్షితిని సైన స్వప్నమైన నైన కలిమి చేతనైన విముక్తి రుగదలచి - దిన|| అర్థాపేక్ష నదినము ప్రార్థ కుంభక పార్థకము గమిమ్మ ప్రార్థన చేసిన - దిన || నిరతము మెరుగుబంగరు పుష్పములగు రఘుపతి పాదపద్మముల నమర బూజించిన - దిన|| మృదంగ తాళముల్ తాళ రసముతి గూర్చి మృదు రాగముల కీర్తనలు పాడి వినిన - దిన|| ఘన సైన్యము భక్తి నీ నియమే జేళమున మన శ్రీరాముని చింతించిన - దిన|| భక్తులతో సమర క్తిని జూచి భక్తి మీరగను భక్తవత్సలు పొగడు - దిన|| దీనశరణ్యా మహానుభావ యో - గాపు లున్నా కరుణించుమని కోర్వ దిన|| వాసిగ శ్రీహరి దాసులగూడుక - వేయుచు స్తుతులు వాసుదేవుని పాడు - దిన|| అకారతో భద్రాచలమున నున్న చరణ సీతా రామునుల జూచిన, దిన|| వ|| ఇవ్విధంబున శ్రీరాముని స్తుతించుచు నట్టి దినమే దివంబని రాజభటుల కెరుక సేయుచు నుండు గొన్ని దినంబులకు రోజులు గర్భశూలకానొప్పించు దీయ శ్రమంబు నోర్వనోపక రాముని దలంచి మొరలిడు చున్నారు. ఉ|| రాముడ వందునోట రఘురాముడ వంచు లో కాకజాన కీరాముడవంచునో పరశురాముజయించిన మేటివో యద | శ్యాముడవందునో సకల శాస్త్రవసైన్య విరామ రాముడనే | నేమని పిల్తునయ్య యరదాటికి దెల్పవె జానకీ పతీ||

యదుకుల కాంభోజి రాగము - ఆదితాళము.

హా హా హా శ్రీ రామా యీ మంచే పలుకవైతివి సీస్నేహ మెట్టి దని నె నెప్పనో హాహా హాహా హాహా హాహా హాహా హాహా హాహా|| హా|| ఇబ్బంది నొందిమనాకరిబా బ్బసెట్టిన తలలోనెగొబ్బన గాచితివటజబ్బు సేయకనిబ్బరముగా నే, యెంతో కబ్బు బిచ్చి వేసుకొన్నట్టి బబ్బు జేసేవు రామ అబ్బబ్బబ్బబ్బబ్బబ్బబ్బ - హా హా స న్నుతించేవారి నెలమున్న దసనా బ్రోచితివని పన్నగశాయి నే విన్నవించి నిప న్నపము వినక రాజులతో కన్నడ చేసేవు రామ - యెన్నటికి నన్ను రామ రిన్నావు న్నన్నన్నన్నన్న|| హా|| చరణ్యాభ ద్రగిరినిలయస్వామి యివని విన్నతినేను - వేయూళ్ళ విధముల సహించెయిహాహా - యింకను సంగాను దాసునకయ్యాలించి బ్రోవకున్న నీ యెయ్యా నే యెవరైన వయ్యయ్యయ్యయ్య య్యయ్యయ్యయ్యయ్య హాహామా||

వ|| ఈప్రకారంబున సర్వంబును రామార్పణంబని యతండు రామభక్తులగు వారికెల్ల నెవిధంబున భయంబు గలుగనేరదని తెల్పి రామదాసుగారి వాక్యంబులాలకించి యానభలలో కొందరు దుర్నయులితనికి దైవసహాయంబు బెట్టుంకలుగు రాజద్రోహి యగునితనికి దైవకార్యంబులుగలుగనేరదనిరి నరుణ్ణి తులు సేయనుపక్రమింప విశ్వరుండతనిదుః ఖకృశగలవాడగు సేవకానేయితని బాధపొన్నింపడుగాక యాతనునపట్టాకత్తుల చేవినరుటకై రాజాజ్ఞను పొంది

యా[illegible]ంబు సా[illegible] సమయంబున రామదాసుగారు ప్ర[illegible]చున్నారు।

క। రామ [illegible] దండము సేసిక్క పాదనంబు నే। [illegible] పయిగ తప్పి గుక్కిళ్ళ నామము నా హృదయము [illegible]। [illegible]ప్రగనిప్పు యీ పదల పాపమెనిచరణంబులెప్పుడుం। [illegible] నమ్మి [illegible] దేవుడు [illegible] తీ॥ కాపి- ఆదితాళము.

[illegible] తేనమ్మి [illegible] చరణము లేనన్ని తీ॥ పాద [illegible] వరభద్రాచలవరదా [illegible] నీదివ్య [illegible] ॥ [illegible] అయ్యా అయ్యా నీదివ్య॥ [illegible] చరణ చరణంచరణము నీదివ్య [illegible]॥ పాదా [illegible] యీ [illegible] చర। [illegible] ధనులకు యా [illegible] ఆ [illegible] నీదివ్య-చర। బాగుగ [illegible] భద్రాచల రామదాసుడ [illegible] సుకిన దివ్య-చ[illegible]। [illegible] కొనియాడుచున్నాడు॥ ముఖారి-ఆది.

రామరామ నీ [illegible] గలిగ [illegible] రక్షణంబు నేను [illegible] నీ [illegible] కయ [illegible]-రా-ప్పుడమిలోన నావంటి దురాత్ముడు పుట్టడి[illegible] నంటి- విడువబోకుము అయ్యా [illegible] మున్నే విన్నవించుకొంటి-రా ఎన్ని విధంబుల బిలిచిన పలుకవు ఏమదృష్టమందు-ఎన్నరాని [illegible] స్వంతు [illegible] కెట్లు తాళుకొందు-రా-న్యాయమా టయ్యా [illegible] నా మొర నాలకించి రావు-[illegible] ముగ నిను నమ్మి [illegible] లోన [illegible]-రా- స్వామి నేను నీవాడను నా [illegible] చలము సేయక యయ్యా- [illegible] నిను గను [illegible]- మోము [illegible] యయ్యా-రా- నేను [illegible] భద్రాచల మందిర నిన్ను నమ్మలేదా- [illegible] బంటుగ శ్రీరామదాసు నేలరాదా॥

వ॥ ఈ ప్రకారం [illegible] నాథ [illegible] చేన [illegible] బాధలం బొ[illegible]యక [illegible] రామ [illegible] చున్నారు. క॥ తటము [illegible] కటకట [illegible] మేళ [illegible] ఘంటా[illegible]। ఎటువలె [illegible]। వటువ [illegible] బ్రోవనీ [illegible]

[illegible] ముఖ్యారి-అట. రామా నను బ్రోచి తేకోరాదా నన్ను గన్న [illegible] ధామ [illegible] కై [illegible] లేకుండుట మర్యాదా-ర క్షించే భార-మే మైన [illegible] న్నాదా లేదా భద్రాచలధామా [illegible] రుతులు [illegible] నిల-చుట కాదా-రా- నీలోన [illegible] లుండు గాక-[illegible] లోన [illegible] గా[illegible]- యీ [illegible] సేలాగు తాళుదు [illegible]-[illegible] బ్రోవ [illegible]- యీలాగు [illegible] రాకా-ఎంతో లేదనకో-రా- నానాటికెం[illegible] సలక్షణ [illegible] ముదారి [illegible]- ఈ నా ఎట్లైన నిన్ను [illegible] నన్ను [illegible]-పరదైవాలకు మ్రొక్కనా జగతి [illegible] నా నీవాడను గానా-రా- ఈ సమయము [illegible] బ్రోవ [illegible] చిప్పిలా నా భద్రాచల [illegible] జేసి రక్షించేది [illegible] నీ [illegible] రామదాసు [illegible] దిబానా॥ రా॥

చ। పిలిచిన బల్కవేమి నను [illegible] జూడవేమి నే। దలచినదప్పులెన్ని [illegible] చూడవేమయ్యయో। పలుకుమనీ [illegible] నుమ [illegible] యుగ్గను [illegible]। [illegible] జేసిన సు [illegible] బెట్టుకు [illegible] నన్ను [illegible] కష్ట [illegible] మొనరు న్నారు. సుర[illegible]టు.

స్వామీ నన్ను రక్షించవేమి సీతారామ- స్వామీ నన్ను రక్షించవేమి॥ మోమైన జూపవే మీ నే చేయు నేరమేమి రామ- స్వా- ను అవకని న్నే నమ్మియుంటి ఎంతైన గాని పరదైవముల వేడనంటి నీ నామస్మరణ యెప్పుడు చేయుచుంటి సత్కృప నిహపరములిచ్చె వాడనియుంటి ఎందుకైన సామీ సరివేల్పు లేదని మరి మరి చాటుచుంటి- స్వా- రాతి నాతిగ జేసినావు- అజామిళుని నిర్హేతుకకృప బ్రోచినావు- ప్రహ్లాదుని ప్రఖ్యాతిగా నురక్షించినావు- ద్రౌపతికి వలువ చేత చీరలొసగినావు- నామీద ఏమి హేతువో కానిదయ ఇంతైన రానియ్యవు- స్వా- లీలావిభూతి జన్మములు యెత్తుచుండేటి మేలు ఈ పాటి నాకు చాలు యెంత బతిమాలుకొందు నను నీ పాలు చేయుచుండే పదివేలు భాగ్యములు దోషాలు- చూడక నన్ను యేలుకొనుటే నాకు మేలు సంతోషములు- స్వా- సకల లోకములు నీలోను లోకముల బాయక నీవు సంతోషముతో నున్నావనుచు ప్రకటించి శ్రుతులు చాటగా నుకరములా మోదకరములతోడనైనున్నాను ఇట్టివాడవు యికనీవు బ్రోవకుంటే యెవరు బ్రోచెరు నన్ను- స్వా- దాడమానసపద్మభృంగా సంతతసద్విలాసపక్షిరాట్తురంగా శ్రీసీతామనోల్లాసయింద్రనీలశుభాంగా శ్రీభద్రాచలవాసాసత్కారుణ్యాంతరంగా- ఏవేళ రామదాసప్రసన్న మేకరుణాసాగర రామా- స్వా॥

వ॥ ఇవ్విధంబున శేర్యాకనిమరియు నేజేసిన నేరమేమి స్వామీయని వేడుచున్నారు.

అసావేరి- చాపు. సీతారామస్వామీ నే జేసిన నేరమేమి గణ్యతిగ నీపదయుగము నే- ప్రీతితో దలపక భేదమెంచితినా- రంగుగ నాపదివేళ్ళకు రత్నపుటుంగరములు నిన్నడిగితినా- సంగతి బంగరుశాలువ పాగాలంగీల్నడిగి కట్లడిగితినా- చెంగటి భూసుర పుంగవులెన్నగ చెవులకు చౌకట్లడిగితినా- మువ్వలుగొలుసులు ముత్యపు సరములు అంగసలకియనిన్నడిగితినా- సీ- ప్రేమతో నవరత్నంబులు దాపిన హేమకిరీటంబడిగితినా- కోమలమగు మేడలో పువ్వదామములిమ్మనియడిగితినా- మోమాటంబిడకుండగ నీదగు ముదుగులు గొలుసులనడిగితినా కమలేక్షణ మిము సేవించుటకై ఘనముగ రమ్మని పిలిచితి గాని- సీ- తరుచుగ నీపదములనమరి సరిరిగ జైలు నిన్నేనడిగితినా - కరుణారసము ప్పొంగగ గజతురగములింపేయడిగితినా పరమాత్మక నిబంగరుశాలువ పైగప్పగ నేనడిగితినా స్మరసుందర సురవర సంరక్షణ ధనమిమ్మని నిన్నడిగితినా- సీ- ప్రభ స్తప్రుద్రా గ్రీశుడవని నిను ప్రభుత్వమిమ్మనియడిగితినా దాశరథీ నీచేత ధరించిన దానకంకణంబడిగితినా విరవముగా నీ మేలిమిమొలనూల్వేడుకతో నిన్నడిగితినా యేమనుభూమిలోకుచ్ఛెల నేలకు యెక్కువగా నిన్నడిగితినా- సీతా॥ వ॥ ఇత్తరినను గరుణించి కాపాడవయ్యా పట్టాభిరామస్వామి అనుచున్నారు॥ సౌరాష్ట్రము- ఆది.

కరుణించు దేవరామా- అహా- పరమపావననామ పట్టాభిరామా- కరు- అస్మదస్త్రములిచ్చెనని చూదొంగ నాదు మనిచే మనుచు ఆయురన్నం ప్రయచ్ఛ యనుచు పూరకున్నాను నీవే మాకున్నావనుచు- కరు- యేదియింత కాలము దను కామిమ్మా- మరచితినని తప్పుకొనకా- మమ్ముదరి జేర్చుమింత లేదన కా- మీద శరణాగత త్రాణబిరుదబుగనుకా- కరు- పరులను గొలుచుట కన్నా భద్రగిరి రాఘవుల సేవకొన్నా ఇహపరములు గలవని విన్నా- నాన్యం దైవ హాసముఖ రామదాసప్రసన్నా- కరు॥ వ॥ ఓ భద్రాద్రీశ నీయామీ దైవమనియింత

కాలము వరకు నోర్చితిని కాపాడక వుపేక్షించుటకు కారణము చెప్పుమని కీర్తన జేయుచు
న్నారు॥ పంతువరాళి-అట.

దైవమవని మీరలేకా- యింత తాళితిగా పరా
కా-జేవుడవని నిన్ను దీనత వేడితి కావలేనని నీబిరుదు కారణమేమయ్యా-దైవ- కోరి నమ్మియుండిన
నాటి హాయియా నీవు తలచవేమి బడాయియా నిలిచి జీవమీపాయియా నీకు సీతాదేవి దురాయా-
చెలువు మఠర చేప పెన్నిట నిలువుదు-అలనెవరని బంటనౌ రానన్నెరుగవా-దై - దొరవై
నందుకు పైటకరుగు రామా-దూరుకతలజూపవేరా-నీసాటి వారిలోన దురా పేదసాదలు
న్నారని బెదరా-అబ్బురముగ మూలడబియ్యలేక సుబొబ్బరింపు నోటి పెదవులు తడి పేవు-దై-
కలిగుండి నీకింతలండా-అరిగట్టు దునాయెదురెండా చెలువమై పూలదండా- మెడజుట్టు
దు రామకోదండా ధరలోన నాకరినిడ జేర్చ సామ్మునకు గురిజూపకుండేనే గుండె త్రాకను
మాన-దైవ॥ వ॥ ఓభద్రాద్రీశ్వరా పెట్టుపోతనకై యూచించ లేదుగాని నోటిమాటకైన
యూడ దా పలుకుట గారవమా స్వామి యనుచున్నారు. ఆనందభైరవి- రూపకం.

పలుకే బంగారమాయెనా కోదండపాణి పలుకే బంగారమాయెను- పలుకే బంగా
రమాయె పిలిచిన పలుకవేమి-కలలో నీనామస్మరణ మరువ చక్కని తండ్రి-ప-ఇరవుగ ఇ
సుకలోన బారలిన ఉడుత భక్తికి కరుణించి బ్రోచితివని నెరనమ్మితి కన్నతండ్రి-ప- రాతి నా
తిగ జేసి భూతలమున ప్రఖ్యాతి జెందితివని ప్రీతితో నమ్మితి తండ్రి-ప-ఎంత వేడినా నీకు సుంతైన
దయరాదు పంతము సేయ నే నెంతటివాడను తండ్రి-ప- శరణాగతత్రాణ బిరుదాంకుడవు-
గాదా-కరుణించు భద్రాచలవర రామదాసపోషక- పలుకే॥

వ॥ పలుకు బంగారమైన నీదయకు కొరగానిపాత్రుడను గానా జానకీమనోవల్లభా
యనుచున్నారు. పున్నాగవరాళి- ఆది.

ఏల దయరాదే రామయ్య నీ- కేల దయరాదే- శ్రీలమేలుకై పాలుపడితిని ఏలయీడం
బము చాలు చాలు నిక-ఏల॥ బ్రహ్మగూర్చగదే ఆహా హర బ్రహ్మకావగదే బ్రహ్మజనక భ
వ బ్రహ్మేంద్రాదులు-బ్రహ్మానందము పాలైనారట-ఏల॥ పాపములచేత రావయ్య నేనోర్వ
లేనుగదే శ్రీపతి రూపయ్యే ప్రాప్తులేమి ప్రాపే గోరితి గోపరూప బయిక-ఏల॥ తలచగజాల నా
నంద బాష్పములూరెజలగదే-నీలనీరదనిభ కోమలరూప భద్రశైలవాస రామదాసు నేలగ॥

వ॥ పలుకు బంగారంబైన నను నీ దయ రాకుండినను నను రక్షింప నీవు దప్ప నన్యులు లే
రుగాన దశరథరామా గోవిందా ముకుందా యనిపల్కి వేదన నురక్షింపుము లక్ష్మణాగ్రజా
యనుచున్నారు- శాపి- చాపుతాళం.

దశరథరామా గోవిందా మమ్ము దయ జూడుము పాహి ముకుందా-ద॥ శరముఖసంహార
ధరణిజపతి రామ శశిధరపూజిత శంఖచక్రధర-ద॥ మీపాదము లేగతి నాకు మమ్మేలుకో
స్వామి పరాకు-మా పాలగలిగిన శ్రీపతి యీప్రొద్దు కాపాడి రక్షించు కనకాంబరధర-దశ॥
నారాయణ వాసుదేవా నిన్ను నమ్మితి మహానుభావా-గరుడగమన హరి గజరాజరక్షక-పరమ
పురుష భక్తపాపసంహరణా-ద॥ పరమతారకనామమంత్రము- రామదాసులకెల్ల స్వతం
త్రము-యిరువుగ కృపనేలుమిత్రము భద్రాద్రి నిస్థిరముగ నెలకొన్న సీతామనోహర-దశ॥

వ॥ అని పలికి మనసు శ్రీభద్రాద్రినిలయా ప్రశాంతా త్రిభంజనా పరమపురుషా యని సం
బోధనరూపకము గీర్తనచేయుచున్నారు. ఆహిరి-ఆదితాళం.

రామహో రామ రామహో॥ శ్రీరామహో సేవకజనుల నాయెడ దయ గలిగింపవేరామ నన్ను- కను
గొనలేదుగదర నాదు మొర్రలేమి వినుడా రామ॥ రా॥ ప్రేమతో నిన్ను వేడగా నాదిక్కు-జూ
చెదవు నీ సేవ-జక్కనయ్య నాకు దిక్కెవరు రా॥ యెట్టికేలనైన నన్ను పట్టినారట
బిలువగాను-పెట్టుబోకుల చెరసాలఁ బెట్టినారటులాయెఁ గాదా రామ॥ నన్ను రక్షించుట కెవరు
న్నారు నిబరుసఁ జేమి మన్న సఁ జేసి నేటికి నా కన్నులకెదురై రామ రా॥ దినదినము నీ చుట్టు
నుండి సేవింపగ నా కరము మించెను లేక కతి కిమిలాగా యుండర రా॥ సారె సారె కు నిన్ను
వేడి భారకుఁ డప్ప నాచు మిక్కుకొని పిలిచితే నన్ను తేరిచూడ పేమి సేతు॥ రా॥ చాలగ నన్ను శ్రీ
రఘుస్వామి నన్నేలవా పయేలు కోసుమనా మనసు చెప్పెదపు నీకు ఠకుంఠ॥

వ॥ ఇన్ని దినంబులుగ నీ బందిఖానయందు దుఃఖములబడుచు నిను వేడుచుండ మదపరాకు జే
సుకొని యింతవఁడనైనా కదనంబునై నన్ని గతియిటులాయెగాయని శ్రీభద్రాద్రీశ నన్నుం
జూచియాదరింపవై తివిక నైన ప్రత్యక్షంబై పలుకరా యనుచున్నారు. కాంభోజి-ఆట.

ఇక్ష్వాకుకులతిలక యికనైన పలుకవె రామచంద్రా- నన్ను రక్షింపకున్నను రక్షకులెవరింక రఘుకు
లతిలక శ్రీరామచంద్రా॥ ౧॥ చుట్టు ప్రాకారములు సొంపుతో గట్టిస్తి రామచంద్రా ఆ ప్రా
కారముకు బట్టె పదివేలవరహాలు రామచంద్రా॥ ఇ॥ ౨॥ గోపుర మంటపాలు సుందరముగ గ
ట్టిస్తి శ్రీరామచంద్రా - నన్ను క్రొత్తగ జూచకని త్రోవ బ్రోవు నా రామచంద్రా॥ ఇ॥ భరతునకు
జేయిస్తి పచ్చల పతకము రామచంద్రా - ఆ పతకమునకుబట్టె పదివేల వరహాలు రామచం
ద్రా॥ ఇ॥ శత్రుఘ్నునకు జేయిస్తి బంగారు మొలత్రాడు రామచంద్రా ఆ బంగారు మొల
త్రాడుకు పదివేలవరహాలు రామచంద్రా॥ ఇ॥ లక్ష్మణునకు జేయిస్తి ముత్యాలపతకము రామ
చంద్రా- ఆ పతకమునకుబట్టె పదివేలవరహాలు రామచంద్రా॥ ఇ॥ ౬॥ సీతమ్మకు జేయిస్తి
చింతాకు పతకము రామచంద్రా - ఆ పతకమునకు బట్టె పదివేలవరహాలు రామచంద్రా॥ ఇ॥
౭॥ వాహనములు మీకు వరుసతో జేయిస్తి రామచంద్రా - ఆ వాహనములకు పట్టె నిరువదివేలకు
రామచంద్రా॥ ౮॥ కలికితురాయి నీకు పొలుపుగ జేయిస్తి రామచంద్రా॥ ఇ॥ నీవు కులుకుచు తి
రిగెదవెవరబ్బ సొమ్మని రామచంద్రా- తేకమునకు మహారాజు బందెపె రామచంద్రా
ఇ॥ ౧౦॥ అబ్బ తిట్టితినని యాయాసపడవద్దు రామచంద్రా - యీ దెబ్బలకోర్వక అబ్బ తిట్టి
తి నయ్య రామచంద్రా॥ ఇ॥ పట్టెంజల్లిన నీళ్ళాయె నా బ్రతుకు రామచంద్రా - నిన్ను నమ్మిన నా
కంటె నన్యాయమా నిరామచంద్రా॥ ఇ॥ ౧౩॥ సర్కారు పైకము తృణముగ నెంచెను రామ
చంద్రా- ఈ దెబ్బలకు తగా యిప్పుడు ఋణము చెల్లించు రామచంద్రా॥ ఇ॥ కౌసల్య పుత్రుడవై
దశరథునకుమారుడవు రామచంద్రా- కాలక్షేపము భద్రాద్రిలో నెలకొన్న శ్రీరామచంద్రా॥ ఇ॥
భక్తులన పరిపాలించెడి శ్రీరామచంద్రా - నీవు క్షేమముగ గోపదాసుని నేలుమి రామ
చంద్రా॥ ఇక్ష్వాకు కులతిలక ౧౫॥

వ॥ ఓ భద్రాద్రినివాసా నా మీద నీకు కలుషము రాని కారణంబు చెప్పుము సేయునట్టి నా

ఆనందభైరవి [illegible] - [illegible]తాళము.

ఏమిటికి దయరాదు శ్రీరామ నన్నేమిటికి రక్షించవు శ్రీరాములు [illegible] [illegible]నస్వామీ శ్రీరాములు నీకేకరము [illegible]యున్నాను శ్రీరాములు ఏమి [illegible] [illegible] [illegible]నూ. శ్రీరాములు - బందిఖానలో యుండినాను॥ శ్రీరాములు అర్థ [illegible] [illegible] శ్రీరాములు - యిప్పుడెక్కడ [illegible] యున్నారు॥ శ్రీరాములు॥ యేమిటికి॥ తానీష గారి [illegible] [illegible] శ్రీరాములు నన్న తాళిట చేయుచున్నారు॥ శ్రీరాములు॥ యేమిటికి॥ [illegible] ఆదవేమి [illegible]ములు - నీవు యిచ్చేయర్థము లివ్వవేమి - శ్రీరాములు॥ యేమి॥ [illegible] [illegible] రాములు - మా తల్లి సీత [illegible] పేదా - శ్రీరాములు॥ యేమి॥ మా తల్లి సీత [illegible] - శ్రీరాము [illegible] [illegible]చెప్పకొందునయ్యా శ్రీరాములు॥ యేమిటి॥ [illegible] - [illegible] శ్రీరాము [illegible] [illegible] లేదా - శ్రీరాము॥ యేమిటికి॥ నిన్నే నమ్మినానయ్యా శ్రీరాము [illegible] [illegible]గా నా మదిలోను శ్రీరాములు॥ యేమిటికి॥ ఇల్లు [illegible] రావదేమి శ్రీరాములు॥ [illegible] భద్రాచలమూరియు [illegible]॥ యేమిటికి॥ [illegible] భద్రాద్రి [illegible] - శ్రీరాములు రా [illegible] [illegible] రక్షించరాదా॥ [illegible] భద్రగిరి శ్రీరాములు [illegible] [illegible]చున్నారు।

మధ్యమావతి రాగము - చాపు తాళము.

నిన్ను బోనిచ్చేనా - సీతారామ - నిన్ను బోనిచ్చేనా - నిన్ను బోనిచ్చేన [illegible] [illegible] [illegible] నా [illegible] రామ॥ నిన్ను॥ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కోదండ రామ॥ నిన్ను॥ [illegible] నీ పాదకమలము [illegible] - [illegible] నా మదిలో [illegible] [illegible]॥ నిన్ను॥ బడిబడి [illegible] - [illegible] రామ॥ నిన్ను॥ [illegible] నీ [illegible] గాని - [illegible] [illegible] రామ॥ నిన్ను॥ మా [illegible] [illegible] మాటము [illegible] నీ [illegible] చేతును రారామ॥ నిన్ను॥ నీవు భద్రాచలనిలయుడవై [illegible] [illegible] రామదాసుల [illegible]॥ నిన్ను॥ [illegible] నాకు మోక్షమివ్వక [illegible] [illegible] [illegible]చున్నారు.

మధ్యమావతి - ఆదితాళం.

విడిచి యేమేలని [illegible] మోక్షమివ్వ [illegible] దాటిపో [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]॥ విడి॥ [illegible] [illegible] [illegible] గాను అరుణ [illegible] [illegible] [illegible] గాను - [illegible] మాటలు [illegible] [illegible] గాను - [illegible]॥ విడి॥ [illegible] యుచేత వంచింప [illegible] [illegible] దిరుగను [illegible] గాను [illegible] [illegible] గాను [illegible] మదిలో [illegible] [illegible] గానుమాను॥ విడి॥ [illegible] భద్రగిరిశిఖర [illegible] [illegible] [illegible] రూపా - [illegible] [illegible] లూనరు॥ విడి॥ [illegible] భద్రాద్రి [illegible] [illegible] నిన్వ [illegible] నిన్వననుచున్నారు.

వరాళి - రూపకతాళం.

అడుగు దాటకనివ్వను - [illegible] [illegible] మిప్పుడే [illegible] [illegible]॥ [illegible] [illegible]

తిరిగి ఈడిగితిని వేసరికవచ్చె నుగడుష్టదప్పిన నేనుయికబహుదుడుకుతనములు సేతునిన్ను॥ అడు॥ కుమరుగగూరుండనివ్వనూ- నీకకోపమొచ్చినభయపడనూ- యిదిమదినియెరిగుండుమిక మొగమాటమేమియు లేదు యికనాహృదయకమలమునందు నీయుభయపదములను బంధించివేతును॥ అడు॥ రేపుమాపనుజరిగెనూ నేడుపుజసేయ డగానూ- ప్రాపునీవనినమ్మికొలిచితె పాపములుయెడబాపిదయతో - బ్రోచెపకునీదు మోమిటుజూపకుండినశోర్వసుమ్మి॥ అడుగు॥ పతితపావనబిరుదులేదా- నన్ను పరిపాలనసేయరాదా ప్రతిదినంబును దేవతభూపతివటంచును వేడిననునీ- హితవుజనములువచ్చెనన్ను చేదుకొనినను విడువనిన్ను॥ అడు॥ రాక్షసాంతక సీతారమణా సారసాక్షసద్గుణభక్తాభరణా యీక్షణంబునదీనజనుడని మోక్షమివ్వకయుంటివైనను- సాక్షిబెట్టి నేను నేనొకదీక్షచేసాధింతునిన్ను॥ అడు॥ భూరిభద్రాచలవాసా రామభుజగశయనభక్తపోషా కూరిమితోనిపుడిచిపెట్టితె. ధరణిలో భద్రాద్రిరాఘవరామదాసుడనేటినామనుమారుపేరునబిలువునన్ను॥ అడు॥

వ॥ అనియివ్విధంబునబుడమిపట్టిమగనింబ్రార్థింపంచిపేసగి యోరామానాశోదవదీర్చుటకునీకుసమర్థత లేదయ్యె నేనిజగదంబకుసీతామహాదేవికైనంజెప్పి సామాన్యజనకృతబాధాపీడితుండనైభవద్దాస్యంబు గోరియుండెడినన్ను బాధవిరహితునిగాజేయింపరాదా సజ్జనసంరక్షణము సేయుటనీకుమేరగాదా స్వామియనిగోపన్నగారు మొరబెట్టుచున్నారు॥

ఆనందభైరవిరాగము- రూపకతాళము.

రామునానీచేతేమి కాదుగా। సీతాభామకైన జెప్పరాదుగా ॥సామాన్యులన్నుసకలబాధలు పెట్ట। నామొరాలకించి మోమైనజూపవు॥ రా॥ శరణు పసులశక్తిదప్పె చా। నీశౌర్యముజలధిలోజొచ్చెనా। కరుణయుంచి పెకము ఏంమనిభక్త। వరులబాధింపనీ ధైర్యమెకరూడబోయె ॥ రా॥ శంఖచక్రముబట్టినందుకూ। దాసజనులరక్షింపవదెందుకూ । పంకజాక్షభక్తపరిపాలన సేని। పొ మంతెగానిబింకము లేదయ్యా॥ రా॥ తల్లిదండ్రీననుకోంటిని। నాయొల్ల యుంటిని। కల్లగిజనములు కారుబారుసేయ। చల్లానికృపనాపైజల్లా రా॥ యింటిబెలులవేల్పనుకోంటిని । నీకంటెదైవములేడంటని మైరమునొప్పించుమనియంటేవెంటవంటినాజంటరావైతివి॥ రా॥

వ॥ ఇట్లనేకప్రకారంబులరామునిదూరతరంబుగా దీర్ఘకాలశిక్షకుపగచివగచి॥ ద్విపద॥ అనియిట్లు రామదాసారాటమునను। తనమువివిసికియిట్లనితలపోసె। రామచంద్రునినమ్మిరవ్వపాలైతి। భూమిజపదపద్మములకు మొక్కకుంటిడి. నాపాటుతెరిగించినయము గానన్ను। కాపాడదలచనుకిన్నతల్లికిని। పుత్రులపైబాళిపోలగావచ్చు। గాత్రముల్వాడినకడుగుందుచుండ। కావునమాయమ్మకల్పకవల్లి। సేవింపరక్షించుసీతంమతల్లి। యనియెంచి సీతామహాదేవినపుడు

డుహృత్పద్మమందనువొందనీవు। యోమహామహారాజదేవమధురవాణి। యోమంజుభాషిణీయోమహాపురాణి। యోజగత్కారిణియోరమారమణి। యోజగన్మోహినియోజగజ్జనని। సకలవిమలశ్రీమాతః స్సురాడ్। మొర్రకేలదనని యెల్లమొరలిడవో నాగా॥ శ్రీ॥ పెద్దతోడూతరామదాసపెర్మదర్శ। కాసికివేసారిమ నమునవెతలజెంది।జానకీశవిబుధపాలనసాగిమొర్రకే। ప్రసన్నమనసుంగదొనగా రామజనహితుడు॥ అసావేరిరాగము-చాపుతాళము

రామచంద్రులు నాపైచలముచేసిమరుసీతమ్మ చెప్పవమ్మా। కటకటా విని దేమి సేయుదుకరిసచింత్తనసుకరుగదు। కర్మములుసేపేటుకుండునోగద ధర్మములుసేకుండనంమా ॥ రామచంద్రు ॥ దినదినమును కష్టమనుభవించగలేను దిక్కెవ్వరికనోయమ్మాదీనపోషకుడనుచు వేడినదిక్కులకెల్లయు ప్రకటమాయె ను-ఒకరిమాటలైనానువినడితడేకుల వేమనిగలతునంమా॥ రామ॥ కౌసల్యాతన యునకుకపటముసేసినాడు- కారణమిటులుండెను- కన్నడచేసెదవానికన్నుల వైభవంబనివిన్నవించగదవమ్మానీకన్నదిక్కెవ్వరోయమ్మా॥ రా॥ దశరథా త్మజుడెంతోదయశాలియనుకొంటి- ధర్మహీనుడాయెనమ్మా దాసజనులదారి ఇతడటవాసిభద్రగిరీశుడౌనట రామదాసునిమేలి వాడట - రవికులాంబుధిసో ముడితడట॥ రామ॥ వ॥ అనిమరిన్నిటునముచున్నారు. శహానా-చాపు.

జనకజనవరుడు నాదుమొరవిన్నకొనడ జననీ నాతోడ చెల్పవేఓజననీ॥జనక॥ ప సిబాలునిననుబెట్టినబాధలన్నియును పాటించినపోలెన్న గా-ఓజననీ ॥ జనక॥ ప న్నెండేండ్లనుండిపగలురేయి నాపన్నుడనైయిమ్ములా-ఓజననీ॥జనక॥ఎన్నెన్నో విధములసన్నుతించినగాని కన్నులజూడడాయె-ఓజననీ॥జనక॥కన్నీరులేకుండను న్నతినినాకు వెన్నుడులేపుగా గా-ఓజననీ ॥ జనక ॥ కన్నతండ్రియింతకరుణ వాలినవినియున్నవారెవుగలరా ఓజననీ ॥ జనక॥ ఆజానుబాహుని ప్రేమనాకశ్రీ గుంచిలేనవ్వాదరి చకపోయెరా-ఓజననీ॥ జనక ॥ గజరాజుమకరిచేగాసిజెందిన వేడితే గాచిరక్షింపలేదా-ఓజననీ॥జనక॥నిజముగనీపాదభజనచేసినవానినిర్దయ జూచినారూ-ఓజననీ॥జ॥సుజనాళినిముననెటువలెబ్రోచిరోనిజముగాదనితో చెనూ-ఓజననీ॥ జ॥అసిపత్రములబూనియమ్రాగులైనాసలిపైవిసరుచుండిరెన్నా దూ ఓజననీ॥జ॥ మిసమిసమనకోరమీసముల్దువ్వుచుకనీదీరననొండసీ- ఓజన నీ ॥జనక॥ అతిపాతములనన్నలసటనొందగవిసరివిసరికొట్టగా-ఓజననీ॥జనక॥ సకేము గాదు నిమిషమైననోర్వజాలననజానకీదిక్కెవ్వరో॥ఓజననీ॥ జనక॥ గడి యగకేయుకనన్నెకటికపాతలవలెకడుభీమొంపగా-ఓజననీ॥జనక॥ ఎడతె గనిమూసదమేప్రాద్దునగ లిగెనానావరితోవెన్నకేయరా-ఓజననీ ॥జనక॥ తడవేల పైకముతెచ్చెతపాశీలజానోషసేయింపగా ఓజననీ॥ జనక॥ ఇడుములబడలె

సాదిష్ఠపై ప్రాణములువిడిచిమిమ్ము జేరెదా-ఓజననీ॥ జనక॥ అదిగోవచ్చేదగని యిదిగోవచ్చేదరని యెదురు మాచుచునుంటిగా-ఓజననీ॥ జనక॥ ఒకగింజకన్నన్నా యీబందిఖానలో నేనొంటిరిగానుంటిగా-ఓజననీ॥ జనక॥ సుదతిరో తెల్లవారగా, వెనుక నన్నింక బ్రతుకనియ్యరుభటులూ-ఓజననీ॥జనక॥ అతిభీతినొంది నేనార్జించితివిషయములాలస్యముక సేయకవా-ఓజననీ॥జనక॥పరమపురుషుడింతయుంనురజేసితె పరులనెవ్వరి వేడుదూ ఓజననీ॥జనక॥సరసిజోదరునకుసమ్మతిగాకున్న సతీరత్నదకుండనటే-ఓజననీ॥ జనక॥ మరిమరిమిమ్మెప్పుడు మదిదలంతునూనామనసునిర్వైపోతిమిగా-ఓజననీ॥ జనక॥ సరినా యిష్టము చెల్లెనె నేటివరకువెనకపన్నిన్నియు దీరుగా-ఓజననీ॥ జనక॥ అతివరో యిన్నదమ్ములనిటుబంపుమియర్థముతో గూడనూ-ఓజననీ॥ జనక॥ గతివేరెలేదు సద్గతినొందించుటకు పతితపావనుడుదప్పా ఓజననీ॥జనక॥ ఇతరమెరుగమి రేగతియనినమ్మికనిదివరకున్నానూ-ఓజననీ॥ జనక॥ సతతముభద్రాచలరామదాసుని సంతరించసమయమూ-ఓజననీ॥ జనక॥ వ॥ మరిన్నీ యిట్లనికొనియాడుచున్నాడు. కల్యాణి-ఆది.

నను బ్రోవమని చెప్పవే సీతమ్మా। నను బ్రోవమని చెప్పవే॥ నను బ్రోవమని జెప్పునారీశిరోమణి జనకునికూతుర జననిజానకమ్మా॥ నను॥ పక్కన చేరుక చెక్కిలినొక్కుచు। చక్కగమరుకేళిచొక్కియుండెడివేళ॥ నను॥ లోకాంతరంగుడు శ్రీకాంతనిను గూడియేకాంతమున వేళ నేకశయ్యపైని॥ నను॥ అద్రిజవినుతుడు భద్రగిరీశుడునిద్రమేల్కొను వేళ నెలత బోధించి॥ నను బ్రోవ॥

తోహరా॥ అనిపలుమారటు ప్రార్థన సేయగ నాలకించి సీతమ్మా। తనపతిసన్నిధిని చేరి వేడుకొనె దాసుని మొరవినిరెంతమా॥ ఇది॥ ౩॥ తనయునికాపాడుటకిప్పుడు తడవులేకయే తెంమా। చనిరెయనునభక్తుని గాచియుశరణాగతనివదు చెకొంమా॥ ఇది॥ ౪॥ మునుప్రహ్లాద విభీషణులగాచినవరు మొరవిని గావగలేదా। అనుదినము నువేడినగోపన్ననాదరించకృపరాదా॥ ఇది॥ ౫॥

ద్విపద॥ అని యిట్లు రామదాసడలుకొనంగ। వినిజానకీదేవి విభునిల్లుకృపను। శ్రీమించు నవరత్నసింహాసనమున। సౌమిత్రి భరతులుండ శత్రుఘ్నుడధిక। వినయంబుతో గొల్వ విబుధులు మెచ్చ। మునివరుల్గొనియాడ మోదంబుతోడ। నిండోలగంబున నివసించియున్న। చండాంశు తేజు నిసత్యసంకల్పు। శ్రీరామచంద్రుని క్షించి సేవించి। చారుశృంగార వాత్సల్యలావణ్యయౌవనలక్షణ యిందీవరాక్షి। యవ్వచఞాస్తకు లేంద్రుతోననియె॥ బేగడరాగము ఆదితాళము.

అని యిట్లు రామదాస డలుకొనగ సీత విని పతికడకేగనూ। పనిబూనిభక్తవత్సలరామచంద్రనామనవిచేకొనమనెనూ॥ అ॥ పి॥ వరభ్రాసిహి సేమన్న వి తనూ రఘునకార్యాకు వేళనూ। అనుమాంవ వెల్లరాక్బూని గొనియాడపావనముగ వేనోళ్ళనూ॥ అ॥ దాసపో

పరువిరు కాంక్షగా నను గాసినొందజేతురా। నేడు మరి యెవ్వరును నేర్పరులు వంశజులెట్లు సుజనులు జేరగా॥అ॥ ఇంకను నీసన్నిధానమునకు సుగమగు కరుణయుంచి కరిగావవా పరమపావన గానము చనశాలను నన్ను ఘూసురు సేలరక్షించవా॥అ॥ అతిపాపినైన యజామీళు నేలితి వతడెమిసి చుట్ట మాపతి పావన భద్రాద్రినిలయ రామ పాలింపవిది జెట్టుమా॥అ॥ భద్రగిరీశుడు భక్త పాలి టుపారిజాతంబనుచు భక్తుడైయున్న నాడు రామదాసు పాలించెదవని చూ॥అ॥

గీ॥ అనుచు వృత్తి సనకయాజగన్నాయకు। దేవిమరల దేవదేవు మోమునంతు। జూడ్కి నిల్పియా రాటము భావ। మెల్లదెలియ దగనిట్టులనియె॥ అహిరి- చాపు.

వేరే యోచన యేటికే-యమ్మా టికి- వేరేయోచనయేటికే-వో రామ- ఆపదోద్ధారకుడను మాట నిజమైతే-యీ ప్రొద్దు సీత బ్రోచుటయే సాక్షి॥వేరే। ధ్రువ ప్రహ్లాదాదులు సన్నిను గెలిచిన విధ్రువమైన తనిదిక్కు చూచుట సాక్షి॥వేరే। దీనజన పాలకులను మాట స్థిరమైతె-మానక యా అనిమచ్చుటయే సాక్షి॥వేరే॥ ఆర్తత్రాణపరాయణ బిరుదుగోరితె-వీనియా రిపోగదసన్నాదరించుటె సాక్షి॥వేరే॥ శరణన్న జనులనాత్మకము బ్రోచేటి- బిరుదుబున్న సితని గాచుటె సాక్షి॥వేరే॥ ఘనమైన భద్రాద్రి నగరి యుండునగలవెని- వనగగ రామదాసుని నేలుటయే సాక్షి॥ వేరే। యదుకులకాంభోజి- ఏకతాళం.

నామనవివిని వేగ ప్రాణనాథా-రామ- దాసునివదలి-చుమి ప్రాణనాథ-రామ-పాప్యాయిమ్లేచ్ఛుడట ప్రాణనాథా- తుచ్ఛ తేచ్ఛావాక్యములాడెనయ్య ప్రాణనాథ॥నామ॥ లక్షపైకము దెమ్మనుచు ప్రాణనాథా- గోలతో శిక్ష జేయుచున్నారయ్య ప్రాణనాథ॥నామ॥ శరణన్న రక్షింతునని ప్రాణనాథా- శరణాగత బిరుదువహించు ప్రాణనాథ॥నామ॥ తురకపైకము చెల్లింపను ప్రాణనాథా-యింతో త్వరితముగ వేంచేయుడి ప్రాణనాథ।నామ॥ సీతాదేవి పలుకులకు చిత్తమందు-రాముడు సంతసించి వెత లెదమ్మనితో యుండు। నామ॥

తో॥ అవని రామునంత హర్షంబున జనకాత్మజతోడిట్లు। గాని తెస్తుము గోపన్ననిఘనుడు గోల్కొండకు జనమాలో పక్ష। ఇది॥ గీ॥ అనుచు ప్రియురాలి ఎర్మిలి నాదరించి। నమ్ముగ దగానిరమ్మిపోదమ్మటంచు। లక్ష్మణునితో డగాను డోహ్లావమొప్ప। వేషములు సేవకుల రీతి జేసిరట్లు॥ వ॥ అనియిట్లు సీతామహాదేవి బోధించిన భక్తపరాధీనుండగు భగవంతుండు దీనత్వంబున వనరుచున్న గోపన్న గారిని చెరసాలను వెలిపరచుటను పాయం బెయ్యదియని సౌమిత్రితో డనాలోచించు తానీపను పైకము చెల్లించుటయే మంచిదనని నిశ్చయించి యన్నయుందమ్ముడును సేవక వేషధారులై తరలిరెలువలెనని న॥

మధ్యమావతిరాగము- రూపకతాళము.

జట్టి గాగూడు దొడిగిరి రామలక్ష్మణులు। పట్టుధట్టీలు గట్టిరి। అట్టె రామదాసుని చేపట్టి రక్షించుమని। గట్టిగ దశరథపట్టి రామలక్ష్మణులు। జ॥ జల్తారు పాగాలు జుట్టిరి। రాణించు సరిగె శాల్వలు పైన గప్పిరి। లలితాముఖ నల్లనగి దారిగి వేగచెలువపారక స్తూరి తిలకాము దిద్ది గ।జట్టి॥ పిల్లుంబులు ట్టిరిన డుమునవాకు బిళ్ళలొడ్డాణము ఘట్టిరి। బల్లి సైఘన మెల్లవుల్లమునందు భూపాల్ల భునకనిపుడు చెల్లింతుమని వేగ॥జ॥ ఘనముర వాకొ చెసెరి పేగవె బహు సాధనులై వెడలివచ్చిరి। వానరగకనులు నూసి తెరుచునంతట లోన। ఘనుడు తానిసా అంతఃపురము జొచ్చి వచ్చిరి।జట్టి। వ॥ ఇవ్విధంబున రామలక్ష్మణులు సేవకవేషధారులై హైదరాబాదులో తానిషా అంతఃపురము జొచ్చి వచ్చుచుండ చెరసాలయందు రామదాసుగారు యేమి సేయుచున్నారనిన॥గీ॥ రామ ప్రభుడు నేటి రాత్రి పోయినదాపు ముగోలి ప్రాణవితతమిపతు। నను నిశ్చయించి యధికనిశ్చితుడై। విమలు...

ని బుధవరుడగు బహలేక్రొటంబుటంటి యున్నట్టి రాత్రిపతితోను నిద్రజెందెదసతిని గూడి స్వప్న మందు లేచిన సతితన పత్నితోడ వానరపలికెనిట్లు॥ మోహనరాగము-ఆదితాళము.

కలికిలియా కలసాంగవంగనుసేవ- వాకలికిబలుకగనీతో మైపులు కన్నాన వదినె॥కలికి॥ అప్పుకలుసింగాడుయువని రామదాసుడు స్వప్నడతనికై నేడు- యిద్దరుగూడిజో ప్రసకప్రము వృచ్చుకొనుచు తెప్పసముమంపుచు తప్ప యొసగుడు తడలేకరసీవనుడు॥కలికి॥ రామలక్ష్మణులటవారర్క వంశజులట- రామ పైకమటర సీదండబంపెనట- రాములవారు చెల్లించరటర సీదందిపోయిరట। కలికి ఏమి కారణమొయెరుగను- యీకలయేమని చెప్పదు నెలనాగ- ఈవింత యీమహిమలు యీరాములదిగా బోలు - జానుప్రొద్దున్న దిజయము పజయమొయెరుగ॥కలికి॥ వ॥ ఇవ్విధంబున స్వప్నవృత్తాంతంబు తానీష తన భార్యతో జెప్పుచుండు సమయంబున సేవకవేష ధారులైన రామలక్ష్మణులు తానీషాంత పురములో నికరిగి భార్యతో గూడినిద్రించు శృంగారభవనకవాటంబు కగంబు మీటిరియిట్లనుచున్నారు॥ గౌళిపంతువరాళి రాగము-ఏకతాళము.

తలుపు తీయ్యవయ్యా తానీషా। నీకియ్యెద పైకము వియ్యవచ్చితమయ్య శాలసేతు నినంమిపూలబూజించిన మేలు దొరవునీవు మేలుకోవయ్యా-తలు। నీలకంఠుని మల్లెపూలనర్చించిన మేలుదొరవెనిపు మేలుకోవయ్యా॥తలు॥ దీనుడైన రామదాసునిపైనిన- నూనముగినుక్కపజూడు వేగమున॥తలుపు॥

ద్విపద॥ రామలక్ష్మణులంతరయ మొప్పగాను। నేమంబుమీర బల్నైర్పుతో నచటి। పారాలు పండెండుసుకటుగతిదాటి। రారయదాలును తానిష యున్న-బంగారుశృంగముల్ బంగరుగు ॥ సింగములొప్పదలలో శీఘ్రంబుచొచ్చు - నటువలెజొచ్చియచ్చటనిర్వగాను। భార్యసుభద్రంబుగానుండుమనుచు। తటుకునతానిషతలుపట్టెదెంచి। విల్లునమ్ముకలుగనుపుంగవుల। పూర్వపుణ్యంబు పొలుపొందజూచి- నంతలోమాయచే భ్రాంతిలో మునిగి. రామలక్ష్మణులనలతించలేక-తబ్బిబ్బునొందుచు తలపోసె నిట్టుల- యీనడురాత్రిలోనిపుడిలోనీకేయుపాయంబున నేతెంచిరొక్కవీరులెవ్వరోయనుచు ధీరుడూంపు-వారిచక్కదనంబువర్ణించెనిట్లు।సీసమాలిక। సుధలోజనులకీపసగిలసుందరంబేలాసంబునే వెంపుగారు। కోటిసూర్యుల కాంతికోళ్లపెట్టగ గట్టి తేజంబుగలయట్టి దేహములను। పూర్ణచంద్రుని బోలిపొలుపొందుముఖములు సాంసంబుల సొరుజవురునన్న లలకనుంగవల పైజను పట్టుకస్తూరిబొట్లను పట్టుకుప్పట్లుపైన। రత్నకుండలకాంతిరంగై చెక్కుల్లు కంబుకంఠంబులు కరము మెరిసెను వైజయంతిమాలవక్షమునల్ ఉగ్రాకరసులను చూప। బంగారుచెరగులు దాగొప్పదట్టలుగట్టి మధ్యములపైచిందులాడ। దట్టిలపాలుతళతళ మెరయుంగ శాతశరంబులు చేతబట్టి। నచ్చియీమహాలు జొచ్చిరిసైరులెవీరు జాడగా వెరగుజూడమె। భీకరులువీరలెవ్వరోనా కెరుంగ రాకయున్నదను చుగాజరిత్రుడు వారుజగతినుంచిన వరహాలు సవినయముగ జూచి వారలకిట్లనెసూటిగాను॥

మధ్యమావతి రాగము-ఆటతాళము.

ఏదేశముమీది యెవ్వరుబంపిరి యెందునిలుతుర స్తోత్ర॥ భేద మెంచక నతిఫలనావకమూరు॥ ఖ్యాతిగ జెప్పకాచేము మిమ్ము వృపుడు॥ ఏ॥ అజునికైన సలవికాదు యిచటికరాగా అర్ధరాత్రి యిందున- గజసింగములనైనఖండించెభటులెట్లో కావలుండగ బాలగడచి యెటులరా స్తిరి॥ఏ॥ అర్థమంతయు జూడ నాశ్చర్యమాయెను యీ భావమెటుదెల్సి- భద్రదేశలములకైన బల్మివెంతో చనునీ అర్థము మీరెటునార్జించి తెచ్చితిరి॥ఏ॥ మీరూపుసోగసుకు

చక్కదనమెన్న లేరు యీధరనుందునా - మారువేషములుగాదది మాయదిమీ నేర్పు గోప
స్సినవారనితో చెను॥ఏ॥ ఇంతరాతిరివేళ నీయర్థమిప్పుడు నెంతని పరకాయింప- ఎంతనే
యుకరే పంత చెల్లించుము అంతగనుక ఖైదులోనుండుమనె నతడు॥ఏ॥ వ॥ ఇట్లు అడిగిన
తానీషకు కైతవభటులేమనుచున్నారు. మోహనరాగము-ఆదితాళము.

భద్రాద్రిపురమున నేము- బహుదినములనుంచి కాపురము- అద్రిజాధిపబ్రహ్మేం
ద్రాదులకెల్ల భద్రములొసగెడి భవ్యదానము॥ ఇనవంశజులము యిద్దరము చాలాదినములు
నుంచియున్నాము- అనిశము రామదాసునియాజ్ఞ చొప్పున - పనులు సేయుచుని టియు
ద్దనె యుందుము॥భద్రా॥ ఖయిదుజేసిన వార్త దెలిసి -యిల్లుబయలుదేరిమిమ్ముగలసి- పైక
ము చెల్లించి భక్తునియాపదబాపికొని పోయెదనిగూర్చిన స్త్రీమి॥భద్రా॥ భక్తుడై రామ
దాసుయెంతో సత్తుజేసిన చిమేలనీ- ముక్తినిదానమౌయుక్తి తెలియకనా- సత్కీర్తిగాపేష
కై యుట్టుజేస్తిరి॥భ॥మించిన కార్యమేమాయె- యింతో వంచనచేయుటలాయె- ఇంచుల
న్ని సహించిరిశీఘ్రముగ్రాయించి నెలతెనిప్పించండి వేగమె॥భ॥ రామదాసు చెరప్పించుమడటి పేరి
మతో మాకప్పగించుస్వామి యీభద్రాద్రిపదయుగ కనుగొన రామదాసునిగూడి నయము
న బోవలె॥భ॥ వ॥ అని చెప్పినవిని తానీష అతను చెల్లించవలసిన పైకమును చెల్లించ లేదు
గనుక చెరసాలనుంచి కడిపించమనగా రాములు యేమనుచున్నారు॥ వరాళి-ఆది.

ఇదిగోనండి పైకము-చూడండి-దివిటీలు వేయించండి తివాసీలు పరిచించండిరవాణ
కనకములన్నులచూచిరసీదుమాకు వ్రాసివ్వండి॥ఇ॥ పంట్రెండేండ్లాయె మీరు బంధిఖానా
లోననుంచి- పాపమనక రామదాసునిబాధింపుచున్నారు చాల॥ఇది॥ పాలన లేనిదొరతనమ
టుపాలించండిమీ రెప్పుడు- చెల్లీచెల్లకములుంచే ప్రొద్దున చెల్లగట్టిపొయ్యేము గాని॥ఇది॥ రా
మదాసు తలిదండ్రులురయాముతనయునికనుగొని తెచ్చన- క్షేమమునకై పోవలెను నివ స్త్రి
మిత్రులమాలస్యము నేయుటతగదిక॥ఇది॥ వ॥ అని తానీష మీరు యెవరిజవానులు యె
క్కడనుండేది అనివారివృత్తాంతమును విచారింపుచున్నారు. నాదనామక్రియ-ఏకతా.

ఏదేశమునను డేవారు-మీరు యెందుండియిందొచ్చినారు, తొలుతగోదావరియంద
దు- మాస్థలమందు భద్రాచలమందు, ఎవరిజవానులుమీరు- మిమ్మెవరుబంపితెవచ్చినారు, దా
సజవానులుమేము- రామదాసుబంపితెవచ్చినాము, ఏమికులము వారుమీరు-మీరిద్దరుయేమ
యసవారు, ఇనవంశమున బుట్టినాము- మేమిద్దరమన్నదమ్ములము, ఏమినామములుగలవారు-
మీరేమి సీమనుగలవారు, రామోజిలక్ష్మోజినామము- వహ్వారామోజులక్ష్మోజులమతే మురే, ఎ
న్నిదినములనుంచిమీరు-చారిసన్నిధిగొలుపై యున్నారు, తాతముత్తాతలు మేము-తాతముకే
రములనుంచియున్నాము, ఏమిజీతమియిచ్చేరు-మీకేమిజీవనమిచ్చేరు, సమ్మతిలేక జీతా
ము- ప్రసాదమున కేనుదిరినాము, ఎందుకుపంపించినారు - మీరేమిపనిగవచ్చినారు, స
ర్కారు బాకీపైకము -మాచేతబంపితెవచ్చినాము, అర్థము తయురుదెచ్చినారా-లేకన్యర్థము
గావచ్చినారా, వ్యర్థులము మేము కాము- మీయర్థమంతయు దెచ్చినాము, బైతో బైత మీ
రు-మీమాటలు చూడగవేరు, బైతోవారము కాము- మీ భేటికయిటు లొచ్చినాము, లక్షలా
రును తెచ్చినారా-యింకాశిక్షలో వుండమన్నారా, లక్షలారున యివ్వగలవారా- మూడుల
క్షలు మేమివ్వగలము, పంపిన పైకము తెండి - యీపైనతమాషచూడండి, పదివేలు తెచ్చి
నామండీ- యీపైనమాచేత లేదండీ, మగురూరెన్నటులమీరు- మాతో ముందడించుచున్నా
రు, మగురూరమువారంతో మేము-వహ్వామాటలా డెవారము కాము, ధనము మాచేతికివ్వండి
యీ వెనుక ఖైదులోకిపొండి, ఖైదులోకి మేము పోము - మీఖజానాపైకమిచ్చేము, చెల్లించి

రాద్రవ్యమంత-రశీదు తెత్తునని లిపిపరంత, ఉంగరంబు నిడెమంగడు- సుప్పాగు సుదారిపట్టి
రసం నిను, మొహరు జేసి వంటలోన-జన్మస్థాన నాణగుణ నంతో మనుస,

వ॥ ఇట్లు పంబున పైకము చెల్లించి నిలుచున్న రామలక్ష్మణులజూచి తానీషావారు తెచ్చిన పైకము జూచి యాశ్చర్యంబునొంది యేమితలచుచున్నాడనిన॥

శంకరాభరణరాగము-ఆటతాళము.

ధనముచూచినంత తబ్బిబ్బులాయెను తానీషాకును - కనువిచ్చి గర్జించ రక్కసమాయె శ్రీరాముని నాకును ॥ ఆసవిమిట్టించు యోచనబుట్టెను తానీషాకును అతని మోసబుచ్చి పోవ యోచనబుట్టె రాముని నాకును ॥ పన్నీరుగంధము పుయ్యమనసుబుట్టె తానీషాకును ఇంత సున్నమైన దీయము సుబుట్టక పోయె రాముని నాకును॥ పళిడి శాలువ గప్పనిశ్చయముగా దోచె తానీషాకును నుశిమునిన గవ్వలమాటలాడదోచె రాముని నాకును పతితపావనులని మతిలోనె దోచను తానీషాకును- మిత్రులే పుణ్యాత్ము డితడనితోచె శ్రీరాముని నాకును॥ రంగుగ ఇకనైన రశీదు ఇచ్చినె తానీషాకును పొంగుచు నిమిషాన రసీదు వ్రాసిచ్చె రాముని నాకును॥ రాత్రిరె రశీదు రాముడివ్వగలచె దాసునాకును ఖ్యాతిగాను భద్రగిరిస్థిరవాసుడై శ్రీరాముని నాకును॥

తో॥ రామచంద్రుడార్తులవరహాల్ రయమున నెంచకనిచ్చెక- ప్రేమమీర తాను సలామునిచ్చి పెంపుగ వెడలటువచ్చెక ॥ఇది॥ా౭॥ వ॥ ఇవ్విధంబున భక్తార్తిభంజనుండగు శ్రీరాముండు తమ్మునితోడంగూడి తానీషా యంతఃపురంబున పైకము చెల్లించి గోలకొండ రామదాసు కారసీదు ఇచ్చుటకై తానీషా చందంబున రూపంబుదాల్చి చరశాలకుగాను దోష్యగించుసమయంబున రామదాసు మేల్కొని జాము ప్రొద్దుపొడుటగని ఇదివరదాక దేవుండు తనకు సాక్షాత్కరించి రక్షించకపోయెనని నిష్ఠురవాక్యయుక్తంబుగాన ద్విజయుం బ్రహ్మానందుడై ఇట్టి నిర్దయాత్ముండగు నీనామస్మరణంబొనర్చి ఎవ్విధంబున కృతార్థులైరో రామాయని మొరలిడుచున్నారు. కల్యాణి - రూపకతాళం.

ఆదరణలేని నీనామమంత్రము పఠనము ద్రియేమని జేసెరా రామా॥ అహెనేకునాకు నీవు నుడమొప్పడమ యియందైమ విదెలసి మాట్లాడరా రామా- ఆ- పరమ క్రోధి నిన్ను పతితపావనుడవని ప్రహ్లాదుడెట్లు గలచె పరమపావనసీత నడవికంపిన పాపకర్ముననుదయనచ్చెనా రామా-ఆ-పం బ్రహ్మమను మునను పరమేష్ఠియేరీతి ప్రస్తుతియొనర్చినమ్మె పరసతులనకను భంగపరచిన వానిపరలక్ష్మియెటు మెచ్చె రామా- ఆ- ఎన్నగా శబరి యొంగిలి భక్షణము చేసినట్టి వ్యభిచారినీవు నిన్ను నమ్మగా రాదు నిసుదైవమన రాదు నిజము యీమాటరఘురామా-ఆ-ఆదరణ లేనినీ నామమంత్రంబను చునాడే తినిని నుదూరితి- ముద్దుమాటలుగాని మూర్ఖవాదముగాదు మాగవారి నోర్చి తికావుమా రామా॥ఆద॥ ముద్దుమోమిటు జూపుము ద మొప్పతక్షించు భద్రాద్రిపరిపాలకా - వద్దువాక్కృపనేలు రామదాసుతో నీకు వైరమూచలమా రామా॥ఆదరణలేని॥ మ॥ అతికారి న్యూడనీవు నిక్కముగ నత్యాపన్నుడ నైనను నీమతిలో నించుక జాలిబుట్టదిక సేడే దేవు జింతింతునే। గతియే త్రోవ జరంతు నన్యమెరుగం గాంచుటించుని ప్రాపు జో। చ్ఛనిసిం త్రను యెట్లువచ్చిన సరే శ్రీభావనారాయణా॥ వ॥ నీవిట్టి వాడవైనను నాకు నీకంటె నన్యులు లేరుగాన యికనైనా యెటుటసాక్షాత్కరించి మచ్చటలాడవయ్యా స్వామీయనుచున్నారు॥ నాదనామక్రియ రాగము-రూపకతాళము.

మెచ్చైన ఆదికేమిరా కోదండపాణి మచ్చైన ఆదపేమిరా॥ మచ్చైన వదవేమి ముతసుతో నీపాదముల- మరువక ఎప్పుడు నామదిని ఉదువక దలచెద నేను ।ము॥ ఎంతావసెవెడుకొందు ఏమిసేయుదునీ వేళయందు చేతను జేగితి నిన్నూ చేపట్టుకవా (?) క్కదను॥

మ॥ పండ్రెండుయేండ్లాయెనే నను బందిఖానాలోనెవ్వఁడి నల్లులుదోమలచేతనలుగుచున్న దీదేహము॥ ము॥ చైత్రవైశాఖములిప్పుడు చెప్పతరముగాదు ఎండవేసాలు సేయగనాకు జామీనైనయెవ్వరు లేరు॥ ము॥ తానీష గారు వచ్చి కొరడాలతో కొట్టుచున్నారు కాసులు బంధించిన నన్నుకరుణచేసి రక్షింపుము॥ ము॥ నేనొక్కడ మీకున్నంతైన నాపై నెనరు లేదు మాతల్లిసీతమ్మ నైన మనవి చెప్పకేటుపోతివో॥ ము॥ ఒంటరిగా నేనుండెనింటిదగ్గరయెవ్వరు లేరు జంటతో సీతాలక్ష్మణులు వెంటనె కూడి మీరొచ్చి॥ ము॥ వేమారు శ్రీభద్రాచల రామస్వామి మీరిప్పుడు రామదాసుని చెయిపట్టి రక్షింపకున్న॥ ము॥ శా॥ ఏ రాజాలయ సేయగా దలచి నావేమోతలంపైనకా। నీరాదీనులనేచనికు సరిగా నెవ్వో చెగాబోలు నెన్నో రూపంబుల సేయు నీమహిమ లేను కావిర్భగాము న్నెవి। న్నారాతాతయగారి ముద్రయెట్టులైనం దప్పవన్నట్లుగా। గారాజాకభయప్రదానమియ్యరా రామానుహిజాధిపా॥ వ॥ రామదాసు గామసీతానాథునిం గూర్చి నన్ను రక్షింపకున్న భవత్పితృ. మాతృకళత్రభ్రాతృకులంబు దప్పిన వాడవగుదువని యాన బెట్టుచున్నారు॥ పున్నాగవరాళి - ఆదితాళము.

రక్షించు దీనుని రామ రామ మీ రమణితోడు - నన్ను రక్షింపకున్న మీ తండ్రి దశరథరాజుతోడు॥ రక్షిం॥ అరుసమీరగ విభీషణుని బ్రోచితివల్లనాడు అట్లు కరుణించకున్న నుమీతల్లి కౌసల్యాదేవితోడు॥ రక్షిం॥ గిరికొన్న ప్రేమ సుగ్రీవుని బ్రోచితివల్లనాడు అట్లు సిరులివ్వకున్న వీకులగురువైన వసిష్ఠుతోడు॥ రక్షిం॥ అలికులవేణి యహల్యాశాపము బాపితివల్లనాడు - అట్లు కలుషములన్ని బాపకున్న లక్ష్మణునితోడు॥ ర॥ పాపాత్ముడైన యకాసురుని బ్రోచితివల్లనాడు - అట్లు నెపములెంచక కృపజూడకున్న మీ యింటితోడు॥ ర॥ వదలని మీద నేడానలు బెట్టవలసెనేడు భద్రాచలరామదాసుని నేలకున్న మీపాదముల తోడు॥ ర

మ॥ కరి నేలింతివి హాళికెక్కి ద్రౌపదికి కోకల్మెచ్చి ఇచ్చింది వ। బ్బర కాకాసురునింగటాక్షమున చేపట్టి బద్ధు బహో। శంకన్నకా బగినిని తిమ్ముని కె రాజ్యంబిచ్చిత్తల్లళ్లయి। త్తరినన్నేలిననిక్కమీ ధలనంతా భావనా రాయణా॥ వ॥ అనియిత్తెఱంగున మార్గలోకనాథుడగు సీతానాథుడు రక్షింపకయున్న మిక్కిలి వగచి భక్తుండు గావున తన్నుఁ బెట్టియు కడు జ్ఞానస్ఫులంబునంజా మినిను మూరిలిని యపరాధ మున్నహింపి రక్షింపుమని కీర్తించుచున్నారు॥ కాంభోజిరాగము - అటతాళము.

అనబెట్టిననిడుమలపడసిద్దురామచంద్రా - నాపామరత్వము చేత బతిమాలుకొనియెద రామచంద్రా। అ॥ తామసించకనన్ను దయతో దక్క జూడు రామచంద్రా - తడయక మీతల్లితండ్రియానలు దీరె రామచంద్రా॥ అ॥ సేవకుని గ జేసిచేపట్టి రక్షించు రామచంద్రా చెలువుగ సీతాదేవి యాన దీరె రామచంద్రా। అ॥ కోరి కేదయ చేసి కొడసలు దిద్దుమి రామచంద్రా - కోమరొప్పమీకులగురువానయు దీరె రామచంద్రా॥ అ॥ నేసరుంచి నామీద నిరతము బ్రోవుము రామచంద్రా నయము గా సౌమిత్రియాన దీరె రామచంద్రా॥ అ॥ నెడు కమొగ వేగి రక్షించుమి రామచంద్రా - జోడుగ భరతశత్రుఘ్నులాన దీరె రామచంద్రా। అ॥ జతటగి మీ వెంటబంటుగ నేటమురామచంద్రా తంట తేలమి యింటి యాన దీరె రామచంద్రా॥ అ॥ ఆదరింపుము నన్ను ఆడిదాకి దాసుడ రామచంద్రా - వాదేల రామదాసుని బ్రోవుమిక నుశ్రీరామచంద్రా॥ అనబెట్టితిని అయాన॥ వ॥ ఇవ్విధంబున యానలు దీర్పి దుఃఖంబుగొని జీవంబుపిడిచి విపరీత బెండెద ఎన్ని దినంబులున్నను మరణంబు నిత్యంబగుటంజేసి నీరికన్నేనూరక పోవుటలని స్థిరనిశ్చయుండై శరీరపరిత్యాగంబునకు ముందు నారాముని హృదయస్థుని జేసిన ప్రేమ ప్రాపదంబుల బుజ జెడంగాకయని మానసనియమము సేయుచున్నారు॥

ధన్యాసిరాగము- ఆటతాళము.

రామ రామ శ్రీరామ రామా యన రాదా॥ మనసా॥ కామితఫలదుండగు శ్రీ సీతాకాంతుని కన రాదా॥ మనసా॥ రామ॥ సలలితముగ రఘువరునకు సింహాసనమియ్యగ రాదా॥ మనసా॥ కలిసభవాభవహరి జెప్పితి ధ్యానము సేయగ రాదా॥ మనసా॥ బలుడౌ రాముని రమ్మని యావాహన సేయక రాదా॥ మనసా॥ రా॥ ఆదిత్యాప్తుడగు రామునకర్ఘ్యంబీయగ రాదా॥ మనసా॥ వేదవేద్యునకు నాచమనంబును వేగ నియ్యగ రాదా॥ మనసా॥ నాదసుగాత్రునకర్థి మైని స్నానము నర్పగ రాదా॥ మనసా॥ పాపాచ్ఛితభూనిభునకద్భుతవస్త్రము లీయగ రాదా॥ మనసా॥ రా॥ భూతదయాత్మునకు నీవుపవీతంబియ్యగ రాదా॥ మనసా॥ ఖ్యాతిగ దశరథసుతునకు మేల్ శ్రీగంధంబీయగ రాదా॥ మనసా॥ కేతకి సుమములు జాజులు నర్పణ చేతామన రాదా॥ మనసా॥ శ్రీతులసీదళములు గొని యాశ్రితపోషునకీ రాదా॥ మనసా॥ రామ॥ కపిలఘృతంబున ధూపదీపములు గావింపగ రాదా॥ మనసా॥ నృపసత్తమునకు దీపారాధన నిపుడే యివ్వగ రాదా॥ మనసా॥ తపసులపాలిటివానికి నైవేద్యము సేయగ రాదా॥ మనసా॥ కృపణవిరోధికి తాంబూలంబులు నిపుడే నీరాదా॥ మనసా॥ రామ॥ నృత్తగీతవాద్యమ్ముల నాతని తృప్తి సేయగ రాదా॥ మనసా॥ చిత్తజజనకు నిమత్తత లేక నుహత్తియుంచ రాదా॥ మనసా॥ మెత్తని శయ్యయు మేలగు దిండును మెప్పుగ నీ రాదా॥ మనసా॥ ఎత్తరినైనను మరువక శ్రీహరిభక్తిని సలుప రాదా॥ మనసా॥ రా॥ రాముడు కొలువై యుండెడి వేళ పరాకు చెప్ప రాదా॥ మనసా॥ రాముని నామము నేడు రక్షెప్పుడు వేమరు తలచగ రాదా॥ మనసా॥ రామ రఘుగ్రామణి శ్రీ సీతాహృత్తామరసాంతక యన రాదా॥ మనసా॥ శ్రీమద్భద్రాచలధామా శ్రీరామా రామా యన రాదా॥ మనసా॥ రామ॥

ఉ॥ శ్రీదములా శ్రితావనవిశేషవినోదములాగమాంతసంమోదము లబ్జజాద్యమరముఖ్యమనఃకమలార్చనాంతరాహ్లాదములా త్రరక్షణ ... పటుత్వ సమస్తశిష్టకష్టాదము తాదలంపు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా॥ వ॥ ఇట్టి విధంబున నా సమయంబున మానసనియమంబు చేసి రామదాసు గారు మానసపూజ సేయుచున్నారు॥

కాంభోజిరాగము-జంపెతాళము.

సకలేంద్రియములార యిపుడు సమయము గాదు-సద్దు సేయక యుండరే ప్రకటముగ మాయింట పండుగై జానకీపతిపూజ సేయు వేళాయెను॥ సక॥ నిరతమును పదునాల్గుభువనములు కుక్షిలో నిర్వహించెడి స్వామి నీ- ఇక మా హృదయకమలకర్ణికమధ్యమున భక్తి నుంచుకొని శరణాగతత్రాణబిరుదు గలిగిన తండ్రి కరుణించుమని వేడుచు నారసింహ్మదేవునకు పంచామృతస్నానము నర్పించు వేళాయెను॥ సక॥ తళుకుతళుకున ముద్దుగులుకు జిగికుందనపు సరిగంచు వలిపెంగి దొడిగి అలరుఘుమఘుమ పరిమళించు వనమాలికాహారములు మెడను వేసి లలిత కౌస్తుభముఖ్యదివ్యరత్నముల చొకటపు తాళి మెడను వేసి - అలరు దయాపరవిగ్రహునకు భజకీర్తులు నుపారికిసల అర్పించు వేళాయెను॥ సక॥ పదివన్నెబంగరు కోలుదట్టి కట్టి విదియచందురుని గేరు నుదట కస్తూరినామము దిద్ది తామరలను

మమ్ము బ్రోవుటనదములందుకదసిముత్యాలు పాదంసములందెంక్షల్లు మసభా. కము గసునుంచే అదటవడ్డాణములు మెంసూ[illegible] అహారికేసరింప వేళా[illegible] సక॥ కౌమోదకీశంఖచక్రనందకశార్ఙకార్ముకాంచితకరములు శ్రీవించు కనకంపుహారుమంజీరముత్యాల చిక్కిలికడియములిచ్చి శ్రీచక్రాసవేశ్యముద్దుటుంగరములను బ్రియమొప్పపినులందూ మామనోహారునకు పజ్రముల వరకుండలములమరించు వేళామీరు॥ సక ॥ శిరమునను శతకోటిసూర్యులనుమించుభాసురకిరీటముధరించి-హరిపాదకమలమునకును మంచిస్వర్ణంపు పుష్పములను బూజచేసి - పురుధూపదీపనైవేద్యతాంబూలాదిసకలోపచారమొసగి। సరసభద్రాద్రీశునకు రామదాసుండు సాష్టాంగమొసరించు వేళామీరు॥స॥

వ॥ ఇవ్విధంబున దేహేంద్రియప్రపంచంబులమరిచితన్మయత్వంబున రామదాసుగారు మానసపూజగావించుచుండ చిరసాలకువచ్చి శ్రీరాములు దాసుని జూచుటయెటువలెను॥ నాదనామక్రియరాగము-ఏకతాళము.

రామదాసునిజూచిరీ రామలక్ష్మణులు॥ రామ॥ రామలక్ష్మణులు రాజుకు చూకలు-తామేమొసగకుదయతో రాగా॥ పరమభక్తుని చరణయుగ్మమున।బరువుటవేసిన మురుకుసంకెళ్ళను। యిరువది నెళ్ళను బెరిగినగోళ్ళను। వెరపుగనాతని శిరము జెంటు[illegible]కలు। [illegible] బడికరమున సూత్రము సొరిలిన గాత్రము చరిలోదగ్గిర। గరళము[illegible]కొని హరిహరి [illegible] మెరుకలేక సేథరబవళించిన॥ రా॥ అన్నదమ్ములాపన్నరక్షకులు పన్నగాగోపన్నయున్నతీర్లన్నియు [illegible] కన్నులనీరిడి అన్నలక్ష్మణునాతిన్నగలోపలపన్నసుపునజనిగిన్నెషంబునుమన్నగలపియుతన్నుమొరగి రా। [illegible] పన్నగాంగజుడు గన్నన జేయగ జెన్నలరుచుహరి॥ రామ॥ గిరిసిభమగు కరముయిచుసరసికి। సరగున జని జలమగుడుగ దాగియు। తిరిగెను తమకరిని [illegible] । దురుసుగ నొడసినకరకరనొండుమకరిహరిహరియనిపరిపరివిధము [illegible] గసరిగసి। [illegible] గమకరిశిరహారమొనరించియు। [illegible] లేక [illegible] సెలినహరి॥ రామ॥ [illegible] డుమరివాలితా। [illegible] వేగితనపురము విడిచిబలు। [illegible] గానతమ [illegible] పుడు। సరగున నాతని వెరపుకుమనిచని। హరిహయపుత్రుని బరిమార్చియు। హరిరాజ్యంబున గ[illegible]నొసగియాత్తరేని గాచినట్టుల యురగేశుండౌవరలక్ష్మణుడు సు[illegible]రిగోపాలుడు రామదాసునిజూచిరీ॥ రామ॥ తో॥ జగపతిబ్రోచినఘనుడగు రఘుపతిగరళపుగిన్నెను వేగానిజదాసుని కటు దెలియక ముందుగనెలపైద్రోసెను బాగా॥ ఇది ॥ రక్షీదు చేగొని తానీషచందము రాములు వేషము దాల్చెక వశిక్షను జెగోపనను న్నబందిఖానవాకిటనిం[illegible]॥ఇది॥[illegible]॥ రామలక్ష్మణులు గోపభక్తిరయమున మెచ్చిరి వేగా। [illegible] రామదాసుడని [illegible] పిలిచిరి

బ॥ గా॥ఇది॥౧౦౦॥ రామదాసమ్ముక్తిపైకమౌతానాయెనుయిదినుము ప్రేమ
తో యిచ్చెదయిత్రిపురసీతను ప్రియమునొడచేకొనుమా॥ఇది॥౧౦౧॥ ఇటువి
యావచనము చెప్పిరసీక రామదాసుకునూపటుతరముగయా రామలక్ష్మణులు
పనగిరదృశ్యముగాను॥ ఇది॥ యీతీరంతర్ధానమైనగోపన్నహితమతితోనం
చెరసీలేశుదుజేసిరచేసనిశ్చిత్రమందధ్యానించె॥ఇది॥౧౦౨॥

వ॥ ఇవ్విధంబునభక్తవత్సలుండగుశ్రీరామచంద్రుండు లక్ష్మణసహితుండై నిజదాసుండగుగోపన్నయొక్కశ్రమనివారణమగుటకుదనకృత్యంబులొనర్చియంతర్హితుడైన రామదాసుగారియమానుషకృత్యంబులొనర్చుటకునీకంటెసమర్థులెవరునులేరునీమాయయిట్టిదనిదెలిసి వర్ణించుటకు బ్రహ్మేంద్రాదులకుందరంబుగాదు నేనెంతవాడను కాబట్టినన్నుజడుండని విడనాడక కాపాడుముసీతాయనినాయకా యనివినుతిసేయుచున్నారు.

కల్యాణి-రూపకం. ఏమయ్యారామ బ్రహ్మేంద్రాదులకునైననీమాయదెలియవశమా-కామారివినుతగుణధామకువలయదళశ్యామననగన్నతండ్రి రామా॥ఏ॥ సుతుడనుచు దశరథుడు హితుడనుచు సుగ్రీవు- డతిబలుండనుచుకపులు- క్షితినాథుడనుచుభూపతులు గొలిచిరిగానిపతితపావనుడనుచు మతిదెలియలేరైరి॥ఏ॥ చెలికాడవనుచు పాండవులు రోధివటంచునలజరాసంధాదులుకలవాడవనికుచేలుండుసెరిగిరిగానిజలజాక్షునిన్ను సేవింపలేరైరి॥ఏ॥ నరుడవనినరులుత్తమవీరవనుచుయాదవులువరుడనుచు గోపసతులు కరివరభద్రాద్రిపురనిలయరామదాసపరమాత్ముడనినిన్నుభావింపలేరైరి॥ఏమయ్యా॥

చ॥ హరునకునవ్విభీషణునకద్రిజకుందిరుమంత్రరాజమై। కరికినహల్యకుంద్రుపదకన్యకునార్తిహరించుచుట్టమై। పరగినయట్టినీపతితపావననామమునాదుజిహ్వపై। తిరముగనుండజేయగదెదాశరథీకరుణాపయోనిధీ॥ వ॥ఇవ్విధంబునరామదాసుగారుశ్రీరాముని మహిమనువర్ణనంబుసేయుచుతన్మయత్వంబుననుండునప్పుడు. ద్వి॥ అంతటతానీషాయు దరిపడిలేచి-చింతగూర్చినమదిసేవజేర్చుచును-పువ్వుబోణినిజూచిపొలతిరోజనుము-యెవ్వరోవచ్చినదెరుగలేనైతి- గురిగియుండితివేనియిప్పుడేవారి- చరణాంబుజంబులుసరగునబట్టి-కరమర్థిపూజించికరుణవడయుదును-రామజాలుగారుయీమహిమెన్నవారు-వైకుంఠవాసులువచ్చిరిచేడు-తాలుడంచననైతితనరగానిప్రటు- వేగగాదననైతిపొంగినన్నైతి- ప్రాసియిచ్చెదరసీతోసాధులార-వాసీమిరగదెల్లవారగాననుచు- ననైతిసేడాలనపగాథనైతి-నమునేమందునోనలినాయతాక్షి॥ వ॥అనిమరిన్నిమనుచున్నారు. కన్నడ-ఏకతాళ.

కలనిజమాయనే॥ లోకలికిరోపిన వె-కలనిజమాయనే॥కల॥ చూపులకుబాలులేసాగనైనశైమతులే-శేషనరారెడిరాణిమహామదులె॥కల॥ నామదిలోననరులనగారెతమహిలోనేవారుగనివారలే॥కల॥ పురుషులుచూడగపురాణపురుషులె- మర్యాదలేదేమిహానుభావులే॥కల॥ దాశజవానులెజాతికపీరులె-వాసవవినతులెవారిజనేత్రులెగకల॥ భద్రాద్రివాసులె భవ్యయశోద్భాసులె-భద్రాత్మరామదాసపాలితచిద్విలాసులె॥కల॥ ఆనందభైరవి-ఆది.

తెలియకనేమోసపోతినీ-దేవదేవుండనితెలియగలేనైతినీ॥ నలినాక్షివినవెసెలమగుశ్రీభద్రాచలధాముడైనరామలక్ష్మణులు॥ తెలి॥ నిశ్చలముగవివరించనైతినిబాలనిశలోద్వారమందునతలపగొట్టుసబిప్రాగసామాన్యులనిసెనెంచుకొంటి.। తెలి॥ రక్షించువానిసేడనైతినీ-ద్రవ్యాపేక్షగల్గినవాడనైతినీ-తిక్షణమునవారుతలచెహస్తిన్-ధ్వజవ్యసుగన్నాసగినసాక్షాత్కారులను-పక్షమునరుణాకటాక్షవీక్షణాలకారదానవకత్ససజ్జనప

త్రిభువనాంతకుఁడనుశోధించుమనినదే॥ తెలి॥ కనకాసనమియ్యవైతివి-॥ కస్తూరిగంధము బూయవైతి
వి-ధనము జూచి మోహమునఁదప్పితివైతివి-మనమున నతఁడాదిదేవుఁడనుచు భక్తివినయపూ
ర్వకముగ సుభోగడుచు వేగమున శ్రీపాదపద్మముపైనరుమీరఁగఁబట్టుకొనిన యన్నెలుకొమ్మ
నియుడుగవైతివి॥ తెలి॥ పసిడిశాలువగప్పనైతివి- మంచిపన్నీరు నేజల్లనైతివి- విశదముగా
లంకవేగ మెక్కపతోనుదశకంఠానుజునకుమసలకనొసగియు-శశిముఖిసీతతో భద్రాచల
మున-వసియించి వేడుకవసుధలోపల-రామదాసుని బ్రోవఁగ నేలిన రామచంద్రుని॥ తెలి॥

తో॥ అనితవసతితో తహతహపొందుచు అప్పుడువుదయమహాత్మ్యన్నె గొంకితెచ్చిన
యారామదాసునకొలువుకు రాకటుమున్నే॥ఇది॥౧౦౪॥ ఆమాటలువిని యతిరయంబునను
అక్కన్నమాదన్నగారు-రామదాసునిదగ్గిరబోయిరయముననిట్లన్నారూ॥ఇది॥౧౦౫॥ ఇగపు
గనికై రామలక్ష్మణులు యీగోల్కొండకువచ్చి- అరులక్షలు మైకము సరిగా అరతేకనుచె
ల్లించి॥ఇది॥౧౦౬॥ రశీదందుకొని వెళ్ళిపోయిరంటరా త్రివేళ నేవారూ- విశదముగామిమ్మున
దెమ్మనెను వేగమె తానిషాగారూ॥ఇది॥౧౦౭॥ అనియిటు దెల్పుచు కాళ్ళగొలుసులు ఆశ్ర
యమువదిలించి-కనకపల్లకిలోనుంచి దెచ్చిరి నిడుసంభ్రమమునను నుంచి॥ఇది॥౧౦౮॥ కొ
లువుకొచ్చి తానీషా గొబ్బున గోపన్నను దాఁజూచెను- నిలుకొని తన చెయ్యెత్తి సలాముని నీవెధ
న్యుఁడవని మెచ్చెను॥ఇది॥౧౦౯॥ వ॥ ఇట్లు కొలువుకూటంబునకువచ్చిన గోపన్నగారికి తగిన
మర్యాదలుచేసి తానీషా సర్కారు మైకము చెల్లి యందుకై వారిచ్చియ్యవలసిన రశీదా రాత్రికాలంబు
న రామదేవుని చేతయిచ్చినదంది యాపిస్తప్రతి నొందిగ శీఘ్రదీసుకొనుటకై రామదాసుగారి
నివేదుకొనుచున్నారు॥ సౌరాష్ట్రి - ఆది. రామదాసుగారు రసీదందుకొండి-
శ్రీమదీన శ్రీరామలక్ష్మణులుతామె వచ్చి ద్రవ్యము చెల్లించిరి॥ రా॥ ఎంతపుణ్యమతివో ఈశ్రమ
మెట్లు సహించితివో-ఇంత వాఁడవని యెఱుగక చేసితి నెంత సాంచకము పరమదయాళో॥ రా॥
తప్పులెన్న బోకు ఇక మీఋణమెప్పుడీర్చెదనో- కప్పబోసిధన మొప్పగించికన రెప్పపాటునను
చెప్పకపోయిరి॥ రా॥ కానరైతి మున్ను ఇంత ధనుఁడవనుచు నిన్నుమానుచలముకృపమాది
లోనుంచి సన్మానముగాననుసరగునబ్రోవుము॥ రా॥ తుంకజాతిగనుక నేనుతుచ్ఛబుద్ధినయి
తి-నరహరిభక్తుఁడవని నిను దెలియక పరిపరివిధములబాధలఁ బరచితి॥ రా॥ రామదాసువనుచు
తెలియక రవ్వ చేసినాను- శ్రీమద్భద్రగిరిధాముడైన శ్రీ-రామలక్ష్మణుల కేమికడపాత్రుమె॥
రామ॥ తో॥ రామదాసువని రంజనసేయక రచ్చలబెట్టితి నిన్నూ-నీమహిమచే శ్రీరాముల
దా-నిత్కింపజేసితివి నన్నూ॥ఇది॥౧౧౦॥ అనియిటు తానిషా రామదాసుని అతిశయముగ ప్రా
ర్థింపగ-విను ధన్యుండవు యనుచు తానిషకు హితము దాసుడు చెప్పెను॥౧౧౧॥

వ॥ అనియివ్విధంబున ప్రార్థనాపూర్వకంబుగా విన్నవించుచున్న తానీషా జూచి గోపన్నగా
రిట్లనుచున్నారు. నాదనామక్రియ-రూపకం. ధన్యుఁడవు తానీషా నీవున్నన్న-గన్నయ్య
పదములు కనులగన్నావు॥ధ॥ నిన్నటిరాత్రి వారూ వచ్చి యెన్ని ముచ్చటలాడిపోయినా
రు-యెంత చేసినగాని రారూ నీవు-పుణ్యమూర్తిని కనుకపొడజూపినారూ॥ ధ॥ ధన్యుఁడవుగో
పన్న నీవూ-నాదాశరథికి నిజదాసుడైనావూ-నామాన్యుడని యెంచకొంటి- శ్రీరామచం
ద్రుల సేవలగంటి-ప్రేమతో సేవించుకొంటి-నేను పామరుడై మిమ్ము బాధింపుచుంటి॥ధ॥ ఏ
మిపూజలు చేసినారూ-మా స్వామి భద్రగిరిధాములమీరూ-ప్రేమతో సేవించినారూ- శ్రీరా
ములకృపగల్గి రంజిల్లుచుండు॥ధ॥ మైకము దీపుకపొండీ- భద్రాచల రామదాసుతై పట్టణమే
లండి-అయిన దెల్ల వేడుకొంటి-అనుదినము రాముల నర్చించ-డీ॥ధ॥ ఏటిమాటలు పలికేరూ
నాకేటికి రాజ్యము బుజములో నేమీరూ-మేటిజన్మము ఎత్తినారూ- మీసాటివారలెయీజగమున.

నతేహా॥ భ॥ భద్రాచలమునందు ప్రకటించిమి-రామభద్రునకు స్థిరాగ గాంచినమో మద్రాసాని
ల్ చేకొనుమి-శ్రీభద్రాద్రివరరామదాసుడై తనుమి॥ భ॥ వ॥ అనిన రామదాసు గారు
యేమనుచున్నారు. నాదనామక్రియ-ఆది. దర్శనమాయెను శ్రీరాములవారి-సన్నిధి
మాయెను-దర్శనమాయెను ధన్యుడనయితిని-యురమునందు సిరి మెరయుచున్నవాని॥ ద॥ ర
ఘులకు యోగిప్రభులకు నయినను-యత్నముఖుడై యానననుజూపనివాని॥ ద॥ కండక్రొవ్విన
తనుమరచువానితల-చెండెదననికోదండమెత్తినవాని॥ ద॥ పరమభక్తులకెల్ల సిరులొసగెడు
వనికొమ్మునదానకంకణముగట్టినవాని॥ వ॥ స్థిరముగ భద్రాచలరామదాసునిసరసిబ్రోతును
నినుపదాల్చినవాని॥ ద॥ వ॥ అనినవిని తానీష రామదాసు గారితో నేమనుచున్నాడు.

తో॥ ఎంతో యిడుము లిట్టితియిక నన్ని మొత్తముని కృపనూ-వంతుగ రామునికి యి
చ్చిన హొన్ పడిగమచేకొమ్మనెనూ-ఇది-౧౧౨- భద్రాచలమున నెప్పుడుని చ్చెదవాగు
గమాన్యముగానూ- ముద్రనిశానితో యస్తాన్ చేకొనుమనుచుమతో చెల్ జేయు నెనూ-ఇది-
తానిషు చెప్పిన మాటలు విని యారామదాసుండనెనూ- మానవులో మము దీపించు దే
వాకి సంతులుఅనెనూ- ఇచ్చిన మాన్యము వరపతి న్ని యునింపు గరఘుపతికనెనూ నిశ్చలభ
క్తి శ్రీరాములపరుపకు నీవు ధన్యుడనిచనెనూ-ఇ-౧౧౪.

వ॥ ఇట్లు తానీష గారు రామదాసు గారిని అనేకవిధంబులం బ్రార్థించి రామలక్ష్మణులకు
తనకు చెల్లించిన యారులక్షల సరహాలును విశేషవస్త్రాభరణంబులొసంగి వంపుచ్చుకొని ప
రివారజనంబులతో భద్రాచలంబునకుబోవుచు నామకీర్తనంబు చేయుచున్నారు॥ శ్లో॥ శ్రీరా
మా రఘునందన రఘుపతీ సీతామనోనాయకా। కారుణ్యాభయదానహస్తవరదా కాకుత్స
వంశోద్భవా। దారిద్ర్యాంధతమిస్రతాపసహస్రవాతత్త్వాబ్ధి చంద్రోదయా రారా నా మదిలో
వసించి కృపతో రక్షింపరా ప్రాముక్కెదరా। నాదనామక్రియ-ఆది నినునమ్ముకున్నవా
డరా-వోరామా। నినునమ్ముకున్నవాడననుపసులవేడనీయకమున్నవజేసి పాలించవే ఓరా
మా॥ నిను॥ గతిమాలి వ్రతము చెడుటకు గాని యింకేమి సుఖము-ఓరామా॥ ని॥ మానము విడి
చి కసుమాలపు పొట్టకొరకై-మానవుల వెంబడించుటసే-ఓరామా॥ ని॥ సత్తువచే రక్షించే చతుర
త నీకున్నప్పుడే- మటచలింపనేటికే ఓరామా॥ ని॥ సతతము శ్రీభద్రాద్రిస్వామి శ్రీరామదా
సపతివైన న్నాదరించవే-ఓరామా॥ నిను॥ సీ॥ సకలభూతవ్రాతసఘవిధ్వంసంబు
రామతారకమంత్రరాజమరయ। సకలరక్షోవిఘజాలనిర్మూలంబు రామతారకమంత్రరాజ
మరయ। సకలపురాణాదిసన్నుతతత్త్వంబు రామతారకమంత్రరాజమరయ। సకలతీర్థామ్నా
యసారసంగ్రహమైన రామతారకమంత్రరాజమరయ। సకలమునిజనచిత్తాబ్జసారభృంగ।
మైన శ్రీరామనామంబునను దినంబు। స్మరణ సేయుడి జనులార సత్ఫలంబు। రామతారక దశర
థరాజతనయ॥ వ॥ ఇవ్విధంబున రామదాసు గారు మార్గము పట్టిపోవుచుండ కొంత దూ
రంబునకు భద్రాచలంబు పైగోపురంబు దృగ్గోచరంబగుటయు సతతంబున నిట్లు వర్ణింపుచు
న్నారు. ఆనందభైరవి-రూపకం. కలియుగవైకుంఠమూ- భద్రాచల- నిలయము నే
డంతనూ॥ అలివేణులార మీరానందముగ వేగ-విలసితమైనట్టి వేడుకజూడరె। కలి॥ కాంచన
ప్రాకారములూ-వాటికి కెంపు మించిన ద్వారములూ-వజ్రములు చెక్కించిన స్తంభములూ పగడ
పులభ్రమించిన ద్వారములూ-ఆంచయానమరియేంచలేనుగదె- మంచిపచ్చలు గూర్పించి
నవాకిండ్లు। కలి॥ బంగారు గోపురములూ-కోవెలలు వెలుగు సుమాణిక్యములూ- భేరీమృదంగా
దినాదములూ-భాగవతుల సంగీతకీర్తనలూ-రంగైన కల్యాణరత్నమంటపములు-శృంగార
మనిచెలి నీ విన్నవింతు॥ కలి॥ తీర్థైన పురవీధులూ-సాగసైన కోనేర్లు తోపాయములూ। సకల

ఫలితగ పుష్పపత్రములచేతను-ఆ పుష్పములు పరిగంధస్వానివాసనలచే-సరసిజాక్షులవాసనలచే గో దా-వరీస్నానమునఁ బవిత్రులై యొప్పినది॥కలి॥ పక్వ ఫలపుష్పములు-పట్టణమందు పి క్కటిల్లఁగ నీతులు-బ్రాహ్మణులమకుటములతో పూజలు-శివశాస్త్రతాత్వికవైష్ణవులు-గ్రహు. నవారనికళ్యాణ జాడ లై యెక్కువై పుణ్యమేమని తెల్పుదు॥కలి॥వానూత్నులాడఁగ నూ-సీతను గూడి హేమపీఠమునందుననూ-పూర్ణాకళ జమోమున వెలుంగఁగనూ-హరి నామము లుప్రేమతో గానవగనూ-ప్రేమచే భద్రాద్రి రామదాసునేలు స్వామి శ్రీకోదండరాముని వాసము॥కలియుగ॥

వ॥ఇవ్విధంబున స్తుతియించుచుండఁగ నతనిని బట్టి శోధించుచుండఁగా నందరుచో రులు యితండు హైదరాబాదునుండి తానీషవద్దనుండి శ్రీరాముల కైంకర్యంబున కై ఏ శేషద్రవ్యంబుగొనిపోవుచున్నవాఁడని యడ్డగించుతరి రామదాసుగారు చో రులువచ్చినసందడి యెఱింగి తంబురచిటితాళంబులుధరియించి రాముఁడే దైవ మనినమ్మియున్నవాఁడుగాన నీచోరులచే నాపదరాకుండఁగ నను నీస్థలంబున జే ర్చుమని రామకీర్తనంబు చేయుచున్నారు॥ నాదనామక్రియ ఏకతాళము.

పాహి రామప్రభో పాహి రామప్రభో పాహి భద్రాద్రి వైదేహి రామప్రభో॥ శ్రీమ న్మహాగుణస్తోమాభిరామ మీ-నామకీర్తనలు వర్ణింతురా ప్ర॥౧॥సుందరాకారమ నందిహో ధ్ధారసీ-తేందిరాసంయుతానంద రామప్రభో॥౨॥ఇందిరాహృదయారవిందాధిరూఢా-ఇం దిరాకారసానంద—౩॥ఎందు నే జూడమీసుందరానందము ల్కందునో కన్నులింపొంద—౪॥ పుణ్యచారిత్రలావణ్యకారుణ్యగాంభీర్యదాక్షిణ్య శ్రీరామచంద్ర ప్రభో॥౫॥ కందర్పజనక నాయందు రాజిలిన దా-నందుకై పూజలందు—౬॥ అందుగా జెవులకున్విందుగా నీకథల్-కందు గామిమ్ము సొంపొందు—౭॥ వందనము చేసి మువ్వలందరువదునుసైరి- విందువై నట్టిగో విందా—౮॥బృందారకాదిసంద్బృందార్చితపదా-విందసందర్శితానంద—౯॥ తల్లి విన్నివ మాతండ్రి విన్నివె మా-దాత వున్నివె మా భ్రాత—౧౦॥ ఎల్లవాధరులైనగొల్ల భామలగూడి యుల్లమలరగను ఆడిల్లు—౧౧॥మల్లరంగంబునం దెల్ల మల్లుల జెరిచి- యల్ల కంసుని చంపు మ ల్ల—౧౨॥కొల్లలుగ నింటింట వెల్లి విరియగ చేసి-సల్లాపముననక్రీడసల్ప—౧౩॥ తమ్ముఁడు న్నీవు పాశ్వమ్ములం జేరి వి-ల్లమ్ము లెక్కిడి పెట్టి సిలుపు—౧౪॥కమ్మకొని శత్రువులు మా మ్మ నుచుమ చ్చేరుచు-వామ్మైనబాణములిమ్ము—౧౫॥ రమ్మునాకిమ్మభయమ్ము నీపాదముల్ - నమ్మినానయ్య శ్రీ రామచంద్ర ప్రభో॥౧౬॥కంటిమీశంఖము గంటిమీ చక్రము గంటిమీ పాదముల్ గంటి—౧౭॥ వింటిమీ మహిమ వెన్నంటి యమ్మునీవు- జంటగారయ్య నా వెంట రా—౧౮॥మేము మీవారమై నాముంరక్షించుమ-న్నాము జాగేల శ్రీ—౧౯॥ నాతునోపిథపై ప్రేమతో నుండుమీ-భూమిజాసహిత జయ—౨౦॥ మీమహత్త్వంబు విందేమనన్నునంది చే షంబు లేమి బుట్టు స్వామి—౨౧॥ ఏమిరా యెన్నమీకేమి నేరమ్ము జేసేము గాకున్న కూర మి—౨౨॥శ్యామలసుందరంకోమలం జానకీ కాముకా ఫ్యాంభజే—౨౩॥ కామితార్థమ్ములిచ్చే మహాత్మ్యమ్ము సినా మెుగాలించి నాస్వామి—౨౪॥ కామితప్రదుడవై ప్రేమతో రక్షించు-స్వాకేతపుర—౨౫॥అన్నరావన్న నీకన్న నామీద నె-మున్నవారేరి నాయన్న—౨౬॥ నన్నె గానీ మరియున్యులం గానగ-గన్న తండ్రివి మాయన్న—౨౭॥వెన్నదొంగిలితిన్న చిన్ని కృష్ణ మ్మని నిన్నెన్న గావశమె రాజన్య—౨౮॥ఎన్నెన్నొ జన్మముల నెత్తజాలగ నిక- నిన్నె నెమ్మది నివసించు—౨౯॥ఎన్ని విధములనైన నిన్నె నమ్మిన వాని- మన్నించి జయ జేయుమన్న—౩౦॥

పన్నగాధిపశాయిభావనాతీతసం-పన్నా నామము వినిపించ్న=౩౧॥ ఏవేవాక్యంబు మీ పాటిదై
వంబు మమ్మాతికి నిభువిశేష మేటి=౩౨॥ పాడుచున్న మిమ్ము గొనియాడుచున్న మోదమున వేడు
చున్న మమ్ము గాపాడుము=౩౩॥ వేడుకొనగా నేనీజోడు కాడును నీవు కూడి రారాయ నాతోడ
రా=౩౪॥ వేడు నీకో రెండు చేడె గా జేసి కా-పాడ రాకరి నేలు జాడ=౩౫॥ మూడు మూర్తుల
ధామమూలమై చెప్పు ... తులవిన్నాడ=౩౬॥ చూడు మీ భక్తులను గూడు మీరిపు
...రాడు మీపల్లె గోవింద=౩౭॥ పుండరీకాక్ష మార్తాండవంశోద్భవా- ఖండ...స్తుత్యకో
దండ=౩౮॥ కుండలీరాజ భూమండలోద్ధరణ పా-షండ జనహరణ కోదండ=౩౯॥ నిండు మ
యశోద నాయందు ... నీ-దండికా పాదుకొ దండ=౪౦॥ జాతకాతూహలం సేతుకృ
... -పూతసీతాపతే ...=౪౧॥ పాతకులలో మొదటి పాతకుడ నావంటి పాతకుని
గాచు టెఖ్యాతి=౪౨॥ భూతనాథుని విల్లు ఖ్యాతిగా ఖండించి సీత గైకొన్న విఖ్యాత=౪౩॥
పూత సాకల్య ... నాశ ... సం-భూత నా సీతా సమేత=౪౪॥ జాతినీతులు లేక భూతలం
... కులబరి మాన్పు సేత=౪౫॥ ఎప్పుడుం గంటికి రెప్పవలె గాచిన-నొప్పె ప్ప
గా తావు మాయప్ప=౪౬॥ ఏ... దయామోదయాంభోనిధే యేదిలే దయ్యా నామీద=
౪౭॥ వేదశాస్త్రపురాణ విఖ్యాతి చేమించు-నా సత్స్వరూపమైవట్టి=౪౮॥ ఘోర రాక్షసగ
... భగో-దార ... సాంద్ర విస్తార=౪౯॥ మోదమున నీవు నన్నాదుకోవయ్యా
గో-దావరీతీర భద్రాద్రి=౫౦॥ నీదు బాణంబులన్నాదు శత్రుల బట్టి బాధింపకున్నావదేమి=
౫౧॥ ఆది ... రాత్మ ... నడవ నుచు వాదింతు నేడు జగన్నాథ=౫౨॥ బాలదేమిప
... ముఖతో సాటిపదునాల్గు లోకంబులను గూడి=౫౩॥ ఏలయీలాగు జాగేల చేసేవు
మమ్మేలకోవయ్య మా పాలి=౫౪॥ పాలు వెన్నలె ముచ్చిలించె నంచు యశోద రోలగట్టిన
మాయజాల=౫౫॥ కొల్ల ... బల్లెపల్ల వాధరులతో- ... బిల్లి గను రాజిల్లు=౫౬॥ బా
లి ... నగులైన సీజాల ... శాలియా నిను ... బాల=౫౭॥ మేలోర్వలేక బలు
జా పిబడి తిరుగుదుర్గాలను భేదించుమయ్యా=౫౮॥ సాలభంజకసదృశమ్ములంబు జేయగా-లిలి
... పాల=౫౯॥ ... లోకైక కోలధర గోపాలంగ మాల సేసి ... పాల=
౬౦॥ శీలమైన యా ... పాదములు సోకి-నెలత యైమిమ్ము మదివలచె=౬౧॥ వినవయ్య మ
... కొనవయ్య తప్పులింక నవయ్య సత్కీర్తి గా రుచు=౬౨॥ దానధర్మంబులుంద పజపంబు
... నీనామకీర్తన ... రావు=౬౩॥ మానావమానములు మహిని నీపై యుండ నీయెడను
... కేల=౬౪॥ జ్ఞానయోగాభ్యాసములను ... కావందవమయుడనై నావు=
౬౫॥ భాసురవంశ ... మాన ... డనై దానవుం బరిమార్చినావు=౬౬॥ అణురేణు ప
రిపూర్ణుడవు ... నామన ... -వసుదేవకీ తనయ=౬౭॥ మాన్యమైయా ... దాన్యమై
... మూర్ధన్య=౬౮॥ నిత్యమై సత్యమై నిర్మలంబైన యాదిత్యవంశో
త్తంసమైన=౬౯॥ సిద్ధమై మీకథ ... సజ్జన ... యుండును దివ్య=౭౦॥ గట్టి
గా నీవు నా పట్టుగా ... నా-నట్టుగా మమ్ము చేపట్టు=౭౧॥ దిట్టయగు తాటకను గొట్టి వేగ
ము గాధపట్టి యొగము గాచినట్టి=౭౨॥ చుట్టుకొని కాళింగు దట్టుపాటు సమసేయు పట్టుకొని
తలకెక్కినట్టి=౭౩॥ సతతము ... నిన్ను మిమ్మి-మ్మంతునో జానకీకాంత=౭౪॥
... మున మీపాదచింతనము సేయనా-వంతలన్నియు మాను ...=౭౫॥ వింత గాదయ్యో
... నంత వాడా ... గా పంతమున నమిమ్ము భావింతు=౭౬॥ శాంతమూర్తిం గవయాకాంత డవని
జాలసంతతంబున సన్నుతింతు=౭౭॥ అత్యయంబైన నీకుక్షిలో లోకముల రక్షించితి విలక్ష్మ
వక్ష=౭౮॥ దంతివత్సల భక్త ... మణి ... -మంత యమునీ పుర...తు=౭౯॥ పక్షివాహ

నశత్రుఘ్నునైన నా నన్ను రక్షించు మోక్షప్రదాత=౮౦॥ రక్షించుసజ్జనుల శిక్షించుచు దుష్ట
శిక్షింపుము నిరతమొప్పుచు=౮౧॥ శ్రీకరుడవై జగత్రాణము సేయఁగా- రాక్షస శిక్షణ
=౮౨॥ లక్ష్మీనాథ భక్తపోషణ సుధాస్పష్టి ఏలా-కక్షయంబుగ కటాక్షించుము=౮౩॥ రావయ్య
అభయంబు ఈవయ్యా స్వామి నా-నీవె నా గతి దేవరాజ=౮౪॥ కావు కావుమటంచు గజ
రాజసురుడు రాగ-కాచి రక్షించి రావయ్య=౮౫॥ దేవదేవోత్తమ నాదేవేంద్ర ప్రసన్నతా-కా
వవే నన్ను శ్రీ=౮౬॥ భావజ జనక నా బాధల నెల్ల యువ-నాశ్వ యేకధంబు సైన సేలు=౮౭॥
శ్రీవైష్ణవులపాలి చింతామణి విచార-సేవకునికై కొనికరుణ సేయు=౮౮॥ భావమున మము భ
క్తసేవించు సుజనులకు కైవల్యమొసగు శ్రీ=౮౯॥ గోపాలబాలుగను గూడియావుల వెం-
యోగవరోద్ధారకుడవై న=౯౦॥ నాపాలి శ్రీరామభూపాలక నన్ను- కాపాడవయ్య గోపా
ల=౯౧॥ సారమౌ శౌర్యవిస్తార వరా సుందరాకార సత్య క్షమమందార=౯౨॥ శరణాగత త్రా
ణబిరుదాంకితుండవై న-వరమున కొసగుమే మరక=౯౩॥ శ్రీరామరామేతి శిష్టమంత్రము సా
రె-సాకకు సురరాజదానవ దివ్యా=౯౪। శ్రీరామ నీనామచింత నామృతపాన సార మేనాడు మది
గోరు=౯౫। చేరిమీ పాదపద్మారాధనము సేయ గోరినానయ్య శ్రీ=౯౬। ఘోరరాక్షసగ
ర్వహా విశ్వభర్తా భూరిగుణసాంద్ర విస్తార=౯౭। వరారీచ మాయాని వారశరసంధాన
ధారుణీశ సుయాగవిహార=౯౮। స్పర్శవేరక్షయం పాతిమా కొసగి నన్నరసి పోషింపతగవ
య్యా=౯౯। పరధనంబులను పరస్త్రీలనాపేక్షించు నరులకబ్బనె మోక్షమరయ రామ।౧౦౦।
కామాది దుర్గుణస్తోమంబడంగమీ- నామామృతమొదికుఁటి స్వామి=౧౦౧॥ దు
ష్టులగు దానవుల నష్టంబు కా జేయ- బుట్టితివి కౌసల్యపట్టి=౧౦౨॥ కష్టపడితేన
య్య నీకృష్టార్థ రామ నా- కిష్టసంపదలిచ్చి యేలు=౧౦౩॥ కేశవా యని భవపాశ
ము ల్బాలగు సర్వేశ కోటిశశి ప్రకాశ=౧౦౪॥ నారాయణా నీదు నామామృతం
బెప్పుడు పారాయణము సేయ దయ సేయు=౧౦౫॥ మాధవా యనుచు మిమ్మో
దము నమ్మము గొల్చు సాధుసజ్జన దయాంభోధి=౧౦౬॥ గోవింద గోవింద గోపా
లకృష్ణయని గోపకులు గానియాడు గోప=౧౦౭॥ విష్ణు నా సరవర్తి ఘనా తెల్వ
భూయిష్ఠ నానిర్మితం కృష్ణ=౧౦౮॥ శ్రీధరా శ్రీకరా శ్రీనారసింహ గంగాధర
స్తోత్రశుభానంద=౧౦౯॥ మత్స్యమై జలధిలో జొచ్చి సోమకుల ద్రుంచి- తెచ్చి వేద
ముల బ్రహ్మకిచ్చు=౧౧౦॥ కూర్మరూపము నొంది కొండ మూపున దాల్చి కూర్మితో
నమృతంబు కూర్చు=౧౧౧॥ వారాహరూపమున వసుధ గొమ్మున నెత్తి సుజన
రక్షించు దాశరథి=౧౧౨॥ శరణన్న ప్రహ్లాదు గరుణించి రక్షింప- నరసింహ
మూర్తి వైనట్టి=౧౧౩॥ వామనత్వమున భూదానమడిగియు బలిని- భూమిక్రిం
దనడంచి ప్రోవు=౧౧౪॥ పరశురాముడనంగ నరపాలకుల నెల్లనరసి పోరిగొ
న్న దాశరథి=౧౧౫॥ శ్రీరామమూర్తివై యా రావణుని తలల్ - ధారుణిం బడ
గూల్చినావు=౧౧౬॥ హలధరుడవై ధరాస్థలి పాలకుల నెల్ల బోలి నొచ్చి వెలుగు
మా పాపి=౧౧౭॥ సిద్ధ సన్మనమనో బద్ధుడవైనివు- బౌద్ధుండవై బుద్ధ=౧౧౮॥
కలికీరూపమున కలియుగంబున నీవు వెలసితివి భద్రాద్రినిలయ=౧౧౯॥ అవ్య
యుడవై నీయవతారములు దలచి- దివ్యులై నారుమానులయ్యా=౧౨౦॥ శ్రీరా

మనీశా మతే వేళస్మరియింతు- స్వామిదయసేయుసంపదలు=౧ ౯౹౹ అప్పశేష
శయనా నేనెప్పుడునిన్ను మరువ- నా పాపగర్భ్భపరదప్ప=౧.౨.॥ దెప్పరలుదీర్చి
యిప్పుడేమరకనిక - ద్రిక్కుపెట్టక గావుమప్ప=౧.౩.॥ పట్టాభిరామనినుప్ర
భుడనవిన్నమ్మితినికష్ట పెట్టకనుచేపట్టు=౧.౪.॥ ప్రాహి శ్రీరామనీ పాదపద్మా
శ్రయుడ - పాలింపుమీ భద్రశైలరామప్ర=౧.౫.॥ పాహి రామప్రభో పా
హి రామప్రభో పాహి భద్రాద్రివైదేహి రామప్రభో॥౧.౬.॥

వ॥ ఇవ్విధంబున రాములంగూర్చి స్తుతింపుచుండ నాభక్తపరాధీనుండగు రాముండు దాసునికత్యశ్యుండయి యాచోరులందరును పారిచన రామదాసు గారిని రామానుగ్రహంబనిదలంచి నన్నురక్షించి నావంటిదయాళులెవ్వరు న్నామీ యనిస్తోత్రము సేయుచున్నారు॥ నాదనామక్రియ-ఏక. రాముడేగల డు। నాపాలిశ్రీరాముడేగలడు॥ రాముడార్తివిరాముడాహవభీముడానంద ధాముడైన శ్రీ॥ రా॥ నల్లనిరూపు। దాసులనేలుచల్లనిచూపు। యుల్లమునరంజిల్ల గృపవేదజల్లుచులిఅసిల్లుసీతా॥ రా॥ తమ్ముడును తాను। విల్లంబులు దాల్చిదయ తోను-గ్రమ్మి యిరుపార్శ్వమ్ములను జేరి నెమ్మినీకు భయములేదను॥ రా॥ మీరుంచినరు వ్వుజిగిముడివిడిజారుసిగవువ్వుసౌరుగులుకు బంగారుతమ్ములగేరుపదముల దా రినను జేరు॥ రా॥ కంటుసేయకను। రామదాసుజంటబాయకను- వెంటనంటిఏ వే ళకృపతో కంటికి రెప్పగాచుగతిబ్రోచు॥ రాముడే॥ వ॥ మరిన్నేమని వేడుకొనుచు న్నారు॥ సావేరి రాగము-ఆదితాళము. ప్రత్యక్షముగాను-యీవేళ। బతి కించితివయ్యా-సత్యముసత్యమునీవే నాదైవముసదయ రామచంద్ర వార్ధుప్పను చీకటిలో। వానరఝరఝరగురియగను। యిమ్ముగసొమ్ములనిమ్మనికత్తి గ్రుచ్చ్మదల చగాను సొమ్మసిల్లుచును। నాచిత్తముసొలసిఝల్లుమనగా। నమ్మదగిననాదైవ మునీవని-నమ్మినందుకీపుడు॥ ప్రత్య॥౧॥ ఉబ్బిలోదారి। వెరుకతబ్బిబ్బగనడుపగ నూ। అబ్బురముగ నాకుచోరులుముందుగనపడియొరదీయగొబ్బున వస్త్రము చేనాపై దెబ్బవేయరాగా। అబ్బా యనక శ్రీరామా యని నే శరణంటినియపుడ.॥ ప్ర॥ అంతన పెహావింతా చోరునిరంతు వెంట ఏంతా॥ పంతము చెడ యాచోరు లు పారిరి। పరమపురుషస్వామీ అంతట వేగమున। నేను సుంత భయము లేక। దంతి రక్షకా దాసపోషకా। దయతేదాస్వామీ॥ ప్రత్యక్షముగ॥ ౩॥ వ॥ ఇవ్విధంబు నం బరమసంతోషభరితుండై యానందనృత్యంబు సలుపుచు భక్తిపరవశంబున రాములంబొగడుచు భద్రాద్రియందు ప్రవేశించి గౌతమీస్నానంబు గావించి యా గిరిశిఖరంబున వసించి జనులకు నిష్టఫలంబులనొసకూర్చు సీతా రాములం లంచియిట్లనుచున్నారు॥ కాంభోజి-ఆది. బహుకాలమునకు శ్రీభద్రాచ లేశునకు పాదసేవకుండనైతి॥ అహాహా నాజన్మసఫలంబాయె నేటికి అనుమా .న

ముౘవీరేఃకనూ॥బ॥తల్లిగర్భమున నంగ మలమూత్రములవలననిగి దరదఃపైెం్ర
చితి।కల్లలాడుచుపాపకర్మములకొడిగట్టితిమతి పాళుచే ప్రసుడంయుసు।బహు॥
కోపుడనుపాపుడ తుగుణహీనుడను నేకూ్రుడనుకుకృష్ణ దనహా। ... కరవ
స్మరింపవలచెశ్రీరామచంద్రుడు నొరేకూరముకను ॥బహు॥ అఖిలలోకంబు
లకునాధారమైయున్నయావిష్ణుసహోత్తముండూసఖినాతో నాడున్నసవయు
మందునజేరి।సన్నుతుల సేయగలిగేతొలిగె।బహు॥ రామదాసునిచేలంకొలతడు
శ్రీభద్రాద్రిధామువైయుదయించిరిచేమి కొందుపలుమనకు వెరుగలుగగ
జేసె।నేహ్యాంబులితరవెల్లా॥కల్లా బహుంకాలు॥వ॥ ఇవ్విధంబునసంతోషించుచు
మరియునారాముల నేమనికొనియాడుచున్నారు॥ కన్నడ-చాపు.
హరిహరి రామనన్నరమరచూడకు। సరతమునీనామస్మరణయేమరనుహరిదశ
రధనందనదశముఖమర్దనపశుపతిరంజనపాపవిమోచన॥హరి॥మణియమభూ
షణమంజులభాషణ।రణజయభీషణరఘుకులపోషణ॥హరి॥ పతితపావనరామ
భద్రశైలధామసతతమురామదాసుడనికనేలుహరి రామనన్నరమరచూడకు॥
వ॥ అనిఇవ్విధంబునస్తుతింపుచు రామదాసుగారు యున్నిదినంబులనుం
డినిన్నాశ్రయించియున్నావాగానసీదర్శనంబిమ్మనికీర్తనంబుచేయుచున్నారు।

అసావేరరాగము- ఏకతాళము.

రామనీముద్దుమోముజూపరా సుందర॥రామా॥ నీముద్దుమోము జూప
రారామాభద్రాచలధామ తారకనామా ॥ రామ ॥ నీముద్దుమోము నేగంటి
గా। నిన్నుచాలానెరనమ్మియున్నానుగా నేనితరదైవముల వేడబోనుగా పిడువ
నిబిగుటుగట్టుకొన్ననిన్నెగానిఒట్టుబెట్టుకొంటినివా స్ఫులకుప్పవంటి॥ రామా॥
మురిపెంపుకొప్పుబిగివీడగా। అణిముత్యాలసరులల్లాడగా। లేమితెరపైనదు
మునసియాడగా। అట్టెబిరబిరవచ్చిమీపినతల్లిసుమిత్ర-స్థిరముగకస్తూరితిలకము
దిద్దిపట్టి॥ రా॥ డాలైనవల్లెవాటుసులరగా। యింద్రనీలాలగుత్తిప్రసోంపు
గులరగా। నిట్లుహేమాద్రి బ్రహ్మమునిపలరగా। చిన్నబాలుడవైనట్టి
జాబిల్లికూనవంటి॥ రామ॥ ముకురనముత్యామింపుమీరగా। నసుచెకుర
టద్దముముద్దుగులరగాచనముకురనపాలధారలొలరగా। పేరిమిమికురట
ముగవచ్చిమీతల్లికౌసల్యఅకురనజేర్చినెలబాలుబూపినయట్టి॥రామా॥ముద్దుగ
దురయింబొందగా। మోదమందించుచులాలింపగాముద్దులన్నారమ్మారిదీవింప
గా।సురలుపెన్నుడేరాముడనిపినుతించిభద్రాద్రి। చెన్నుడవైనట్టిచిన్నారిబా
లుడ ॥ రామా ॥

వ।ఈతీరునస్తుతింపుచు రామదాసుగారుతానిపుయిచ్చినవరహాలు జాగీరుకర్నాటా

లాకాశాల్వాలు భూషణంబులు మొదలగు సమస్తంబును దీసుకొని గృహంబునకుం బోవుటకుమ్ముందు శ్రీహృదయకమలనివాసుండగు రాముని నివాసంబునకుం జని సమర్పించి దర్శనం బొనర్చి రావలయునని వచ్చుచుండగా భద్రాచలంబున నివసించు భక్తసమూహంబులు తంబుర చిటితాళమృదంగాదులగు గానసాధనంబులం గొని పరమాంతరంగభక్తుండగు రామదాసుగారి నివసింపుటకై గంధపుష్పతాంబూలఫలద్రవ్యంబులం గొని యెదురేగి యా భక్తునకు ననురక్తి మీరసంభరమును దీర్ఘదండనమస్కారంబు లొనర్చిన వారిం గూడుకొని నామకీర్తనంబులు పాడుచు భద్రశైలంబునకు బోవుచున్నారు. పున్నాగవరాళి-ఆది. జానకీరమణా-కల్యాణగుణసజ్జనావననిపుణా॥ ఓనమాలు వ్రాయగా నేనీనామమే తోచు॥ జాన॥ ఎందు జూచిన నీడు-అందమె గానవచ్చె-నీ ముద్దుమోము జూచి-మానులెల్ల మోహించిరిగా॥ జాన॥ దుష్టులని న్న జూడ దృష్టి తాకును గాని॥ జాన॥ ఎన్ని జన్మాలెత్తిన నిన్నే భజించనివే॥ జా॥ ముక్తి నేనొల్ల నీదుభక్తిమాత్రమే చాలు॥ జా॥ రాతినాతిగ జేసెనీ పాదరజము గాదా॥ జా॥ నారదాదిమునులు పరమందిరిగను క॥ జా॥ సత్వసచిరూపమున ప్రత్యక్షమైన తండ్రీ॥ జా॥ భద్రాచలనివాస-పాలితరామదాస॥ జా॥ వ॥ ఈగతి హరిదాసులం గూడుకొని పరమానందంబున రామభజనంబు జేయుచు భద్రశైలశిఖరంబు జేరనంతకు పూర్వమే యర్చకులు రామదాసుగారికి గన్నంబొసంగుటకై గుడిబీగములు దియించి సమస్తపూజాద్రవ్యంబుల నాయత్తంబు చేసుకొని గావియుండుతరి నా రామదాసు గోపురద్వారప్రవేశంబు జేయుచు నానందబాష్పంబులు దొలుగ నీకాలంబునకు రాముడగినగోనగలిగెగదా యని కీర్తనము చేయుచున్నారు.

పంతువరాళి-ఆది. రామనామము బల్కవే-పాపపు జిహ్వా- రామనామము బల్కవే॥ రా॥ రామనామమును నీవు ప్రేమతో బల్కితే స్వామి యెల్లప్పటికి కామితార్థము లిచ్చు॥ రా॥ మతిలేనివారలెల్లను సీతాపతిని సతతము దలచితేను హితవుగ వారి పూర్వకృత్యములెల్ల మాన్పి అతులిత సామ్రాజ్య ఆనందమొదజేయు॥ రా॥ సారాసుందరాకారుని వేసారకే ప్రొద్దు కొంభజింపుచుండుము నీ-ఘోరికృత కల్మష దోషములన్నియు చేరనియ్యక గొట్టి పారదోలెటి రాఘు॥ రా॥ దాసులనెల్ల బ్రోచుచు భద్రగిరినివాసుడై జగములేలుచు-దోషములెల్ల బాపివాసిగ ధరలో రామదాసుల హృదయనివాసుడై సీతా॥ రా॥ వ॥ ఇవ్విధంబున మానసనియమసుపూర్వకంబుగా స్తుతి చేయుచు ప్రాకారప్రదక్షిణంబు సేయుచు ధ్వజస్తంభంబుకడ నిలువంబడి కీర్తనంబు సేయుచున్నారు. నాదనామక్రియ-ఆది. భజరే శ్రీరామం-హే మానస-భజరే రఘురామం॥ భ॥ భజ రఘురామం భండనభీమం రజనిచరౌఘవిరామం రామం॥ భ॥ వనరుహనయనం కమలాసహితశేషశయనం మనసిజకోటిసమానం మానం॥ భ॥ తారకనామం దశరథరామం చారుభద్రాద్రిసంచారం ధీరం॥ భ॥ సీతారామం చిన్మయధామం-శ్రీతులసీదళ శ్రీకరధామం॥ భ॥ శ్యామలగాత్రం సత్యచరిత్రం-రామదాసహృద్రాజీవమిత్రం॥ భ॥

వ॥ అనియిట్లు విధంబున కీర్తనంబు చేసి సాష్టాంగనమస్కారంబు జేయుచున్నారు.

శ్లో॥ హే రామభద్ర! శ్రేయ హే కృపాళో। హే భక్తలోకైకశరణ్యమూర్తే। పునంతు మాం త్వచ్చరణారవిందం జగత్పవిత్రం శరణం మమాస్తు॥ వ॥ ఇవ్విధంబున ధ్వజస్తంభంబు వద్ద వందనం బొనర్చి రామదాసుగారు దాసులం గూడి ప్రాకారప్రదక్షిణం బొనర్చుచు కీర్తనము జేయుచున్నారు. కన్నడ-ఏకతాళం. రామ రామ రామ సీతారామ రామ రామ సతా॥ యూదిదేవా నామీద నింతైన సదయరాద-పాదముల మ్రొక్కెద పలుమారు విన్నవించెద॥ రా॥ తప్పులెంచబోకె నీకు గొప్పతనము చెల్లదు- యెప్పుడు నిన్నే నమ్మితి తప్పక నన్ను రక్షించు॥ రా॥ పలుప్రత్యక్షము కావయ్య పనిసేతునో రామయ్యా-జాలము సేయక మయ్యా శరణం

టినిగనవయ్యా॥రా॥ఎంతబలమొనీదుమాయయెన్నటికితెలియరాయ అంతరంగముతెలియ రాక యూపదలతోలగదాయ॥రా॥ పతితపావనబిరుదుపాలించుకొమోక్షపోకయి నిరుల నేకులజగదీశ్వరాఏలపరాక॥రా॥ నమ్మనేర్తునిన్నేగాకనాచేతనేమానీకృపలేక-మి న్నునవేడెందాకమీసామైన్యనపరాక॥రా॥ ఇక్ష్వాకువంశమునబుట్టిఏమయ్యాననుచేప ట్టినిలుపుచునట్టిదిఏటిన్యాయముమోదశరథపట్టి॥రా॥ భద్రగిరిధామరామసారభక్తినిరదితే మాతులునైదైవములగొలిచేమాచూడుమీదయమరచేమా।రా॥ వ॥ ఇట్లుభజియించు ప్రాకార ప్రదక్షిణంబుగావించిగర్భగృహంబులోపలంబ్రవేశించి శ్రీసీతాలక్ష్మణసహితుండైనివసించి యున్నరామునంజూచి యానందపరవశుడైకన్నుల నానందబాష్పంబులు దొరుగనైమగచి మనంబునరామమూర్తియందులీనంబుచేసి చిత్రింపినచిత్రంబుకైవడికొంతడడవునిలువంగ బద్ధరుస్వరంబునరిట్లుకీర్తింపుచున్నారు॥ శంకరాభరణరాగము- చాపుతాళము.

కంటినేడూయారాముల - కనుగొంటినేడు। కంటినేడుభక్తగణములపాలిమా వంబుభద్రగిరినుండియున్నవాని।కంటి॥ చెలువొప్పుచున్నట్టిసీతాసమేతునికోలుపుదీరిన కోదండరామునిIకంటి। కస్తూరితిలకముఘననీలగాత్రముకరుణారసము కురియుకన్నుదో యిగలవాని ॥కంటి॥ పచ్చరుమంజినుత్యాలసరములమెరయగమురిపెంపుకరుసవ్వమోసు గల్గినవాని॥కంటి॥ ఘల్లుఘల్లని పైడిగజ్జలందెలమ్రోయ - తళుకుబెళుకుపాదతలము గల్గిన వాని॥కంటి॥ కరుగుకుబంగరుచేకాంతిజగముగ కల్పశరచాపములుకేలధరియించుస్వామి ని॥కంటి॥ ధరణిశ్రీరామదాసునిరక్షించుపరమపురుషుడైనభద్రగిరీశుని॥కంటినేడూ.యా రాములకనుగొంటినేడు। వ॥ఇట్లుభజంబునకీర్తనంబుజేసినిలువంబడియున్న రామ దాసుగారికిరాములవారిదర్శనంబిప్పించుచున్నఆర్చకులు రాములవారికిషోడశోప చారపూజలుగావించితులసీసహస్రార్చనంబుజేసి ధూపదీపంబులొసంగితీర్థప్రసాదంబులొసగ గోపంబులునారామదాసుకొసంగిన నతండుశ్రీరాములనుగూర్చి యిట్లునికీర్తనజేయుచు న్నారు॥ శ్లో॥ శ్రీరామచంద్రకరుణాకరదీనబంధో । సీతాసమేతభరతాగ్రజరాఘవేశ పాపార్తిభంజనభయాతురదీనబంధో పాపాంబుధౌ పతితముద్ధరమామనాథ॥ ౧॥ వందే రామమనాదిపూరుషజయంవందేనమారాయకం। వందేహారకిరీటకుండలధరంవందే శ్రీనీ లద్యుతిం।వందేచాపకలంబకోజ్జ్వలకరంవందేజగన్మంగళం। వందేపఙ్క్తిరథాత్మజంమమ గురుంవందేసదారాఘవం॥౨॥వందేకౌశికగాతమాభ్యభినుతంవందేఘనశ్యామలం।వందే తారకపీఠమధ్యనిలయంవందేజగన్నాయకం।వందేభక్తజనాఘుదేవవిటపంవందేధనుర్వల్లి భం।వందేతత్త్వమసీతివాక్యజనకంవందేసదారాఘవం॥౩॥వందేసూర్యశశాంకలోచనయు గంవందేజగత్పావనం।వందేపత్రసహస్రపద్మనిలయంవందేమురారిప్రియం।వందేరాక్షస వంశనాశనకరంవందేసుధాశీతలం।వందేదేవకపీంద్రకోటినుతంవందేసదారాఘవం।౪। వందేసాగరగర్వభంగవిశిఖంవందేజగజ్జీవనం। వందేకౌశికయాగరక్షణకరంవందేగురు ణాంగురుం।వందేబాణశరాసనోజ్జ్వలకరంవందేజటావల్కలం। వందేలక్ష్మణభూమిజా న్వితకరంవందేసదారాఘవం॥౫॥ వందేపాండురపుండరీకనయనంవందేంబుబింబాననం। వందేకంబుగళంకరాబ్జయుగళంవందేలలాటోజ్జ్వలం। వందేపీతదుకూలమంబుధనిభంవం దేజగన్మోహనం । వందేకారణమానుషోజ్జ్వలతనుంవందేసదారాఘవం॥౬॥వందేనీలస రోజకోమలరుచింవందేజగద్వందితం। వందేసూర్యకులాబ్ధికౌస్తుభమణింవందేసురారాధి తం।వందేసాధకపంచకగ్రహణంవందేజగత్కారణం।వందేపంచశతపంచకతత్త్వదహితం వందేసదారాఘవం॥౭॥వందేసాధకవర్గకల్పకతరుంవందేత్రిమూర్త్యాత్మకం।వందేనాథల

గ్రాంతే సంస్థితం వందే త్రిపదాశ్వరం। వందే రఘుపతిం హీనచిత్తఫలభం వందే సభానాయకం। వందే పద్మాక్ష దయామృతార్ణవ మహం వందే సదా రాఘవం॥౭॥ వందే సాత్త్వికతత్త్వసంస్థితమహం వందే సదా నాయకం వందే చారుచతుర్భుజం మణినిభం వందే మఝబ్బజ్రఝషం। వందే బ్రహ్మపిపీలికాదినిలయం వందే విరాడ్విగ్రహం। వందే పన్నగతల్పశాయినమహం వందే సదా రాఘవం॥౮॥ ఇట్లు శ్రీరాములవారి దర్శనంబాయె పరమసంతోషమంది నస్య నకుబోష్కై మరలి వచ్చుచు హరిదాసులం గూడుకొని భగవద్గుణానుకీర్తనంబు గానము సేయుచున్నారు. సా॥ కాంభోజి-చాపు. రామచంద్రా నన్నేలేవో రక్షించేవో - నీ పాదుగ-సీతా రామునా భాగ్యమా నిన్నే నమ్మితి॥ భూతునివలెను నేను పాముకై ప్రాణ సంకటమునను లెక్కింపక॥ ఓర్పుతో గుహుని వలె వేడను పనే - నేర్పుతో నాగానివలెను స్నేహముగా నేర॥ అంగదునివలె నేను అంతపని నేటి నేర-సంగరమ్మున సుగ్రీవునివలె పాధింప నేర-గాలిపట్టివలెనేను చాలిముగ మోసు నేర- బలిమితో హనుమంతునివలె పాటుపడ నేర॥ ఉడుత్యాత బరిపలె లాలించి యడిదనేర-మేలిమిగ సీతవలె మెప్పించ నేర- గుహరాజువలెనే సుగట్టిగ మోయ నేర-విజయునిసతివలెవినుతింప నేర॥ గురిగా జాంబవంతుని వలెకోరి భజియింప నేర-చేరి విభీషణుని వలెశరణన నేర॥ పగగ జటాయువలె ప్రాణము లేని నేర-తిన్నగ నహల్యవలె గ్రీతింప నేర॥ నేను రామదాసునివలె పూనిమిము భజియింప నేర-దీనునిరక్షించుము భద్రాచలరామధీరా॥ సా॥ వేరి-చాపు.

రామసుధాంబుధి ధామ రామ నాదైనయెడ దయరాదురా॥ వేమరు వినయములోపి నవించితె నాపై కనికరమేమిరా॥ రా॥ మక్కువనే నెంత బతిమాలుకొన్న నీమనసు కరగదేమిరా నిక్కముగా తలంచి నీవే నమ్మి యున్నానురా॥ రా॥ దిక్కు నీవనియున్న దయజూడవి కపాటుదికై యెవ్వరున్నారురా యెక్కడను న్నావో నా మొరాలకించవింత పరాకేలరా॥ రా॥ ప్రతిదినము పరపోషణ సేయుటే దొడ్డవ్రతమనితిరిగితి రామతి లేనిధనికు లెగతిరాని దినము సేస్తుతించెదసామి రా॥ రా॥ సతతము మాయసంసారము నమ్మి దుర్గతినొందవలె తైతిరా పతిత పావన చాలపైతనా యిదివ ప్పితిగతిజూపి రక్షించరా॥ రా॥ నీపాదసేవ జేసెసజ్జనులకు యే పాపములుండవురా - తాపత్రయవ్యథలు మాన్పి నను దరిజేర్చి గావవేరా॥ రా॥ ఈపట్లు రక్షించి నా పొంతనున్న నీ దివ్య పాద నాగుడా- ఆపద్బాంధవ భద్రాద్రి రామదాసుడను చునన్నేలు కోరా॥ రా॥ మరియు నాగిరిరాజ బుడిగ్గి సాధువిధులందు భక్తులం గూడుకొని భద్రగిరి శైలంబున ప్రదక్షిణంబు సేయుచు రామదాసుగారు ఆనందనృత్యంబు సలుపుచున్నారు।

సా॥ పీరు-ఆది. శ్రీరాముల దివ్యనామస్మరణ చేయుచున్నా జాలు। ఘోరమైన తపములనుకోరనేటికే మనసా॥ తారక శ్రీరామనామ ధ్యానము జేసినజాలు వేరువేరు దైవములను వెదుకనేటికే మనసా॥ శ్రీ॥౧॥ భాగవతుల పాదజలము పైనజల్లుకొన్నజాలు బాగుమీరనట్టి పుణ్యపాపనేటికే మనసా॥ శ్రీ॥ పరులహింస సేయకున్న పరమధర్మమంతే చాలు-పరులసురక్షించునని పల్కనేటికే॥ మనసా॥ శ్రీ॥ దారకొనిపరుల ధనమూదోచకయుండితే చాలు - గుడులు గాను గోపురములు కట్టనేటికే॥ శ్రీ॥ ౩॥ పరగి దీనజనులయందు పక్షముంచిన దేహాలు పదమున్నిండను ప్రీతిపెట్టనేటికే। మనసా। శ్రీ॥ హరిదాసులకు పూజలాచరించిన జాలు హరి ప్రసాదసేవ నేయహానియేటికే మనసా॥ శ్రీ। ౪॥ జపతపానుస్థానములు చేసినను యాధుతైలధారలుగదీసనిపద్మనామమంత్రకోసమై॥ మనసా। శ్రీ॥ చపలములేక రామ సకలజింతించెవను సత్యమాజపతపానుస్థానములను సేయనేటికే॥ మనసా॥ శ్రీ॥ ౫॥ అతిథి వచ్చియాకలన్న యన్నమిడి పెంపుడాలు క్రతువు సేయనానేతా తుపలయ నేటికే। మనసా॥ శ్రీ॥ సతతము మాం బ్ర

దిసాన్వామిగ్రైయేలాగు డిగేచాల యితరమతములని యేటి వెసలదేటికి మనసా॥ ౹౹

వ॥ లోకైకనాథుడగు శ్రీమన్నారాయణునినోళ్ళ జన్మసాఫల్యంబుగా నిట్లు కీర్తించు చున్నారు॥ జం ఝూటిరాగము.- చాపుతాళము.

నరహరి నమ్మకనరుడ నమ్మి తెలగజన్మమేలేయనా- చెరుకున్నుండగ వెల్లి వెదకుగ సమయి తెలిసి నాల్కరుచు బుట్టునా. మనసా-నర॥ కాళ్ళుండగ మోకాళ్లతో డిచి తకాశిచేప నన్నునాసిళ్లునుండగ వుమ్మినీళ్ళను మ్రింగితేసిండూదాహమునుదీరునా- మనసా- నర॥ కొమ్మ నుండగ కొమ్మబొమ్మతో గలసితేకోరికేకోనసాగునా- అమ్మవుండగ పెద్దమ్మనగోరితేను స్తనము చేకూడునా- మనసా- నరహరి॥ అన్నముండగ నాబిచ్చ్యము దినన తనాకలి చెలదీరునా కన్నెలుండగ చిత్రకన్నెలగలసితే కామముకు వ్యథ తీరునా- మనసా॥ నరుడు గ్రబాధచేను ఓర్వపడుకోళ నిద్రకంటికిపచ్చునా - భద్రగిరీశుని భక్తి సేలినరుడు పరమునుగనసేర్చునా॥

వ॥ ఈతీరున కీర్తనంబు సేయుచు రామదాసుగారు సన్నిగృహంబునకు ముందునిలచబడి యిట్లని కీర్తించుచున్నారు। మోహనరాగము- ఏకతాళము.

మానసమానీవుమరువకుమీ ప్నె। ధానము రామనామమను సధానము॥ మాన॥ సారముగు రుభక్తి మీరకుమీ - సంసార ఘోరాటవిలో దూరకుమీ దరిచేరనికోర్కులకోరకుమీ యిదారింటి వెనువెంటు పారకుమీ భ్రష్టమానసమా॥ పరదైవములకు మ్రొక్కుమీలోలనరసిజముఖులకుదక్కుమీ । ఘోరనరకకుఃఖములెల్లను బాయునుమీ దాశరధికథామృతసారములో రుచిమానసమా॥ విప్రూపము వెలుగొందునుమీ॥ అజ॥ రుద్రాదులకెల్ల విందునుమీ- దారిద్ర్యవ్యాధికమందునుమీ శ్రీభద్రాచలరామదాసపోషభక్తి॥ మాన సమా॥

వ॥ ఇవ్విధంబున భగవద్దర్శనంబుచేసి నెమ్మనంబెందిరేయింబవలు రామదాసుగారు హరినామస్మరణంబు గావించుచు విష్ణులంభోజంబు లన్వృష్టలంజేయుచు పరమానందంబుననుండ నచ్చటు భద్రగిరియందు సీతాదేవి రాములం జూచి ఇట్లనియంతరంగభక్తుడగు రామదాసునకు దర్శనభాసంగక మ్లేచ్ఛుడగు తానిషకు దర్శనంబొసంగితిరి కపట కృత్యంబనాది గామీయందు నిత్యబంధ్యోనిటుల జేయుటకు గతంబెఱింగింపుమనిన శ్రీరాముడు మొగంబున చిరునగవొలికించి సీతాదేవికిట్లనుచున్నారు॥

—※ తానిషపూర్వజన్మవృత్తాంతము. ※—

క॥ గంగానదియుత్తరమున। శృంగారంబై చెలంగుశివపుర భక్తిని। గంగాంబలకుసగిపమును। మంగళస్నానంబుగ డిగిమనుజుడ సేయన్॥ క॥ దేవేంద్రపదవిజెందును। దీవ్ర జగననుచుబలుకుదృఢవాక్యంబుల్। కోవిదుడొకవిప్రుడువిని। యావిధినొనరించుచుండెనహాయన మెలమిన్। క॥ వాక దినముకోరతగలనా। డికపరమేశ్వరుడుగలుగడీచూడననుచున్। వికలముగ దలచివిప్రుండొకజలఘటుమీశుశిరముపైబడవైచెన్॥ ఉ॥ నిండివెలుంగుమూర్తి గమనీయభుజంగమరాజమండలీ। మండనునర్ధచంద్రపరిమండితమస్తకుదారు వల్లికా। పాండురవర్ణజండతరఖండనుహేమగిరీంద్రచారుకో। దండమువేళుగంధగజదానవఖండనుగాంచెముందటన్॥ వ॥ ఇట్లు ప్రత్యక్షంబైనయుమేశుబలునదంబులగొనియాడదొడంగెను॥ జయజయశంకర నాథ వశంకరజయజయరిపుబటజనుహనాశంకర- శరణునిరంజనసజ్జనరంజన శరణుప్రభంజనజగదవభంజన - పాహిపురాంతకహంతభుజవిక్రమ - పాహియుపద్యాశంకరగ౯ననీ - యచ్చుగనిను దెలియవు చాలిచదువులు మెచ్చినిస్తువుమేలగు పదములునీకెవ్వరిపైన వ్వదుకోపనుల కులకెంతదెలపుదుప్రతాపము - పరుడుస్వజనుడనుభావభేదము- బోలయదునీమదిపూర్ణామోదము - బలవునిన్నమిదయాకరు- సభీనుతయింప

బ్రహ్మాదులకుఁ గోచరుఁ ఖలుఁడమదాంధుఁడగలుషోత్కృష్టుఁ జలవిత్తుఁడగుదు జెడుఁడనిత్యస్థు
నేమియుఁ బొగడఁగనే తటివాడను-స్వామీ బదమరశరణన్నాఁడను- నీయసుఁడనికనేరము ం
చకనీసురక్షిత్రిచు ంబునుంచకు ఎరుగక జేసితినీయపచారముశరణన్నను గడపఁదెవ
చారముచలసేతిని సేవకులమహత్వము తెలిసితినీఎడదేవర సత్వము - నీకనుదొరగినసెగడు
నుజగము ఖ- నీకనుసూనవనిలుపుదజగములుయిట్టిసికుసరియేవనిహెచ్చితి- బొట్ట్రక్రొవు
సఃపోగడగవచ్చితినాగుణమెంచకుననుబాలింపుమునీగుణమెంచెదనీవాలకింపు
ము॥ అనిఁయిట్లనేకప్రకారంబులఁబ్రార్థించి ౨॥ కం॥ తానుమనమెచ్చినవై। భూమం
డలిబుట్టుమివుపృథివీపతివై సామజవరదునిధ్యానం। మామెంబునీకబ్బు హాదుమన్న
నగలుగునన్॥ వ॥ అనియానతిచ్చియంతర్హితుండయ్యె॥ క॥ అతడున్మ్లేచ్ఛకులంబున। భూ
తలమునఁ జాతమొందిపృథివీశుండై। ఖ్యాతిగ రాజ్యంబేలెను। ప్రీతిగ తానీషయునె
పేరిలవగుడక్॥ వ॥ ఓసీతాయతనికిదర్శనంబుగలుగునటులపశుపతివరంబగు
టజేసినగ్నంబొసంగితిని రామదాసుపూర్వజన్మవృత్తాంతంబువినుమనియిట్ల
నియె॥

—— శ్రీరామదాసుపూర్వజన్మవృత్తాంతము- ——

ఉ॥ పూర్వభవంబునందుబహుపుణ్యముచేతడొనర్చెమానురా। శిక్షచరాను
మోదితవిశేషవికాసితచిత్తపద్ముడై। శాల్వాగచంద్రుమహోర్మినిలజాలప్రసిద్ధికెనె
క్కి పేర్మితోశర్వులుపూజసేయుచునుశాపితదుష్కృతుడై చెలంగుచున్॥
శా॥ క్రీడాసక్తతనొకచిలుకను దాగంచిదర్జ్ఞుడై నెచ్చెమెల్। జాడంబొల్పుగుగూ
టమంచిఫలములోల్యన్నముంబెటియా। సిడాగాకుతేంద్రమునుం బెంచిచిబలేనీతిజ్ఞు
డై రాముమయం। బాడన్నెరుకిబల్క వర్ల్యల కెడక్ జాలంబ్రియంబంమిచున్। గీ॥ ఉ
న్నకతమునఁ జన్మమందు రామభక్తియొదవెనఁ జిల్కనిర్బంధపెట్టినందునను। బం
ధకానలోనుండవలసె। నిప్పుడాకర్మశేషంబునిగపగువ॥ క॥ ఆకర్మశేషమిప్పుడు।
యీకాంచకిదీర్చగాననితండికనా। కేకాంక భక్తుడైమదికోకస్తని నాచుపదము
గురుతగజేరుఁడక్॥ వ॥ కావుననితండెంతప్రయాసకులోనయ్యెఅవశ్యముభోక్త
వ్యకృతంకర్మశుభాశుభం అనియున్నదిగావున కర్మములుశేషించియుండెనెర
సాకుపరమభక్తుండై పునర్జన్మాంకురకారియగుటంజేసియితనికిజన్మంబులేకుండ
జేయుతలంపున పూర్వజన్మకృతదోషంబులువను భరింపజేసితిననియెనంత భ
ద్రాద్రియందు రామదాసుగారుప్రతిదినంబును రామభజనంబు సేయుచుభక్తుల
తోడంగూడ రామనామప్రభావంబును వర్ణించుచెట్టులనిన॥ ధన్యాసి-చాపు.

అబ్బబ్బా రామనామము అత్యద్భుతము గొబ్బున నేభాగ్యశాలికబ్బెనోరా
మ చిబ్బి॥ అబ్బబ్బా రామనామము॥ సాటి ములేనిసంసారసాగరమిదే-రామనా
మసంపాతవోలునున్నాటరువదిభవరోగములన్నీ-చెరిపంచేంద్రియములన్నిచే
రకులో జేయునామం- మారసమైయమదూతలనుకొట్టెటినామం॥ అబ్బబ్బా రా

మ. స్వామి॥ దినదినము జిహ్వకింపైనయగనుండెడినామం॥ ధనకనకవస్తువులు దయ
చేయునామం అనుకొనలు నేకర సమాభివృద్ధిజేయునామం - తనువును రెండ
నుచుచుదని తారకనామం॥ అబ్బ॥ ముక్కంటిసతికి శాశ్వతకీర్తినిచ్చే రామనామం
యెక్కువైన వాల్మీకిఋషి యెప్పుడనుష్ఠానం ఒక్కసారి రామాయంటే వాంఛా
స్వాహా పాపములన్ని క్రమికెక రెండుమారులంటే మోక్షమిచ్చే నామం॥ అబ్బ
బ్బా॥ దగ్గిర రాదు మన్మథుడు దవ్వులనుండు - దుష్కర్మములు గొబ్బున మోహపాశ
ముల తెగగోయు నామం - మబ్బు దూది కొండలవంటి ముయిలుపుట్టిన పాపముల
న్ని - అగ్నియును గురువలె కాల్చునా రామనామం॥ అబ్బ॥ కామక్రోధలోభమో
హగర్వములచే రామనామం స్వామిభద్రాద్రీశు సితోటి సద్గుణనామం సీవముతో
బలికితేను సత్యమోక్షపదవీనామం రామదాసునేలిన శ్రీరామనామం॥ వ॥ ఈతీ
రున భాగవతకులాలంకారుండు భజనంబు సేయుచుండ కొందరు మూర్ఖజనులు
గోవును జంపి చెప్పులదానమని చెప్పినట్లు యితండు రాజద్రోహంబు చేసి యీరా
తికి నలంకారము సేయనేమి ఫలంబు గాంచెనని వీధులందనుకొనుచుండ కొంద
రు హరిభక్తులు విని రామదాసుగారితో దెల్పన తండీట్లనుచున్నారు - బిలహరి - ఆ.

ఎవరు దూషించిన నేమి మెచ్చి - యెవరు భూషించిన నేమి అవగుణంబులు మా
న్పియాక్రీరతీ క్రైన నవనీతచోరుడు నారాయణుడుండ॥ ఎవ॥ పిమ్మటలాడిన నేమి -
మంచి ప్రియములు పలికిన నేమి - కొంచగోరంమనికోరకెలాస గాడి సమ్మతినా
పాలిసర్వేశుడుండ॥ ఎవరు॥ వానిపంతము మాకేల - వట్టి - వాదులతో జపోలా -
దూషించేవారితో పలుమారు పొందేల కాచిరక్షించే రఘువరుడు రాముడుండ॥ ఎ॥
అపరాధములు యెంచేవారూ మాకు - ఉపకారులైయున్నారు - విపరీతచరితులు
వినుమ పెల్లప్పుడు - కపటనాటకధారి కపెట్టియుండగ॥ ఎవరు॥ వాసివన్నెలు సల్ప
నేల మాకు - వాసనలను భ్రమయనేల వాసిగ భద్రాద్రివాసుడై నిరతము - బాసు
రిముగ రామదాసుడైయుండగ॥ ఎవరు॥ వ॥ ఇవ్విధంబున వారిలనాక్షేపించి
యిట్టి జనులకు భగవద్భక్తిగలుగునటులనైన దెల్పెదంగాక యనిమృదంగాదినాద
సంబులుగొని సన్నాహంబునం బురవీధులందు హరినామకీర్తనంబు జేయుచు ఓజను
లారా నిఖిలభవరోగహరంబగు నారామజోగిమందు గొనుండని కీర్తనంబుజే
యుచున్నారు॥ భాస్కరవిలసితవృత్తము.

రాముడునరుడనిచూచిదురాచారాదిడటనలజనులుమన్నైగా। రాముడు
గురుడనిచూచిన దాచారాదినటనలబుధులునవాని। ఘనపమనిపరమపదంబువి
చారింపుడుకనబడు తెలివినిదగహృద్ధామునిహరిని వినాయనిజహృత చేయుజ
గతికలుగదనిచదివాడక॥ నాదనామక్రియ రాగము - అదితాళము.

రామజోగిమందుకొనరే - పామరులారా - రామజోగి మందుకొనరే॥ రామ

జోగి యింటిమీఁద ప్రేమతో భుజియించినప్పుడే- కామక్రోధములనెల్లకడను పొరదోషమందు॥ రామ॥ మదమాత్సర్యలోభములను మాటలోనిలిపేటి.. గుణగణ్యములనుగాడంగా యెడదోలేమందు॥ రామ॥ కాటుకకొండల వంటికీర్తులు లెడబాసేయందుసాటిలేదుజగము నందుస్వామిరామజోగిబావమందు॥ రాము॥ కోటిధనములిచ్చే మనికొనబోయినదొరకనిమందు- సాటిలేనిబాగవతులుస్మరణచేసీతలచేమందు॥ రామ॥ ముదముతో భద్రాద్రియందు ముక్తి నొందించేటిమందు సదయుఁడై శ్రీరామదాసుసద్భక్తితో గొలిచేమందు॥ రా॥

వ॥ ఇవ్విధంబునసమస్తజనులకాహ్లాదంబుసంధిల్లపరమ శాంతస్వరూపుఁడై రామదాసుగారువర్తింపుచుండ నారాములబ్రంహోత్సవాంకురార్పణదినంబగుచైత్రశుద్ధప్రతిపదాదిగాబ్రంహోత్సవంబు సాంగముగపొంచరాత్రోక్తప్రకారంబునజరిపించి సీతాకల్యాణంబునుగావించి బ్రాహ్మణులభోజనంబులం దృప్తిజెందించియవరోహణదినంబునకలశోద్వాహనంబునుం జేయించి నకంమటనప్రకారంలా రామదాసునకు శ్రీశతగోపంబును తీర్థతిరుమణీ లొసంగి గీతవాద్యంబులతో గృహంబునకనుపునపుడు రామదాసుగారేవనిగీతిపాడుచున్నారు॥

నాదనామక్రియారాగము-ఆదితాళము.

ఆనందమానందమాయెను- శ్రీజానకిరామస్మరణసేయను-నేడార్యులకృపమాకంగల్గెనుఇప్పు డినువైయేడింటనున్నపరమాత్మజూడగానే॥ ఆ॥ పరమభక్తిశ్రద్ధగల్గెనుబహు పాతకజాలముడుల్లదొలగెను- బటురాగద్వేషములెల్లవీడెను అష్ట రాజయోగమందున్న రామునుజూడగానే॥ ఆ॥ పూర్వపుణ్యములానగూడెను-పార్వతీజపమంత్రమీడేరెను- ఆపూర్వవృత్తినిగనబడెను- పరమపావనమైన శ్రీహరిసేవగల్గినేడు॥ ఆనంద॥ సామాన్యులచెంతజేరము- వట్టి- పామరజనులనింకగూడము-విషనా-కామపరబద్ధులజేరివెడము-మాకంహరినామస్మరణచేసెపరమభాగవతులేదికరా॥ ఆ॥ రామభక్తులజేరగల్గెను-యితరకామములెల్లవిడగల్గెను- పరభామలపైనభ్రాంతిదొల్గెను- మేము-పరులదోషములెన్నమొరులన్నెపరాడము॥ ఆ॥ ఇతరచింతనలికసేయము- రాముల ఇతరదైవాలగొనియాడము-నరా-పతులకుంజికిరి-చింతసేయము- ఇనకులదైచంద్రుడైనభద్రాచలరామునిసేవమానము। ఆనంద॥ భద్రాద్రిస్వామిమాకండము-వేరేతుద్రాడేపతలందలపము-దారిద్ర్యములెల్లమదినెంచము. భద్రగిరిరాముదాసునేలిన-పరమదయాళుఁడుగల్గె॥ ఆనం॥

వ॥ ఈప్రకారంబునరామదాసుగారుప్రతిసంవత్సరంబును శ్రీరామునికిరీబ్రంహోత్సవంబు జేయుచుభగవత్కైంకర్యంబునందు బ్రాహ్మణపూజనంబునందుఆసక్తచిత్తుండై యుండగొన్నిదినంబుల కారామదాసు గారికి

కాళ్ళునొప్పికనుపించిన భద్రశైలంబునకు బోయి స్వాములవారిదర్శనంబు జేయుదుంగదా యనుకొని చాలక రామదాసుగారు విచారగ్రస్తులై యిట్లని చింతింపుచున్నారు. కాంభోజి-ఆది.

ఎక్కడికర్మములడ్డపడెనో యేమిసేతురామా - అక్కడ నాకన్నులు నిన్నుగను మని తలఁచితే రామా॥ఎ॥ ప్రకటముగా యేపాపమెటుల దాపురించెనో రామా - సకలలోక రాజ్యపదవి సన్నుతింపరామా॥ఎ॥ పృథివిలో పూర్వజన్మ పుణ్యఫలితమేకా - ప్రతిదినము గడచు నిపలయు నీపదయుగవాంఛ వదనకా॥ఎ॥ నూఁడు నెలలాయె రాముని ముంగర నిల్వకా - యెన్నడిట్లుండి నేను యెరుగరాఘవా॥ఎ॥ కోరి భద్రాచలరాముని కొలుతు నంటిని - రామదాసుని కోర్కెలొసగి రక్షించు మంటిని॥ఎ॥ వ॥ ఇవ్విధంబున చింతించి రామనామస్మరణ జేయుచున్న నా పేక్షితార్థము నిచ్చునని యటుల జేయని వ నిజనామంబు నిరర్థకంబని చెప్పుచున్నారు. కల్యాణి-ఆది.

రామరామయని నోటరవ్వంత సేపైనను నీమనసుతప్పకి మంచినీతితో బల్కనివాడు దుష్టుడు-మూఢచిత్తుడు॥రా॥ దేహము శాశ్వతమని తెలియక దుర్బుద్ధి చేత-సాహసమున సాధుజనుల సంకటపెట్టెడి వాడు-పాతకి బ్రహ్మఘాతకి॥రా॥ కొండలు పెంచుచు నేనుపండి వాడను చుచాల-చెండితనము గలిగి పరులదండనగోరెటి వాడు-నిక్కునాథుని లో దక్కునా॥రా॥ మన్ననతో పిన్న పెద్దలకన్నుల గానక నుభాగ్యమున్నదని గర్వమున అన్నము బెట్టని వాడు-హీనుడు దుస్సంధానుడు॥రా॥ ధనము యెంతగలిగియున్న దానధర్మము లేని వాడు హీనుడయ్యభూమిలో యెన్నాళ్ళు బ్రతికిన యేటికిముప్పాటికి॥రా॥ పగిపాటి తెలియక నుపరుల ద్రవ్యము పహరించి కరుణలేక నొసెదసాదల కష్టము బెట్టెడివాడు- తట్టునాను పమట్టునా॥రా॥ దూరభారము దెలియలేక దుర్బుద్ధితనపోసి మరదప్పి పరులసతుల మెల్లనపొందఁజేటివానికి మోసము చాలదోషము॥రా॥ స్నేహము జేసిన వానికి ద్రోహము చేసిన వానికరూపునను సి మాతకుకులిమమునను మెంపక స్తులగో మురూకొరతపేసు కూ॥ రా॥ రామదాసు ప్రేమతో మిభద్రశైల- ధామసీతారామచంద్రులకామించకొలువక పోలిన మోసము బ్బునా॥ రా॥ వ॥ ఇవ్విధంబున రామనామమాహాత్మ్యంబు చెప్పుచుండుటకైన కాళ్ళనొప్పి నడిబాధవిశేషమగుచుండ రామదాసుమాత్రము గర్భము జొప్పించిన దిమొదలు బంధనదలముకొని యిట్లనుచున్నారు. వరాళి-రూపకం. అయ్యయ్యో నే జెల్ల! యీగ సుఖమెవ్వడ లేదుగదా-రామయ్య-జన్మాలు గెలిచే నన్నిగలవు గదా-రామయ్యా-నిత్యము రఘుకులసార్వభౌమయె చెందాన బ్రోచెదవో-గ మయ్యా। వనజనాభుని మాయ తెలియక సేవ్రపగల బొందుచుంటిగా-కొన్నాళ్ళు-మును చేసిన పూర్వపాపసంఘముల చేముని గితెలుచునుంటిగా-కొన్నాళ్ళు యెనుబదినాల్గు లక్షలయోనులందెల్ల వేసరక బుట్టితిగా-కొన్నాళ్ళు అనయము నరకములను భవించ స్వర్గమంటుజొచ్చితిగా-ఓరామ॥ అయ్య॥ బాంధవము లేక నాకా కెమంద సలసట హొందితిగా-కొన్నాళ్ళు- మేలుదెలియలేక మంచిలోపల జిక్కినుకుచునుంటికద కొన్నాళ్ళు జాలినా. దసూ వ్రతారణములో చొచ్చి నవమునొందితిగా ఓరామా॥ అయ్య॥ వర్షములో జిక్కనసుమతిమిద సెప త్రింపుచుంటిగదా-కొన్నాళ్ళు-పరుసాసన్య శేషగతమై-ధాన్యముల వరలివర్తిచితిగా-కొన్నాళ్ళు పురుషుడారగించున న్నములో వానిపొట్టజేరయుంటిగా-కొన్నాళ్ళు- పరనరుని రేతస్సువల్ల నారిగర్భవాసకాన బడియుంటిగా-ఓరామా॥ అయ్య॥ త్రిప్పుచుల త్రిలోకలవిన దినము ద్రిమ్మరుచుగదా-కొన్నాళ్ళు అప్పుడు మాతల్లి యుప్పు త్తలు సుదినసంగలుర్చుచుంటిగా కొన్నాళ్ళు. యెప్పుడు జనించుడు బయలువెళ్లుదునని ఎదురుచూచుచుంటిగ -కొన్నాళ్లు-చెప్పరానటువంటి ద్వారము లోనుండి జననమునొందితిగదా ఓరామా॥ అవ్వ పా లుచూరుర్గ ధపాత్రలో దగలుపాలుచు

నుంటినిగదా-కొన్నాళ్లుపెరుగుచు బాల్యావస్థలఁగొన్ని దినములు పరిగులాడుచునుంటిగా-కొన్నాళ్లు-తరుణులతోఁగూడిమదమత్సరములనుతన్నారుగనైతిగదా-కొన్నాళ్లు- తరువాత దారాపుత్రాది మోహముదగిలివర్తించితిగా ఓ రామా॥అయ్యో॥ తలవెల్లనైదంతములూడివయుకచూడబడుచుంటిగదా-కొన్నాళ్లు- తలుపెదగ్గర జేరిబలిభిక్షములవారినితగిలిదిటుచునుంటిగా-కొన్నాళ్లు-పిలిచినరాని పెండ్లాముబిడ్డలచేతలిడుములబడుచుంటిగా- కొన్నాళ్లు-బలిమిఁదిరికండ్లుపొరలుగప్పి పరులబతిమాలుచుంటిగదా ఓ రామా॥ అయ్యో॥అంతటమృతిబొందితిమలయుచుయముని చేనాబాధలొందితిగా-కొన్నాళ్లు- ఇంతగానీరీతిఁ బుట్టుచు వేదనబడుచుంటిగా- కొన్నాళ్లు-కంతుజనకభద్రాచలపతివగునిన్నుగనలేకతిరిగితిగా- కొన్నాళ్లు-వింతగనేరామదాసుడనైతిని ఇకనెట్లుబ్రోచెదవో ఓ రామా॥ అయ్యయ్యో॥

శా॥ బాలత్వంబునఁగొన్ని నాళ్లుపిదపన్ భామాకుచాలింగనా।లోలాత్ముఁడనైతిఁగొన్ని నాళ్లుచిరియిల్లుఁజొనుంగిటన్ గొన్నినా।ళ్ళీలీలన్ విహరించితిన్ సుఖఫలంబించేమియున్ లేదుగా। జాలిన్నీపదభక్తిఁజేసెదను రామాయార్తత్రాణశీ॥ వ॥ ఇవ్విధంబున రామదాసుగారు జీవులకుకలిగెడిగర్భవేదనాదిక్లేశంబులువిచారించితనకిక జన్మములేకుండునట్లుదయచేసిగాపాడుమని శ్రీరామునిదలంచికీర్తింపుచున్నారు. వరాళి-చాపు.

ఎన్నెన్నిజన్మములెత్తగవలయునోఏలాగుతాలుదునో-ఓ రామా॥ఎ॥ నన్నింతకన్నజచేసేదినీకున్యాయముకాదుసుమీ-ఓ రామా॥ఎ॥ మొదటనిబంధనమునసగమాయువునిదురపాలైపోయెగా-ఓ రామా॥ఎ॥ పదపడితక్కినసగములోపదియేండ్లు బాలత్వమునఁబోయెగా-ఓ॥ఎ॥ వదలకయౌవనమునపరభామలవలలదగులనాయెగా-ఓ॥ఎ॥ ముదిసిసంసారాంధకూపములోజిక్కి-మునిగితేలగనాయెగా-ఓ॥ఎ॥ తనువస్థిరంబనితారకనామముతలపోయలేనైతిగా-ఓ॥ఎ॥ ప్రతిదినదినముసుపొట్టకొరకుదీనులవేడిదీనత్వమొందితిగా-ఓ॥ఎ॥ అనుదినమునగురుపదేశయోగమునభ్యసించనైతిగా-ఓ॥ఎ॥ఎనసినిమిషమైననీపాదములపైనిమనసునిల్పనైతిగా-ఓ॥ఎ॥ వాసిగనిహములోబడినపాటులెల్ల పాసినాశముగా-ఓ॥ఎ॥ మీసేవచేసియుమిమ్మునమ్మితేభవపాశములంటవుగా- ఓ॥ఎ॥లేశమైనకృపచేసిభద్రశైలవాసకావగరావుగా-ఓ॥ఎ॥ ఆసతోనెరామదాసుడననిమీకుదాసిలియొగ్గితిగా-ఓ॥ఎ॥

తో॥ ఇకనీసంసారంబుధిలోబడిఇకనిడుమలబడజాలా- అకలంకముగనీపదమున చేర్చననాదరించవేలా॥ఇది॥ ౧౧౪॥ వ॥ అనియివ్విధంబునఁగొంతవడిచింతించి శ్రీరామచంద్రపదార్చనంబొనర్చెడినాకికభీతినొందనేలసకలంబునకు రాముడేగలడని నిశ్చయించురామదాసులు బహువిధంగుల నుతిసేయుచున్నారు.

చతుర్వింశతినామపతిపాదకమైనచూర్ణిక.

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండకాండతండోపతండకరండమండలశాంతోద్దీపితసగుణనిర్గుణాతీతసచ్చిదానందపరాత్పరతారకబ్రహ్మాహ్వయదశదిశప్రకాశంసకలచరాచరాధీశంకమలసంభవశచీధవప్రముఖనఖిల బృందారకబృంగవందమానసందీప్తదివ్యచరణారవిందం॥ శ్రీముకుందం॥దుష్టనిగ్రహశిష్టపరిపాలనోత్కటకపట నాటకసూత్రచరిత్రం బహువిధావతారం-శ్రీరఘువీరం కౌసల్యాదశరథమనోరథామందానందకందళితనిరూఢక్రీడావిలోలశైశవం- శ్రీకేశవంవిశ్వామిత్రయజ్ఞవిఘ్నకారణోత్కటతాటకాసుబాహుబాహుబలవిదళనబాణప్రవీణకోపపరాయణం శ్రీమన్నారాయణంనిజపాదజలజరజఃకణస్పర్శనీయశిలారూపపాపవిముక్తగౌతమసతివినుతమహీధవం- శ్రీమాధవంఖండేందుధరప్రచండకోదండఖండనోద్దండదోర్దండకౌశికలోచనోత్సవజనక చక్రేశ్వరసమర్పితసీ

తావిరాహిత్యసదానందం శ్రీగోవిందం॥ పరశురామభుజాఖర్వగర్వనిర్వాపణహితానుగతల
క్ష్మణవిజయవర్ధిష్ణుం శ్రీవిష్ణుం॥ పితృవాక్యపరిపాలనోత్కటజటావల్కలోపేతసీతాలక్ష్మణ
సహితమహితరాజ్యాభిమతదృఢవ్రతకలితప్రయాణరంగద్గంగావతరణసాధనం శ్రీమధు
సూదనం॥ భరద్వాజోపచారసనివారితశ్రమక్రమనిరాఘాటచిత్రకూటప్రవేశక్రమం శ్రీత్రివి
క్రమం॥ జనకవియోగశోకాకులితశత్రుఘ్నలాలనానుకూలభరతపాదుకాప్రదానసుధా
నిర్మితాంతఃకరణఖరదుష్టచేష్టాయమానక్రూరకాకాసురగర్వాపశమనం శ్రీవామనం॥ దండ
కాగమనవిరోధక్రోధవిరాధానాజ్వాలాజలధరం శ్రీశ్రీధరం॥ శరభంగసుతీక్ష్ణాత్రిదర్శనా
శీర్వాదనిర్వ్యాజకుంభసంభవకృపాలబ్ధబహుదివ్యాస్త్రసముదయార్చితప్రకాశం శ్రీహృ
షీకేశం॥ పంచవటీతటీసంఘటితవిశాలపర్ణశాలాగతశూర్పణఖానాసికాచ్ఛేదనమానా
వబోధనమహాహవారంభణవిజృంభణరావణసయోగమాయామృగసంహారకార్యరలా
భం-శ్రీపద్మనాభం॥ రాత్రించరపరవందపావహృతసీతాన్వేషణరథపత్త్రిరథక్షోభశిథి
లీకృతపక్షజటాయుమోక్షబంధుప్రియావసాననిర్బంధనకబంధవక్త్రోదరశరీరనిరోధరం-
శ్రీదామోదరం॥ శబర్యుపదేశపంపాతటహనుమత్సుగ్రీవసభాషితబంధురాద్బంధుదుం
దుభికళేబరోత్పతనసప్తతాళచ్ఛేదనవాలివిదారణప్రసన్నసుగ్రీవసామ్రాజ్యసుఖవర్షణశ్రీ
సంకర్షణం॥ సుగ్రీవాంగదనీలజాంబవత్పనసకేసరీప్రముఖనిఖిలకపినాయకసేవాసముద
యార్చితదేవం-శ్రీవాసుదేవం॥ నిజదముద్రితాజాగ్రత్సహప్రాంజనేయవినయవచనరద
నాంబుధిలంఘితలంకిణీప్రాణోల్లుంఠనజనకజాదర్శనాక్షయకుమారమారణలంకాపురీద
హనతత్ప్రకథితసుకప్రసంగహృష్టద్యుమ్నం శ్రీప్రద్యుమ్నం॥ అగ్రజోదగ్రహానిగ్రహాపలా
యమానసీయనిజశరణ్యాగణ్యపుణ్యోదయవిభీషణాభయప్రదానానిరుద్ధం శ్రీమదనిరుద్ధం॥
అపారలవణపారావారసముజ్జృంభితోత్కరణగర్వనిర్వాపణదిశాసమర్థసేతునిర్మాణప్ర
వీణాఖిలతరుచరోత్తమం శ్రీపురుషోత్తమం। నిస్తులప్రహస్తకుంభకర్ణేంద్రజిత్కుంభనికుంభా
గ్నిపర్ణాతికాయమహోదరమహాపార్శ్వాదిదనుజతనుఖండనాయమానకోదండగుణస్ర
వశోషణహతశేషరాత్రించరవ్రజ-శ్రీఅధోక్షజం॥ అకుంఠితాణోపకంఠదశకంఠీరవకంఠలుం
రనాయమానజయావహం శ్రీనారసింహం॥ దశగ్రీవానుజపట్టభద్రత్వాశక్యవిభవలంకా
పురిష్వరణసకలసామ్రాజ్యసుఖోర్జితం శ్రీమదచ్యుతం॥ సకలసురాసురాభ్యర్థితప్రజ్వలిత
పావకముఖప్రాతాయమానసీతాలక్ష్మణానుగతమహనీయపుష్పకాదిరోహణనందిగ్రామ
స్థితభ్రాతృభిర్వ్యతజటావల్కలవిసర్జనాంబరభూషణాలంకృతశ్రేయోవివర్ధనం శ్రీజనార్ద
నం॥ అయోధ్యానగరపట్టాభిషేకవిశేషమహోత్సవనిరంతరదిగంతవిశ్రాంతహారహీర
ర్పూరపయఃపారావారపారదనాళికకుందేందుమందాకినీనందనసుధేనుశరదంబుదాళిన
రదంభోళిశతధారాధావళ్యశుభకీర్తిచ్ఛటాంతరపాండురీభూతసభావిభ్రాజమాననిఖిల
భువనైకయశస్సాంద్రం శ్రీఉపేంద్రం॥ భక్తజనసంరక్షణదీక్షాకటాక్షశుభోదయసము
జ్ఝురిం-శ్రీహరిం॥ కేశవాదిచతుర్వింశతినామగర్భసందరీతనిజకథాంగీకృతమేధావర్ధిష్ణుం
శ్రీకృష్ణం॥ సర్వసుపర్వపార్వతీహృదయకమలతారకబ్రహ్మనామం-సుపూర్ణకామం॥ భవ
చరణానుగుణసాంద్రం॥ భవజనితభయోచ్ఛేదవిచ్ఛిద్రమచ్ఛిద్రంభక్తజనమనోరథోన్నిద్రం
భద్రాచలరామభద్రం రామదాసప్రసన్నం భజేహం భజేహం॥ వ॥ అని యిట్లు బహువిధంబు
లగనుతించి మరియు సంగృష్ణనామాభివర్ణనంబు సేయుచున్నారు॥ సావేరి-అట

కలయే గోపాలం కస్తూరితిలకసుఫాలం-కుండలరుచిలలితకపోలం-జలజసన్నిభకాం
తికాంతం-జగన్నాథపురనిశాంతం॥ క॥ అనుపమరూప-మహితమణినదకలాపం-సాగతగో

౹-వనితా మతా పంకురిమ నోని రేజిత రణంబవనజసన్నిభ దారునరణం॥క॥ జనితదివ్యాకాం కరాంభోజ నవనీత॥ మలభవభవ మునిగీతం। వివిధకుసుమాలంకారితంవిమలబృందావనవిహారం॥క॥ భాసితభావ్య-భద్రాద్రినివాసనిదానం-దివ్యాసంచ-భాసురగాత్ర రాజశేఖర రాజమానం-రామదాసహృదయనిధానం॥క॥ వ॥ మరియు నేమని వేడుకొనుచున్నారు॥

మణిరంగు-ఆది. నందబాలం- భజరేనందబాలం - బృందావనవాసుదేవ - బృందలోలం॥నం॥ జలజసంభవాదివినుతచరణారవిందం-కృష్ణ- లలితమోహన గాధాపదనసదనమిళిందం॥నం॥ నిటలతటస్ఫుటకుటిల నీలాలకబృందం కృష్ణ కుటిలశోకిత గోపికాధరను కిరణం॥నం॥ గోపవంశీర వాసగోపికాకాంతం॥కృష్ణ॥ ఆదిత్యవంశసోమ భద్రాద్రిధామం॥నందబాలం॥ వ॥ ఈప్రకారంబుగ రామదాసు రామునినినుతింపుచున్న సమయంబున

తో॥ అసలితమతిని యాత్రశరణ్యుడవ్యయుడై వేగముగా॥ సుతుహాని వికసాంబుకమెచ్చితిసుఖపడమిచ్చెదవాగా॥ ఇది॥౧౧౭॥ అని యగధిశుడు రాముడిచ్చెను అడిగినవరములన్ని। నినుతన్నాయి యాశ్రమములోనుండుము యికవర్ష ంబులుకొన్ని॥ ఇది॥౧౧౮॥ ఆవలనినునంగీకరించుటనం పెవరథమునూ। భువనంబులుబాగ డగరమ్మానాభువనమునకుపయిమానసనూ ॥ది॥౧౧౯॥ వ॥ అనియిట్లు ప్రత్యక్షంబైనా దేవుండానతిచ్చినమధురవచనంబు కర్ణగోచరంబులగుటయు రామదాసుగారందువలనగలిగిన యానందాతిశయంబునం బరవశులయి రామనామంబఖిలజగన్మయంబనివచింపుచున్నారు. వరాళి- ఆది. అంతా రామమయం-ఈ జగమంతా రామమయం- అంతరంగమున నాత్మారాముడనంతరూపమున వింతలుసలుపగ॥ అం॥ సోమసూర్యులును సురలుతారలును-ఆమహాంబుధులు వనీజంబులు॥ అం॥ అండాండంబులు-పిండాండంబులు బ్రహ్మాండంబులు బ్రహ్మలు మొదలుగ॥ అం॥ నదులువనంబులు నానామృగములు-వివిధకర్మములు వేదశాస్త్రములు॥ అం॥ అష్టదిక్కులును నాగశేషుడును-అష్టవసువులు నరిషడ్వర్గము॥ అం॥ ధీరుడు భద్రాచల రామదాసునికోరికలొసగెడు తారకనామము॥ అం॥ మ॥ ప్రకటోంకారనివాసముక్ బ్రహ్మజంబద్వేషిత వ్యంబు। తారకరామమ వాని సుతంబు జపలమంత్రంబాసురధ్వంసముక్ । సకలామ్నాయ సముక్ జగత్ప్రికటమక్ సన్ముక్తిమార్గంబుమా। మఃషడ్వర్గహారంబు రామవిలసన్మంత్రంబు నన్బ్రోవుతక్॥

వ॥ ఇట్లు రామనామాధివర్ణసంబాచరించి తదీయజపసిద్ధికాదికారణంబగువైరాగ్యంబత్యుత్తమంబని వివరించుచున్నారు.

నాదనామక్రియ ఆది.

భళిరా వైరాగ్యమెంతో బాగై యున్నాది-చంచలమైన నామనసు నిశ్చలమై యున్నాది॥ భళి॥ అరిషడ్వర్గములన్నింటికరుగుచున్నది- శ్రీహరినామస్మరణజిహ్వాకనువై యున్నాదీ॥ భ॥ గురుధ్యానమందే మనసుకుదురైయున్నాదీ-చిత్తపెరుపై యారింటిమీదనిగవైయున్నా ॥ది॥ భ॥ పరులధనము జూచితే పెన్పాముగ నున్నదీ-అల-పరభామలందు మాతృభావమున్నా॥ది॥ భ॥ పరమశాంతమెన్నగను బాగై యున్నాదీ-మాకు- పరతత్త్వమందే బుద్ధిపుట్టియున్నాదీ॥ పరమును వేరులేనివిధమై యున్నాదీ- కృష్ణతో బాసె మోక్షమునకు తెరువైయున్నదీ॥ భ॥

తో॥ పలుదిక్కుల శ్రీరామదాసు చేసిన సద్గతికేగగనేగా- అలరులవర్షము గురిసిరమరులు అతిహర్షముతో బాగ॥ ఇది ౧౨౦॥ మ॥ తతభోగాసుఖహారిచిత్తులకుబోధం బూరమైభక్తసు। లోకుతరింగ రూకెల్ల దాపజేచు వేద్యుండైచిదానందుడై। శ్రీమిభృద్రనమ ప్రమోదకరుడై పేరొందగన్ శ్రీరాముడక్ । సతతంబు కాశికజంబునవే సేవాసుమోక్షకాంక్షినై॥

వ॥ ఇవ్విధంబున వైరాగ్యప్రభావంబభివర్ణించుచునిహసుఖంబులయం
దాశక్తిలేక వార్ధక్యంబంచలంచలరానున్నయది జరాభారంబుచే పీడింపబడక
మున్నె భగవత్సాన్నిధ్యంబు చేరగలిగెడినాకో యని రామదాసుగారు కీర్తనలు
సేయుచున్నారు॥ మోహనరాగము-చాపుతాళము.

గోవిందసుందరమోహనదీనమందార గరుడవాహన- భవబంధాదిదు
ష్కర్మదాహనభక్తవత్సల త్రైలోక్యపావన ॥ గో॥ సతిసుతులపై ప్రేమగో
సితి సతతము సిరిపై బారపెసితి మదిలో మిమ్ము జూడగోరితిమీ దయకెప్పుడెపుడె
దురెచూచితి॥ గో॥ చాలాదినములనుండి వేడితి కాలహరణముచేసి విడనాడితి-
నీలౌసినామము పాడితి కెమెరసిముందొకవిధమున వేడితి॥గో॥ దీనరక్షకుడనిపిం
చునుపతీరునమీకృపగందును-మానసమునననమ్మియుందును-నామనవిచేకొనవే
మనందును॥గో॥ అధికుడవనినమ్మనందుకు ఆశ్రయించితే శ్రమపెట్టెదెందుకు-
వెదకి మిమ్ము గొలిచెదెందుకు నాకిది పూర్వకృతమనేటందుకు॥గో॥ దాపైవచ్చె
వృద్ధాప్యము ఇకరాపెవ్వరు సామీప్యము- ఎంతని వినిపింతు గోప్యము మీకెఱు
కజూపు స్వరూపము॥గో॥ రామతీర్థమందు లేవేమో పునికి నిజమైతె మొరవినగా
వేమో- కరిని గాచిన హరివికావేమో రామదాసుని మొరవినిరావేమో॥గో॥

యమునాకల్యాణిరాగము-ఆదితాళము.

రామకృష్ణగోవిందనారాయణా॥ శ్రీ॥ రామకృష్ణగోవిందనారాయణా॥
రామకృష్ణాయని ప్రేమతో పిలిచితే। మోమైనజూపవేమి నారాయణా॥ రా॥ అం
డజవాహన పుండరీకాక్ష నీ। దండ జేరినానయ్యా నారాయణా॥ రా॥ మాధవ విష్ణు
మధుసూదన శ్రీధర। శేషశయన శ్రీమన్నారాయణా॥ రా॥ వాసుదేవ ముకుందవ
నమాలి చక్రధర। నారసింహాచ్యుత నారాయణా॥ రా॥ పతితుడనని మిమ్ము బతి
మాలుకొన్న సీతా। పతి నన్ను కావవేమి నారాయణా॥ రా॥ రామదాసుని బ్రోవ
ప్రేమతో భద్రాచల। ధాముడయిన శ్రీమన్నారాయణా॥ రా॥ వ॥ అయ్యవి
ధంబున రామదాసుగారు నిర్మలచిత్తంబున దేహాద్యభిమానంబులు వదలి రాముని
యనంత నామంబులు వర్ణనంబు చేయుచున్నారు॥ తో॥ కరుణాకరు నానతి క్ర
మమొప్పగ గడపె రాము దాసిలను। సురలు మునులు నెరుగగ రాముడు సుమరథ
మంపెను దాసునకూ॥ ఆ॥ రథముజూచి యా రామదాసుడతి రమ్యముగానందరికి
సదయత జెప్పుచు సన్నుతి సేయుచు సాగెను శ్రీహరిపురికి॥ ఇది॥ వ॥ ఇట్లు విమా
నరాజంబు శ్రీహరిప్రేరితంబై సాక్షాత్కరించిన నాతడు మావతుండత్యంతసం
తుష్టాంతరంగుడై కృతార్థుండనయితి నింక నీవిమానంబునధిరోహించి మహాకు
మారికామనోనాయకుని పాదారవిందంబులర్చింపంజని మోదంగాకయని సక
లేంద్రియంబుల స్వశ్యంబు జేసుకొని మోహంబును నిర్మూలంబు చేసి సత్పురుషుల

కాశ్రీతావసంబు సేయుట నైజంబుగావున బహుదినంబులనుండి తనకు శిశ్రూష చేయుచునాశ్రయించియున్న తనభార్యం బిలిచిన నా సాధ్వి కొంచము పనియున్నది వచ్చెదనని నని ప్రత్యుత్తరంబిచ్చెనయనివి మానంబు పయింగూర్చుండి పురంబు నందలి భాగవతశ్రేష్ఠులం గనియిట్లనుచున్నారు॥ పున్నాగ-ఆది

తర్లిపోతాము బాలాదయవుంచండీ ఇకను। మళ్ళిజన్మాలకు రాముని మదిలో నుంచండీ॥ త॥ బార్లుగట్టి భక్తవరులు భజనలు సేయగను॥ మూడు॥ యేర్లుగలసి నట్టిదారి యెరిగి వేగముగను॥ త॥ సోహమని యేటికత్తి చేతనే బూని॥ అష్టై॥ మోహపాశముల నెల్ల నొదటికి త్రుంచి॥ త॥ ఈషణత్రయముల నెల్ల నిలలో నేడించి సం॥ శోషాసాగరమునందే సంచరించుచూ॥ త॥ తారకమంత్రౌషధధారలు గ్రోలి॥ యేత్రు॥ మీరగాను మోక్షపదవి హెచ్చి నేగాంచి॥ త॥ ఆరుకమలములమీదనద్భుతమైన। సహస్రారకమలమందు జేరి సంతసింపుచూ॥ త॥ చకరు-నిభద్రాద్రిరామస్వామికృపచే॥ పెం॥ పెకికి-రామదాసుడనే పేరు చేతను॥ త॥ శా॥ గాలిందూలినజాన చేదడిసినక గాఢాగ్ని చేగాగిని॥ వ్యాళంబాత్మవిముక్తకంచుకముపై వ్యాహోహముం బాల్పన। ట్లాలోలాంగము పైనిరూఢమమతాహంకారముల్లేక నా। త్మాలోకస్థితినుండె బండితుడు నిత్యానందముం బొందుచున్॥

తే॥ సలలితముగ శ్రీరామదాసుడిల సద్గతికేగగ వేగా। అలరులవర్షముగురిసిరమరులతిహర్షముతో బాగా॥ ఇది॥ వ॥ ఇవ్విధంబున రామదాసుండు॥

చ॥ శరయుగళప్రదీప్తశరశార్ఙ్గధరుండరివునాశకారియై। స్ఫురితజటాశిరస్థుడయి ధీమదమత్తయుతుండై శ్రీతారసం। హారుడయి విహారధరుండైన హాలిత్తుణుండై చరించుచున్ స్థిరరఘురామసంస్మరణజేసి యభీష్టమునొందె ధీరుడై॥

వ॥ అంత నా రామదాసుని భార్య తనపెనిమిటి పిలిచినపుడు చేయుచున్న గృహకృత్యము గుదిర్చుకొని వెలపటికి వచ్చి విమానంబు జూచుచునూర్ధ్వముఖులై యుండెడి పురజనంబులం జూచి కొంతతడి యూరక నిలిచియుండి పిదప తన భర్త పరమపదంబునకుం బోవుచు తన్ను బిలుచుట తెలిసికొని పెక్కుకాలంబు వస్మత్స్వామిని సేవజేసియు వానేరము జేసితుదకు నిర్భాగ్యదశనొందితిగదా యని చింతించి గృహమును పరిత్యజించి భద్రశైలశిఖరంబున శ్రీరామదేవుని యాలయముఖమంటపంబునం జేరి యిట్లని మొఱబెట్టుచున్నది॥

సావేరి-ఆది. అయ్యయ్యో నేనేరనైతి-ఆదినారాయణుని దెలియనైతిని॥ పె య్యారుజన్మాల వెతల జెందితిగాని-చయ్యన సద్గతిసాధించలేనైతి॥ అ॥ మోసమేమని తలచియుండు-దోషవాసనలతగిలినే నిందు-ఆశాపాశములు అరసి బ్రోచిమూఁదు- వాసిగవైరాగ్యవాసనగననైతి॥ అ। మూడు మేలని నమ్మియుండి-యిరు- మూడు శత్రులగూడియుంటిమూటికెంటిగూర్చిమూటి కెక్కువమైన కూటస్థు బాడగనికూడుండలేనైతి॥ అ॥ బంధకములద్రుంచివేసి-భద్రగిరిరాఘవులలో నేగలసి-సదయుడై నెలకొన్న శ్రీరామదాసునుస్థిరముగ చేపట్టిపో

షించుమః నైకి॥ అ॥ వ॥ ఇవ్విధంబునఁ జింతించియాయార్తశరణ్యుండగు పన్నగశాయి భక్తను
గూర్చి కపోయెనేని నేనీముఖమంటపంబునం గూర్చుండి నిరశనవ్రతంబునఁ బ్రాణంబులు విడిచెదగా రామ
దాసుగారిసాన్నిధ్యంబు చేరెదనని పరమదృఢభూతచిత్తురాలై యున్న యామె మెచ్చి శ్రీరా
ముడెరింగి యామెకుఁ బ్రత్యక్షంబై శీఘ్రకాలంబున పరమపదంబిచ్చెద నిచ్చటఁ గొన్నాళ్లలో ధ
ర్మకార్యములు నెరవేర్చుచు నీసుతుండీధర్మంబులఁ బరిపాలనంబు సేయునట్టి ప్రాయంబువచ్చు
పర్యంతంబీభద్రశైలంబున తులసీవనకైంకర్యంబు జేయుచుండుమని యాజ్ఞాపించి యంత
ర్హితులైరి అంతనాయమ్మయును రామాజ్ఞాప్రకారంబున తులసీకైంకర్యంబు జేయుచు బ్రార
బ్ధంబు ననుభవించి పరమపదంబు చేరెను. తే॥ రామదాసుకథవరద రామదాసు రచియిం
చె నుపూచనగా— ప్రేమతో సింగరిదాసుండీకథ ప్రకటనపరిచెను బాగా॥ ఇది॥ ఈకథభక్తి
తో నింపుగ విని పఠియించిన వారలకెల్లఁ— జేకూరును కైవల్యపదః శ్రీరాములదయవల్లన్॥
ఇది॥ ఇది: నరయ్యశ్రీహరిగోవిందాయనరయ్యా జనులూ— శ దయ మ శ్రీరామదాసునికథవిని
సద్గతిగన రయ్యా నరులూ॥ ఇది॥ శ్రీకరముగ భద్రాచలమందు చెలఁగు శ్రీరాముల కృపనూ— ప్రా
కటముగ రామదాసుఘనుడెరిఁగె పరమపదమును నకు॥ ఇది॥ ౧౭౬॥ శ్లో॥ మంగళం కోసలేం
ద్రాయ మహనీయగుణాత్మనే। చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళం॥ వేదవేదాం
తవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే। పుంసాం మోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయ మంగళం॥

చ॥ ప్రకటితకోసలేంద్రునకు భవ్యగుణాబ్ధికి చక్రవర్తికిన్। త్రిభువనమును సార్వభౌము
నకు రాజునకున్ని గమాంతవేదికిన్। సదమలమేఘవర్ణునకు సర్వజగజ్జన మోహనస్వరూ। ప
కునకు భక్తకీర్తికి కృపానిధికెప్పుడు భద్రమయ్యెడున్॥ మంగళహారతి. రామచం
ద్రాయ జనకరాజమనోహరాయ మామకాభీష్టదాయ మహితమంగళం॥ రా॥ కౌసలేయా
య మందహాసదాసపోషణాయ వాసవాదివినుతసర్వరదమం॥ రా॥ చారుకుంకుమోపేత
చందనానుచర్చితాయ హారకటకశోభితాయ భూరిమం॥ రా॥ లలితరత్నకుండలాయ తులసీవ
నమాలికాయ జలజసదృశదేహాయ చారు॥ రా॥ దేవకీపుత్రాయ దేవదేవోత్తమాయ భావజా
గురువరాయ భవ్య॥ రా॥ పుండరీకాక్షాయ పూర్ణచంద్రాననాయ అండజవాహనాయ అ
తుల॥ రా॥ విమలరూపాయ వివిధవేదాంతవేద్యాయ సుముఖచిత్తకామితాయ శుభగ॥ రా॥
రామదాసమృదులహృదయ తామరసనివాసాయ స్వామిభద్రగిరివరాయ సర్వమంగళం॥

మంగళహారతి. ధీరునకు వనధిగంభీరునకు దుష్టసంహారునకు ఘనమణిహారునకు
నూ— హారడిండీరనీహారహీరపటీర— తారాళికీర్తివిస్తారునకును॥ జయమంగళం నిత్యశుభ
మంగళం॥ మంగళము రామునకు మహితశుభధామునకు మంగళము సీతాసమేతునకునూ— మం
గళము సురమకుటమణికలితపాదునకు మంగళం క్షీరాబ్ధిమందిరునకూ॥ జయ॥ ఆద్యంతశూన్యునకు బ్ర
హ్మాదివేద్యునకు దుర్మదాభేద్యునకు భవరుజావైద్యునకునూ సర్వఫలప్రదునకు కామ్యాంతర
హితునకు— విద్యావివేకజనహృద్యునకునూ॥ జయ॥ జైత్రునకు సౌమిత్రిమిత్రునకు భక్తవనచై
త్రునకు నవపద్మనేత్రునకునూ— మిత్రవంశాబ్ధిసన్మిత్రునకు సురవినుతపాత్రునకు జగదవన
సూత్రునకునూ॥ జయ॥ మంగళహారతి. మంగళం మంగళం మంగళం శుభమంగళాయ భ
వతే॥ కోటిమన్మథరూపా— శతకోటికీర్తికలా— కనకపటుకాంబరకటితటకాంత కఘోటకాది
నిశాటసంహార॥ నారదగానవిలోల— బుధజనావనశీలా— హారహీరపటీరశరమందార
కీర్తివిహారగిరిధర॥ సోమశేఖరనుతచరిత్ర గుణధామ పద్మజనుత లక్ష్మామజనక రమామనోహర భ
మదనుజవిరామ పాలయమాం॥ జోలపాట. జోరవికులశుభాంగ జోజనన్నుతాంగ కరు
ణారసాపాంగ ... ణాంతరంగా॥ జో॥ శ్రీవిజయపాలవారిధిబవ్వళింపా— దేవబృందము

లక్ష్మి ఁసన్నుతింపఁ బ్రాభవ మొంచినవారి భక్తిపాలింప- దైవరాయడమాకి తర హేవర్ణిం పా॥ జో॥ గురుతరంబుగ ధర్మగుణము చేపట్టి-దుర్దాన-కోటిదురమున సుగొట్టి-రణ గర్వితాత్రాణబిరుదు చేపట్టి-కరుణతో కౌసల్యగర్భమున బుట్టి॥ జో॥ కమలసంభవవి నుత ఘనసుగుణసాంద్రా-అమితదుష్టభుజంగ యహితుండికేంద్రా-విపుల వైభవ ములను వెలయు దేవేంద్రారమణితో వెలసితివి రఘురామచంద్రా॥ జో॥ జో॥

హెచ్చరిక. హెచ్చరికె శ్రీరామ హెచ్చరికె జయరామ హెచ్చరికె రఘు రామ- హెచ్చరికె రామా॥ బంగారుగిన్నియలఁ బొంగుదీరిన పాలు అంగనలు దె చ్చిరవె హెచ్చరికె పచ్చకర్పూరపువిడెము హెచ్చుగ సీత యందిచ్చుచున్నది గైకొను దేవ॥ హె॥ తళుకుబంగరుపిళ్లుగలచామరాలు భక్తవరులేయుచున్నారు దేవ॥ హె॥ పరిమళద్రవ్యములు పన్నీరు అత్తరు పరమదయగొను సార్వభౌమా॥ హె॥ బోటులిరువురు వీణె మీటి పాటలు నాడ-నీటుగను వినునట్టి మేటి॥ హె॥ వాసిగా నర సింహదాసపోషక శ్రీని-వాస భద్రాద్రి శ్రీరామ॥ హె॥ సీసమాలిక.

దశరథసుతుడవై తాటకిమర్దించి గాధేయుసవనంబు గాచి పిదప రాతి నాతిగ జేసి రాజశేఖరు విల్లు జగము మెచ్చగ విరిచి చెలువెగాంచి సీతను బెండ్లాడి శివశిష్యుడైనట్టి పరశురాముని ప్రజ్ఞభంగపరచి తండ్రియానతిగొని తమ్మునితో డను వైదేహితోగూడి వనముకేగి రక్కసిచెవులను ముక్కున గోయించి ఖర దూషణాదిరాక్షసుల ద్రుంచి- మాయామృగంబును మాటలోనవధించి వనితను గోల్పోయియిన జూచి - వనమున వెదుకుచు వలనుగా నొకచోట గృధ్రరా జుకు సరక్రియలొనర్చి- శబరియిచ్చినపండ్లుంచ విజూచి భక్షించి కిష్కింధకేతెం చి కీశవాధు- వాలిని వధియించి వనచరరాజ్యంబు సుగ్రీవునకొసంగి సుగుణి యైన వాయునందనువల్లనై దేహియున్నట్టిచోటు చెరింగి వనాటకోటి కొలువగాన డిచియు జలధికూలము జేరి సేతుబంధము నర్చి శీఘ్రముగను-రావణాదికసర్వ రాక్షససంహారమాచరించి సరమమగని నేలి సీతగొందును సాకేతపురము చేరి- ధరణిలో పలిసింగరిదాసు బ్రోవ- పట్టమకుటరతో గట్టుకొనినరామ - చంద్రక తిబ్రోవుము చంద్రతారకము గ॥

శ్రీరామదాసుచరిత్రము సంపూర్ణము.

శ్రీరామచంద్రార్పణమస్తు.

శుభం భవతు.